

#*#####*#
#*#####*#
#*#####*#
#*#####*#
#*#####*#
#*#####*#
#####

A P P E N D I X - ATHE OLDEST AND THE OTHER MSS. OF THE TM. ¹

Professor H.D.Velankar has listed the following references ² to various mss. of the TM with their sources and whereabouts :-

- (1) Weber, Berlin Catalogue, II, p.1117;
- (2) Baroda No. 2817;
- (3) Muni Shri Kāntivijayaji's private Library,
Narsimhji Pol, Baroda — unpublished list of
about 3000 Mss., No. 211;
- (4) The private ~~Bhandā~~ Bhaṇḍāra of Muni Shri Kānti-
vijayaji Mahārāja, situated at Chani, near
Baroda — a list of Mss., No. 153;
- (5) A list of 1943 Mss. of the Baḍā Bhaṇḍāra at
Jesalmer (Rajasthan), No. 1352 (a palm-leaf ms.);
- (6) A list of Jain works prepared under the auspi-
ces of Jain Svetambara conference, 1909 — Jain
Granthāvalī, p. 330;
- (7) A list of the Siṅgha Bhaṇḍāra at Limdi Pāḍā,
Limdi (Saurashtra) No. 7(67);
- (8) A list of the ~~Bhandā~~ Mss. in the Lodhi Posālā
Saṅghavī Pāḍā Bhaṇḍāra, No. 102; ³

1. This will facilitate the task of compiling a critical
edition of the TM.

2. JRK, pp. 159-160.

3. cf. PATAN Cat. I, p. 34.

- (9) A list of Paper Mss. in the New Saṅgha Bhaṇḍāra, Patan, No. 16(2);
- (10) No. 247 of the list of the Bhaṇḍāra in 8 supra;
- (11) A list of Mss. in the Vāḍī pārsvanātha Pustaka Bhaṇḍāra at Zaveri Wada, Patan, No. 8(14);
- (12) The same list, No. 22(4).

Out of these references I have been able to actually consult the following Mss.:-

1. The JESAIMER MS (J): This Ms. has been noticed by Shri Mohanlal Dalichand Desai who informs us that it belonged to V.Sam. 1130 (i.e. about 1074 A.D.) and that it has been written on palm-leaf folios.⁴ This has been confirmed by Muni Shri Punyavijayaji,⁵ in whose actual possession it is at present in Ahmedabad. It is in such a wretched condition - almost in one to three inch pieces - that, inspite of its being the oldest Ms. probably written

4. JSSI(D), p. 204.

5. JJTGS, p. 169 : तिलकमंजरीकृतं कतिचित् अतिजीर्णं अने दुकडा

थयेलां पानां । भाष सं ० । कु. धनपाल । ले. सं.

(११३० बी ० डा ० दलाल) सह ० अतिजीर्ण । द ० श्रेष्ठ ।

लं ० प ० २२ २ ।

Muni Shri Punyavijayaji was kind enough to winnow out a few fragments of this ms. from a tin trunk containing the mixed up fragments of similar mss. of many other Jain works in his possession. Not only that, he helped me in obtaining a photostat of those pieces.

during the life-time of the poet himself or within a quarter of a decade after his death, it is as good as unutilizable.⁶

2. PUNYAVIJAYAJI'S MS. (P Ms.): Another one which now rightfully deserves to be called the oldest available complete and utilizable ms., and chronologically the next to the oldest one, is also the one in possession of Muni Shri Punyavijayaji at the Luṇsā Wādā Upāśraya Bhāṇḍāra at Ahmedabad. The details about it are as follows:-

Name: TILAKAMANJARĪ;

Owner: Āgama Prabhākara Muni Shri Punyavijayajī.

Date: Vikrama Saṁvat 1255 (i.e. 1199 A.D.).

Author: DHANAPĀLA KAVĪ.

Material: Palm-leaf folios.

No. of Folios: 193; folios 1, 105 and 193 repeated.

Size: 75.8 x 5.8 cms. approximately generally.

Script: Jain Devanāgarī with 'paḍi-mātrā'.

Remarks: The condition of the folios is good and

~~the~~ the hand-writing is fairly readable; the leaves are generally in good condition and without any damage, though a few leaves have been pored through by white ants;

folio No. 1 is broken on the right.

6. See the photostat of some of the fragments at the beginning of the Preface.

Beginning : ॐ नमः सर्वज्ञाय । स वः पातु जिनः
कृत्स्नमीक्षतेetc.⁷

End : आचस्कन्द परमां वृद्धिमानन्द इति ॥ कृ ॥
गौत्रावाप्तप्रतिष्ठेऽस्मिन् सुशाखै पर्वशालनि ।
श्रीमालवंशेऽभूत्तल्लक्ष्मणो नरमौवित्तकम् ॥१॥
मुद्रिकेवाभवत्तस्य निर्मलाशयशालिनी
सुवर्णवृत्तभावाद्या वल्लभा वल्लभालली ॥ २॥
समजनि शतविस्ललालिजसहृदधवलवीरनामानः ।
अथ ~~सुवर्ण~~ यस्य पंचनन्दनवराः क्रमात्सुरतरुश्रीकाः ॥३॥
श्रीचक्रेश्वरगणधरपदमूले संघवसतिकायां यः ।
गृहिर्धर्मं स्फुटम्बाऽग्रहीद् वसन्धटलापडे ॥४॥
तत्पुत्रो धवलः श्रेष्ठी यशोधवलपुत्रिकाम् ।
कक्किमणीं समुपायंस्त लक्ष्मीकुक्षीसमुदभवाम् ॥५॥
अर्हद्वचःसरोहंसी कक्किमणी गुरुदेशनाम ।
श्रुत्वा संजातसंवेगा ~~सुवर्ण~~ सतीसीमंतमण्डनम् ॥६॥
निजतनयां विनयपरावथ त्रिभुवनपालठक्कुरां पृष्टवा ।
जगृहे पुस्तकमात्मश्रेयोऽर्थं तिलकमंजयाः ॥ ७ ॥
अथ तिलकमंजरीमिमां शिष्यश्रवणावतंसतां नेतुम् ।
श्रीसुमतिसिंहगणधर^८सुरूपणामर्पयामास ॥८॥
सूर्याचन्द्रमसावेतां व्यामश्रीकर्णकुण्डले ।
यावद्विस्फुरतस्तावन्मन्दतादेष पुस्तकः ॥९॥
संवत् १२५५ वर्षे मेदवाटयां कक्किमणीश्राविकया तिलकमंजरीपुस्तकं
श्रीसुमतिसिंहसूरीणामर्पितम् ॥कृ॥१०॥

7. cf. the photostat of folio 1 and 1 repeated, at the beginning of the Preface.

(8. See next page)

The last page is wholly repeated on the same type of palm-leaf and is given the same number and the following verse is added to it in a slightly different hand-writing:

पुरवरपत्तनेऽत्र शशी शिखी जलनिधि शशी संवत्सरे माघबलदा षोडशकलचन्द्र-
वितन्द्रवासरे । सुगुरुजिनोदयाख्यगुरुपदयुगसेवी तिलकमंजरीममणाद्
ज्ञानकलसमुत्पिपाश्वर्त इह मुनि मेरुनन्दनः¹¹ ॥ द्विपदिका क्वदः ॥
ॐ श्रीरस्तु ॥

It informs us that this Ms. dated V. Sam. 1255 was utilized by Muni Merunandana for studying the TM under Muni Jñānakalasa in the same place, i.e. Mewad (or is it Jesalmer ?), in the year V.Sam. 1431 (i.e. about 1375 A.D.) and this additional entry in the Ms. was made in that year on the full-moon day of the month of Māgha.

-
8. It is possible that he might be identical with ~~the~~ Sumati Gani, the author of Śrī-Neminātha-rāsa. His preceptor was Jinapatisūri, at whose hands he is said to have obtained initiation in V.Sam. 1260 on the sixth day of the bright half of the month of Āśāḍha. cf. JRS, p.137. But the last verse of the colophone, which mentions him as "Sumatisiṃhasūri", raises a doubt this identity, as he could not have been a "Sūri" already in V.Sam. 1255 before he was initiated in the year V.Sam. 1260 !
9. Cf. JRS, pp.282 ff.
10. *ibid.* He is the author of Śrī-Jinodayasūri-paṭṭābhiseka-rāsa (in Apabhraṃsa). This work was composed on the occasion of the paṭṭābhiseka ceremony of his preceptor named Śrī-jinodaya in V.Sam. 1415.
11. *ibid.*, pp.444-447 and pp.492-496. He is the author of two Apabhraṃsa works, viz., the Jirāpallī-pārsvanātha-rāsa and Śrī-Jinodayasūri-vivāḥalu, both composed in V.Sam. 1432.

This Ms. seems to have been written by a careful and educated scribe who seems to have had a thorough understanding of the text - sufficient to enable him to add a few marginal notes, which might possibly be his own work, if not of his successor-reader Jñānakalasa.¹² The handwritting resembles his, though one may not preclude the possibility of these notes being added later on by Muni Jñānakalasa, when he might have first gone through this Ms. before he taught the work to Muni Merunandana.

I have depended for my authentic text of the TM mainly on three principal sources; viz., (i) this P Ms.; (ii) the Tippanaka commentary of Śāntisūri; and (iii) the Vṛtti of Padmasāgara, though I have also consulted, and drawn upon the available help of, the other Mss. noted below.

-
12. Shri Bhavadatta Shastri, the editor of the Nirnaya Sagar Edition of the TM has claimed the credit for these marginal notes himself. cf. the words "śodhita-mudrite'pyasmin granthe'smatkṛtatippaṇyaṁ ca"-etc. in the last paragraph of his Sanskrit introduction. The P Ms. is the only palm-leaf Ms. with marginal notes which later on seems to have been copied by the below-mentioned V Ms. The too few footnotes printed in the TM(N) tally verbatim with these marginal notes. From a deep personal study of the P Ms., which evidently is the original source material of the V Ms., it has come to my notice that many of the mistakes in the text printed in the TM(N) are the result of incorporating some of the marginal notes in the body of the text of the TM, even though they been clearly differentiated either as textual deficiencies (by the sign x) or explanatory notes (by the sign=).

3. The third Ms. (Sng.Ms.), which is unfortunately incomplete in the available form, is the one stored in the Saṅghavī Pāḍā Bhaṇḍāra at Patan. A microfilm of it is preserved in the L.D.Institute of Indology, Ahmedabad. The details of the Ms. are as follows.

Name: Tilakamañjarī.

Author: Dhanapāla Kavi.

Date: V.Sam. 13th century.

Material: Palm-leaf Ms.; Microfilm Roll No. 7,
Shots Nos. 243-278.

No. of Folios: 236; folio No. 235 missing.

Size: 42 x 5.2 cms.

Script: Jain Devanāgarī with 'paḍi-mātrā'.

Condition: Fairly readable; last two folios are very
much damaged.

Beginning : नमः सर्वज्ञाय । स वः पातु जिनः ... etc.

End: कल्पतरुखण्डमपश्यत् । ; incomplete ;
covering the text only upto p. 214 (8) of
the TM(N), i.e. exactly one-half of the TM.

I am hopeful that the other half of the above Ms. must be lying somewhere in the same Bhaṇḍāra which, it seems, has not been fully searched and all the Mss. therein are probably not fully listed.

4. The fourth one is a Paper Ms.(V Ms.) stored in the Vādī pārśvanātha Bhandara ~~at Patan~~ in the Hemacandra Jnana Mandir at Patan. It is numbered 6631 and is written on very old paper folios. There is no mention about the date of writing in the Ms.; but on the ground of the quality of the paper and the calligraphic features it has been placed in the 13th century by Muni Shri Punyavijayaji. It is complete; beginning with ॐ नमः सर्वज्ञाय । and ending with आचस्कन्द परमां वृद्धिमाजन्दः । and consists of 121 old brittle thin paper folios. This is one of the few Mss. preserving the marginal notes, which prove that the Ms. was copied from the one belonging to the middle of the thirteenth century; the copying itself seems to have been done at least five centuries ago or even more. The marginal notes in this Ms. are not so extensive as those in the P Ms., but they tally with them verbatim in all cases copied.

5. The fifth Ms. is a Paper Ms.(V¹) stored in the same Bhandara at Patan. It is numbered 6834 and is written on thin polished paper. It consists of 197 folios and is an exact copy of the V Ms., the text as well as the marginal notes. This Ms. resembles the K¹ Ms. noticed below in points of the quality of the paper, the handwriting and the manner of copying. It is possible that

both these Mss. were copied by the same scribe ~~from~~ under some scheme of preserving the old Mss. The date of copying is not mentioned in it.

6. The sixth one is also a Paper Ms. (V²) stored in the same Bhandara at Patan. It is numbered 2605 and is written on modern paper. It consists of 171 folios and is again an @ exact copy of the V Ms., the text as well as the marginal notes. It seems that this Ms. was prepared under the scheme of preserving the old Mss. under the auspices of Muni Shri Caturavijayaji, the preceptor of Muni Shri Punyavijayaji and other Jain scholars of great repute. This Ms. was thus copied along with many others in many other Jain Bhandaras in Gujarat about seventy or eighty years back when the great scholar undertook the stupendous task of listing the Mss. in different Jain Bhandaras.

7. The seventh one is a Paper Ms. (S Ms.) preserved in the L.D. Institute of Indology, Ahmedabad. It belongs to, or is known to be the Ms. of, the Śāntisāgara Upāśraya at Cambay. It is listed under the Mss. of the Bhandara of Ujambhai and numbered U/350. The details of this Ms. are as follows:-

Name: TILAKAMAÑJARĪ.

Author: Dhanapāla Kavi.

Date: V.Sam. 1648, i.e. about 1592 A.D.

Extent: 192 folios of rough old paper.

Handwriting: Clear and legible; Jain Devanāgarī with
'paḍi-mātra' style.

Size: 26 x 11.5 cms.

Beginning: नमो जिनाय । स वः पातु जिनः etc.

End: ०राचस्कन्द परमां वृद्धिमानन्द इति । धनपालमहाकवेस्तिलकमंजरी

परिपूर्णां समाप्ताः ॥ ६ ॥ ग्रंथाग्रं ६००० सहस्रमानेन ।

वाग्मयाम्नाधि निर्मथ्य पीयूष इव उद्धृतं तत्पिबन्तु स्मा सन्तां

विबुधैर्यहितवे ॥१॥ अर्कन्दुकन्दुक्रीडां दिक्कुमार्यः परस्परं ।

तदा मुदं कथा ~~दद्याद्वनपालकृता~~ दद्याद्वनपालकृता सती २ ॥

संवत् १६४८ वर्षे पासासे शुक्लपदे चतुर्दशी दिने रविसारे

सद्वपुरे ग० हरणसाधुलपिकृता शुभं भवतुः श्रीरस्तुः ॥ कल्याणमस्तु ॥

This Ms. seems to have been copied by a careless scribe and hence the readings of the text in this Ms, are not very exact. The scribe often misses a few syllables almost on every page; at times this missing portion consisting of serious passages¹³ consisting of two or more lines. More notable, and objectionable too, is his tendency to add new alliterations of his own in the body of the text.¹⁴ It belongs to quite a different group as distinguished from all the above-noted Mss.

-
13. e.g. नारकेषु नरस्त्रीव ... etc. the whole second half of vs. 30 (according to TM(N), p. 4; विभाव्यमान्--- to प्राकार cf. TM(N), p. 8, lines 16-17; परमां कोरिमा-रुटा८ पत्न्या cf. TM(N), p. 23, lines 5-7.
14. e.g. हिमवतेव महिमवता in the place of हिमवतेव महता p. 8, line 3.

8. The BHANDARKAR INSTITUTE MS. (B Ms.) is a Paper Ms. preserved in the Manuscripts Library of the Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona. It is numbered 791 of 1895-1902 and is noticed by Prof. Velankar in the Jina-ratna-koṣa.¹⁵ It is a copy of the P Ms. without the repetition of the last page and without the marginal notes. The scribe has not cared to enter the date on which he completed his task. The details of this Ms. are as follows:-

Name: TILAKAMAÑJARĪ.

Author: Dhanapāla Kavi; not mentioned in the colophone.

Date: V.Sam. 1255.

Material: Thick old paper.

Script: Jain Devanāgarī with 'paḍi-mātrā' style.

Extent: Folios 183 & folios 46, 65 and 75

repeated and folio 48 missing.

Size: 27 x 12.5 cms.

Handwriting: Clear and legible.

Beginning: ॐ नमः सर्वज्ञाय । ~~सर्व~~ स वः पातु जिनः etc.

End: ० रावस्कन्द परमावृद्धिमानन्दः इति । क्व दृष्टडी क्व गोत्रा-

वाप्तप्रतिष्ठेऽस्मिन् etc. ॥६॥कु॥ संवत् १२५५ ॥ वर्षे

मंटवाट्यां रुक्मिणीश्राविकया तिलकमंजरीपुस्तकं श्रीसुमतिसिंह-

सूरीप्रामर्षितं ॥कु॥ १०॥ इति श्रीतिलकमंजरीपुस्तकं संपूर्णं ॥

श्रीगणेश नमः ॥

The quality of the paper and the calligraphy indicates that it might have been copied not more than a century back. The readings in this Ms. exactly correspond to those of the P Ms., excepting the scribal errors of omission and commission.

9. The ninth one (K Ms.) is also a Paper Ms., which is preserved in the Pravarttaka Kantivijayaji Bhandarkar~~kar~~ stored in the Atmā^{nāma}~~manā~~ Jain Jnana Mandir, Baroda. It is numbered 211. The details about the Ms. are as follows:-

Name: TILAKAMĀNJARĪ.

Author: Dhanapāla Kavi.

Date: V.Sam. 1255.

Material: Thick old paper.

Script: Jain Devanāgarī, with 'paḍi-mātrā' style.

Extent: Foliōs 172.

Size: 28.5 x 13 cms.

Handwriting: Very good and legible.

Beginning: ॐ नमः सर्वज्ञाय । स वः पातु जिनः etc.

End: ०राचस्कन्द परमां वृद्धिमानन्द इति ॥॥॥ दृष्टदी ॥॥॥

गात्रावाप्तप्रतिष्ठेऽस्मिन् etc. ॥६॥॥ संवत् १२५५ वर्ष
मंतवाद्यां रुक्मिणीश्राविक्या तिलकमंजरीपुस्तकं श्रीसुमति सिंहसूरी-
णामर्पितं ॥॥१०॥॥ इति श्रीतिलकमंजरीपुस्तकं संपूर्णं ॥ संवत्
१६१२ वैशाखकृष्णपक्षानवम्यां ६ गुरुवासरे ति । पं । वासुदेव-
श्रीकवलागच्छे श्रीरस्तुः ।

Thus The copyist has entered the date of copying, which

is Vaiṣākha Kṛṣṇa 9, Thursday, V.Sam. 1912, i.e. about 1856 A.D.. The scribe of this Ms. is rather careless as he often drops the ending signs like an 'anusvāra' or a 'visarga'. It is an exact copy of the Ms. from which the B Ms. was also prepared; the readings and the mistakes both of omission and commission generally correspond with those in the B Ms..

10. The tenth Ms. is the one preserved in the same Bhandar at Baroda. It is a recent copy of the above Ms. prepared under the scheme of preserving old Mss. .

A P P E N D I X - BINDEX OF PLACE NAMES IN THE TM

(Classified)

(A) Continents :-

1. ऐरावतदोत्र (-द्वीप or -वर्ण) 412,5; 421,1.
2. घातकीखण्ड 409,13.
3. जम्बूद्वीप 239,4; 407,13.
4. नन्दीश्वरद्वीप 409,4; 421,3.
5. पुष्करद्वीप 33,10.
6. भरतदोत्र (or ~~खण्ड~~ -वर्ण) 7,23; 239,5; 412,5.
7. हरिवर्ण 412,10-11.
8. हैमवतवर्ण 412,10-11.

(B) Countries or Provinces :-

1. अवन्तिविषय 279,19.
2. अंग 267,15.
3. उत्तरकुरु
4. उत्तरापथ 182,18.
5. कलिंग 267,15.
6. कामरूप or प्राग्ज्योतिष 182,15-16.
7. कांचीमण्डल 331,15; 363,8.
8. कुलूत 267,15.
9. कोशल 267,15.

10. दक्षिणापथ 80,14.
11. मगध 267,8.
12. लंका 24,22; 259,19.
13. वंग 267,15.
14. सिंहल 322,1.
15. सुवर्णद्वीप 127,1.
16. सौराष्ट्रमण्डल 267,12.

(C) Mountains or Peaks thereof :-

1. अर्बुद 5,7.
2. अष्टाषदशैल 154,4; 202,9; 402,2; 405,19-21.
3. एकशृंग 202,11; 243,1.
4. चण्डगह्वर 225,17; 398,2-3.
5. जाम्बूनदात्रि 372,22.
6. त्रिकूट 24,2; 95,1; 115,22; 363,22.
7. पंचशैल 266,12; 343,21.
8. मन्दर(क) 181,18.
9. ~~वैष्णव~~ मानुषोत्तर
10. मनाक 8,3; 100,18; 374,21; ~~384,23~~
11. रत्नकूट 137,10; 292,8;
12. लोहित्य 384,23.
13. विजयाध्व 198,16; 401,4-5.
14. विधुत्तम 412,11.
15. विन्ध्य 24,4; 23,19; 16,9; 89,6; 242,13.
16. वैताड्य 197,3; 201,6-7; 239,4; 243,2.

17. सह्य
18. सुवेलाचल 173,14; 224,3; 286,4.
19. सौमनस 412,11.
20. हाटकगिरि
21. हिमवत् 8,3; 26,3; 61,4; 239,11; 412,10.
- 22.

(D) Oceans, Seas or Lakes :-

1. अदृष्टपार 205,3.
2. उत्तराशाजलराशि 234,1.
3. क्षीरोद 421,3.
4. दक्षिणावधि 24,2; 329,19; 343,3.
5. ~~सुष्य~~ पद्ममहाद्व 421,2.
6. पुष्कर 421,3.
7. मानससर 168,21.
8. लवणसिन्धु 409,13.

(E) Rivers :-

1. कालिन्दी 17,14.
2. गंगा } 26,3; 371,4.
- जाह्नवी } 239,14.
- मन्दाकिनी } 239,8; 242,14.
3. भागीवती 214,13.
4. शरावती 181,20.
5. सरयू 9,6; 105,15. / 6. सिन्धु 421,2.

(F) Cities :-

1. अयोध्या alias साकेत 11,15; 181,13; 411,12.
2. कांची 224,5;
3. कुशस्थल 266,21.
4. कुसुमपुर 267,7.
5. ~~कुण्ड~~ कुण्डिनपुर 82,8.
6. मणिपुर 127,1.
7. रंगशाला 114,10; 127,10.

(G) Gardens :-

1. ~~मत्कोकिल~~ कुसुमाकर 322,20.
2. मत्कोकिल 105,15.
3. मनोरम 408,7.

(H) Hermitage :-

1. प्रशान्तवैराश्रम (विश्रान्त-) 329,21; 343,3.

(I) Temples :-

1. जिनायतन 216,10; 265,1; 408,6.
2. भव(भवन) 8,12.
3. भवानीभवन 8,12.
4. मकरध्वजायतन 106,5; 304,3.
5. रामावतार 364,2.

(J) Palace :-

1. मद्रशाल 23,10.

(K) Military Camp :-

1. जयस्कन्धावार 384,23.

(L) Wish-fulfilling Precipice for suicide :-

1. संहार 398,2.

(M) Bridge :-

1. सेतुबन्ध 239,5.

(N) MYTHOLOGICAL PLACE-NAMES :-

1. अपरविदेहविजय 412,6.	11. रथनूपुरचक्रवालनगर 167,15.
2. गगनगंगा 24,8.	12. रत्तिविशाला 40,20.
3. गगनवल्लभनगर 410,4-6.	13. रसातलत्रिषथा 154,10.
4. दक्षिमुख 40,12.	14. लीलावतंसविमान 407,1.
5. नन्दनाथान 421,2.	15. लोकालोक 412,8; 416,10.
6. नन्दीश्वराद 40,6.	16. विचित्रवीर्यनगर 171,13.
7. पातालस्वर्ग 154,9.	17. वैजयन्तीनारी 342,13.
8. पुष्करावतीविजय 407,16.	18. शिशरी
9. पूर्वविदेहविजय 412,5-6.	19. सप्तलोकी 412,19.
10. मनुजलोकाचल 411,14.	20. सुमेरु 276,22; 407,16;
421,1.

APPENDIX - C

INDEX OF VERSES IN THE TM.

Serial No.	Beginning of the verse	Page No.	Verse No.
1	अखण्डदण्डकारण्यभाजः	३	१५
2	अन्तर्गन्धागुरुशुभा	१६	५६
3	अयं वारस्त्रीणां सुरतविधिवेजात्य	३५६	६४
4	अवश्यायस्पन्दं रमसरतनिष्पन्दवपुणां	३५६	६५
5	अव्याज्जगन्ति पुरुषोत्तमनाभिसूतेः	१	५
6	अश्रान्तगयसन्ताना	३	१७
7	अस्त्याश्चर्यानिधानमर्बुदं इति	५	३८
8	अस्या नैऋत्येन नीरजदल	२५६	७६
9	आकल्पान्तमथिकल्पद्रुम	२२२	६७
10	आकीर्णांग्रितलः सरोजकलश	६	४३
11	आद्वयशोणि दरिद्रमध्यसरणि	२३	५८
12	आयाता शरदित्युदीर्य मुदितै	६	४५
13	आश्लिष्य कण्ठममुना	३६६	६६
14	आसीद्द्विजन्मास्त्रिमध्यदेश	७	५१
15	इयं व्यामोम्भाघेस्तटमिव जवाद्	३५८	६१
16	उत्पतन्त्वजवद्व्याम्भि	२	१३
17	उद्यज्जाड्य इव प्रगेतनमरुत	२३८	७१
18	कशाश्मनेव श्यामेन	२	१४
19	कादम्बरीसहोदया	४	२७
20	काव्यं तदपि किं वाच्यं	२	१२

Serial No.	Beginning of the verse	Page No.	Verse No.
21	केचिद्वचसि वाच्येऽन्ये	५	३७
22	केवलोऽपि स्फुरन्बाणः	४	२६
23	क्षुण्णोऽपि रोहति तरुः	४०२	१०१
24	गुरुभिरदत्तां बौद्धं	१०६	६२
25	वेहेते०००००० गेहे देव्या सुणिरनिषत्तत्	३५८	६०
26	ग्रहकवलनादभ्रष्टा लक्ष्मीः	२४८	७६
27	जाता दाडिमबीजपाकसुहृदः	२३८	७०
28	जाताः सर्वदिशो दिनान्धव्यसां	२३८	७४
29	जानीथ श्रुतिशालिनां स्तु युवां	२४८	७७
30	जितं प्रवरसेनेन	३	२२
31	तज्जन्मा जनकांघ्रिपंकजराजः	७	५३
32	तत्राभूदवसतिः श्रियामषया	५	४१
33	तन्वंग्या स्त्वमिति प्रसादविशदं	३६१	४८
34	तव राजहंस हंसीदर्शनमुदितस्य	२३२	६८
35	तस्मिन्मूढिषुकलत्रकणोलपत्र	५	४०
36	तस्यादग्रयशाः समस्तसुभट	५	४२
37	तापं तन्वति वारिदात्यय इति	३६१	६७
38	ताम्बूलद्रवरागराजिरुचिरैः	२३८	७३
39	दत्तै पत्रं कुवलयततेरायतं	२५५	७८
40	दिशतु विरतिलाभानन्तरं पाश्वर्यसर्पन	१	३ *
41	दृश्यं भूमिभृताऽस्य देव किमिह	२४०	७५

42 * Quoted by Hemacandra in his Kavyanusasana as an illustration of ~~काव्य~~ 'iva' in 'Utpreksha'. cf. RP (HRK). p. 18 Intro.

Serial No.	Beginning of the verse	Page No.	Verse No.
42	दृष्टे भवति नयनसृष्ट्या सममय	२१८	६६
43	दृष्ट्वा वाक्पतिराजस्य	४	३१
44	दृष्ट्वा वैरस्य वैरस्यं	१६	५७
45	देव्या विप्रमसदन पदमवसते:	६	४४
46	ध्वानेनामृतवर्णिणा श्रवणयो:	१	४
47	नमो ज्ञानमस्थाय	३	१६
48	नष्टा श्रीरञ्जुजानामरति मधुकृतां	४०१	१००
49	न स्वप्नेऽपि स्माश्रिता रिपुजनं	७	४६
50	निद्वार्त्यहृत्पदगिरां रत्निहा:	२३७	६६
51	निराध्वं पायते केन	४	२६
52	निःशेषवाङ्मयविदोऽपि जिनागमाक्ता:	७	५०
53	परमां कौटिमाह्वता	२३	५६
54	पर्यङ्काग्रात्ताणविनिहित	२६२	८५
55	पृष्ठप्रेक्षुद्धलीनां श्रुतिशिखरहस्त	२६१ (अ)	८१
56	प्रबन्धानामनध्याय:	२	७
57	प्रभातप्राया सो रजनिररुणज्योतिररुणं ३५६		६६
58	प्रणतवत्सल सकललोकालोकाचर	४१६	१०२
59	प्रसन्नगम्भीरपथा	३	२३
60	प्रसादपरया त्वया रचितप्रचुर	२६८	८७
61	प्रस्तावनादिपुरुषां	३	२०
62	प्राकृतेषु प्रबन्धेषु	३	२४
63	प्राज्यप्रभावः प्रभवो	१	२ *

84 * Quoted by Bhoja in his SKBR(J).I.163.p.116 and II.158.p.224 with मुक्तात्मा नः शिवं नेमिरन्ये पि ददता जिनाः ॥ as c and d; also quoted by Hemacandra in HK.V.485 verbatim on p.328

Serial No.	Beginning of the verse	Page No	Verse No.
64	प्रातः प्रातरवेद्य होमहुतभृग्	३२६	८८
65	प्राप्तप्राक्कलकूटा इव कुचतटयोः	२६१ (अ)	८३
66	प्रासादेषु वृटितशिखरश्वप्रलब्ध	६	४७
67	मद्रकीर्तमत्याशाः	४	३२
68	मवत्याविर्भावः शिखरपरिषाट्या	३५८	६१
69	भित्त्वा संपुटमौष्ठयोर्न हसितं	२६२	८४
70	मन्ये दक्षिणमारुतेन विदितं	२१२	६४
71	माघेन विधितोत्साहाः	४	२८
72	म्लायन्ति सकलाः कालिदासेना०	३	२५
73	यथा स्थूलं मूलेऽवतरति दृशां	३५६	६३
74	यस्य दोष्णिग स्फुरध्वेतां	१६	५४
75	यस्या ललाटे स्फुरद्युतित्वात्	२६२	८६
76	यस्यां गुणांघ्रिजुषि दूषणमैकमेव	२६१ (अ)	८०
77	येषां सैन्यमराहितोरगपतिश्चान्ति	६	४८
78	रक्षन्तु स्वतितोपसर्गलित	२	६
79	लतावनपरिदिप्ते	१६	५५
80	वन्या स्ते कवयः काव्यपरमार्थविशारदाः	२	८
81	वन्येभ्यश्चमपि गाह्यमानकूले	२०५	६३
82	वर्णयुक्तिं दद्यानापि	३	१६
83	वार्योऽनार्यः स निर्दोषे	२	६
84	वासिष्ठः स कृतस्मयो वरशतेः	५	३६ *

* Quoted by Bhoja in SKB(RJ) V.418, P. 695.

Serial No.	Beginning of the verse	Page No.	Verse No.
85	विषदिव विरता विभावरी	२८	६१
86	शास्त्रेष्वधीती कुशलः कलासु	७	५२
87	शुष्कशिशुरिणि कल्पशाखीव	२१८	६५ *
88	शेषोसेवाविशेषं ये	२	१०
89	श्रुत्वा त्यदभुतमस्मदाजिललितं	३३६	८६
90	श्रुत्वा यं सहसागतं निजवपुः	६	४६ @
91	सत्कथारसवन्ध्येषु	३	१८
92	सत्यं बृहत्कथाभ्यां धेविन्दुमादय	३	२१
93	सत्त्वे स्थिता सत्यनिर्मुक्ता	२३	६०
94	सद्यः संवृतधारघृत्कृतिमनाम्	२३८	६२
95	सन्तु कर्मराजस्य	५	३६
96	स मदान्धकविध्वंसी	५	३५
97	समाधिगुणशालिन्यः	४	३३
98	सम्प्राप्तकान्तवनिता नवकुङ्कुमाद्रौ	२६१ (अ)	८२
99	स वः पातु जिनः कृत्स्नं	१	१ £
100	सूरिमहेन्द्र स्वर्का	४	३४
101	स्यष्टमावरसा चित्रैः	४	३०
102	स्वादुतां मधुना नीताः	२	११

===== * * =====

 * Quoted by Hemacandra in the CH.V.17.2.as an illustration of Mātrā metre.

@ Quoted by Bhoja in the SKB(RJ).I.83,p.58.

£ Quoted by Vāgbhaṭa in his Kāvyañuśāsana while suggesting three types of worlds.

A P P E N D I X - DINDEX OF METRES

(No.s indicate verse and, in the bracket page No.)

1. आया - 59(23), 60(23), 62(109), 68(232),
* 87(268), 99(396), 101(402).
2. उपजाति - 52 & 53(7), 87(262).
3. त्रिंशी - 102(406).
4. द्विपदिका - 67(222).
5. नविपुला - 20(3), 55 & 56(16).
6. पध्दडिका - 66(218).
7. पथ्यावक्त्रम् - 7 to 13 (2), 15-16(3), 18-19(3),
21-22(3), 24(3), 26-34(4), 35-37(5),
54(16), 57(16), 59(23).
8. पुष्पिताग्रा - 61(28).
9. प्रहर्षिणी - 63(205).
10. मविपुला - 2(1), 17(3), 23(3).
11. मन्दाक्रान्ता - 47(6), 78(255), 85(262), 90(358).
12. मविपुला - 1(1), 14(2), 25(3).
13. मात्रा - 65(218).
14. मालिनी - 3(1).
15. वसन्ततिलका - * 5(1), 40(5), 50(7), 80(261 a),
82(261 a).

16. शार्दूलकिरीटितम् - 4(1), 6(20), 38-39(5), 41-42(5),
43-46(6), 48(6), 49(7), 53(7),
58(23), 64(212), 69(237), 70-74
(238), 75(240), 77(248), 79(256),
84(262), 88(329), 89(339), 97
(391),
17. शिखरिणी - 91-92(358), 93-97(359).
18. मगधरा - 81(261 a), 83(261 b), 100(401).
19. हरिणी - 76(248).

A P P E N D I X - EINDEX OF SUBHASITAS IN THE TM

(The figures at the end indicate the page)
(and line Nos.)

1. अखण्डदण्डकारण्यभाजः प्रचुरवर्णकात् । 3, 1ff.
- व्याधादिव समाभ्रातो गद्यादव्यावर्तते जनः ।। 3, 1ff.
2. अचिन्त्या हि देवशक्तिः । 170, 11.
3. अदृष्टपारे संसारे भंगुरस्वभावेषु विभवादिषु सर्वभावेषु कर्मपरतन्त्राणां प्राणिनां सर्वमपि संभवति । 251, 13ff.
4. अनुकूलविधिविहितसाहायकस्य साहसिकस्य सर्वदा शस्यसंपदिवानीतिर-
नीतिरपि फलति । 155, 13ff.
5. अनुपजातप्रतिज्ञातार्थनिवाहेण युक्तियुक्तिमपि उच्यमानं कीदृशम् । 224, 20ff
6. अप्राप्तसंभयापि वरस्य भुवनशला व्यसंबन्धस्य सर्वगुणनिर्धोहिनीशब्द
ऊढः , न मूढमनसाऽन्येन सहितयोपभुक्तमाजन्म भागे सुखम् । 288, 6ff.
7. अमृतविषभूतं वस्तुरूपम् । 346, 16.
8. अर्थसंशये प्रवृत्तिरप्रतिषिद्धा । 321, 5ff.
9. अलीकमेव हितलोकेस्य दुःसहेतुना प्रकाशितेनात्मना न किञ्चित्फलम् ।
383, 13ff.
10. अविचार्यमहिमा महात्मनामनुभावः । 362, 22ff.
11. अवितथादेशो हि तत्रभवानार्यवसुरातः । न तदभाषितोऽर्थः कदाचिद्
विसंवदति । 295, 8ff.
12. अविरुद्धो हि कन्यकावस्थायामंगनानां मनुष्यसन्निधिः । 167, 4ff.
13. अविरुद्धो हि राजकन्यजनस्य स्वयंवरविधिः । 288, 2ff.

14. अव्याहता गतिः सर्वत्र भवितव्यतायाः । 346, 2 ff.
15. अशक्यप्रतीकारा कृतान्तशक्तिः । 346, 1 ff.
16. अश्रान्तगधसन्ताना श्रौतृणां निर्विदै कथा ।
जहाति पथप्रचुरा चम्पूरपि कथारस्म् ॥ 3, 5 ff.
17. असंभाव्यमानतया शिशुजनस्यापि हास्यवृद्धिहेतुः... विशदप्रतिभास्यति-
दीर्घकालमनुभूतमात्मनापि शक्यते न श्रद्धातुम् । 224, 21 ff.
18. अस्ति चाभ्युपगमः तथापि विधिरत्र प्रमाणम् । 318, 22 ff.
19. अहो पूर्वजन्मान्तरसंचितैशुभकर्मभिरायोजिताः पुनिपुणमपि निरूपि-
तोपायेर्मनीषिभिरनीषत्कराः परिहर्तुमुपतापाः । 258, 22 ff.
20. अहो निरवधिप्रचारो विधिः । 345, 22 ff.
21. अहो मंगुरस्वभावता विभवानाम् । 244, 4 ff.
22. अहो यदृच्छाकारितायामभिनिवेशो विधेः । 244, 4.
23. अहो विचित्रता कर्मपरिणतीनाम् । 244, 3 ff.
24. अहो विरसता संसारस्थितेः । 244, 3.
25. आकारितदुःखसंहतिरभिमुखीभूता सपरिजनेव गर्भवासनरक्तातिः । 142, 13ff.
26. आत्मनो महिमानमिच्छता पुरुषेण पूर्वैक्यस्यपूर्वा सव्यापि पर-
योषित प्रायशो न बहु भाषणीया, विशेषतः प्रथमयावना व्रतस्था
यतात्मनामपि मोहविकारहेतुरेकाकिनी रूपलावण्यादिगुणगणा-
वासः । 258, 2 ff.
27. आराधनीयः सार्वादेरेणात्र सर्वस्यापि स्त्रीजनस्य भगवान्युग्मेषुः,
विशेषतः स्मृपस्थितासन्नपाणिग्रहणमंगलानां कुमारीणाम् । 300, 3ff.
28. इतरां पि लोकः प्रायेण न मजत्याभिमुख्यं, न स्मीहते सान्निध्यं, न
बहु मन्द्यते स्थिरावस्थानं, नाकर्णयति क्वचनं, न प्रयच्छत्युत्तरं, नितरा-
मपि कृतानुवृत्तेरसंजातपरिचयास्य परस्य, किं पुनर्निसर्गानिः स्नेह ईश्वर-
जनः । 363, 17 ff.

29. इह हि जीवः शुभाशुभनिमित्तनिर्वर्तितेन स्वकर्मणा नित्यमनुसृतः परिवर्तमानो महति संसारचक्रे कुशलकुलालपरिगृहीत इव मृत्पिण्डः स्थासकौस-
कलशादीनि स्पृशति विविधान्यवस्थान्तराणि । 406(b), 3 ff.
30. इह हि संसारसदमनि ~~संसारसदमनि~~ समासादितावतारः स्वभावविमलोऽपि
जन्तुरेकत्रैव जन्मनि दशावशेन दीपाङ्कुर इवानेकानि रूपान्तराण्यनु-
भवति । 346, 8 ff.
31. उत्पतन्त्यजवदव्योम्नि केचित्प्राप्तपदत्रयाः ।
विशन्त्यन्ये प्रबन्धेऽपि लब्धे बलिरिव क्षितिम् ॥ 2, 17 ff.
32. उत्सुकमनोभिश्च कर्तुमारब्धमतिस्थूलमपि कर्म नोपजायते सुसूत्रम् । 171, 11ff.
33. उदामवारिणा सकलजनधनप्राणचारेण चारेणैव पृष्ठतः प्रेरिताः कृता-
न्तहतकेन सर्वतो धावमानाः क्व नाम न पदं कुर्वन्ति विषदः । 410, 5ff.
34. कथं नु नामास्य प्राणिन इव कात्स्न्येन कर्मपरिणतिविशेषा ज्ञायन्ते,
ज्ञायमाना अपि केन प्रकारेण वर्ण्यन्ते, वर्ण्यमाना अपि कया युक्त्या
परस्य प्रतीतिविषयमारोप्यन्ते । 220, 8 ff.
35. कल्प एष यत एवानल्पसत्त्वा येनैवविधिना समाराधिता, यस्यैव साहसे-
नानुराजितं हृदयमासां, तस्यैव देवताः सिद्धिमुपनयन्ति, न परोप-
रोधेन । 401, 1 ff.
36. कशाश्मनेव श्यामेन मुखेनाधोमुखेक्षणः
काव्यहेम्नो गुणान्वक्ति कलाद इव दुर्जनः ॥ 2, 19 ff.
37. काव्यं तदपि किं वाच्यमवाञ्छि न करोति यत् ।
श्रुतात्रममित्राणां वक्त्राणि च शिरांसि च ॥ 2, 15 ff.
38. किं करोति सततमवहिताऽपि पुरुषश्छन्मवपुषां प्रकृत्यैव मायिनाम् ।
290, 12.
39. किमनेन कण्ठार्द्वेजनेन द्विजस्यैव मदिरा स्वादसान्दर्यकथनेन मद्येतर-
वस्तुतत्त्वप्रकाशनेन । 51, 3 ff.

40. कुटिलस्वभावाः स्थिराः, निर्मासराः पुरुषवर्गाः, इति जनप्रवादो न
निरवयः । 316, 10 ff.
41. केचिद्वचसि वाक्येऽन्ये केऽप्यशून्ये कथारसे ।
केचिद्गुणे प्रसादादो धन्याः सर्वत्र केचन ॥ ,5 ff.
42. केवलमभूमिर्मुनिजनो विभवानाम् । विषयोपभोगगृध्रवो हि धनान्युपाददते ।
.... संन्यस्तसवारिभाः समस्तसंविरताः निर्जनारण्यबद्धगृहबुद्धयो भक्षमात्र-
भावितसंताप्याः किं तैः करिष्यन्ति । 26, 15 ff.
43. को हि जानाति सम्यग्देवातिम् । 280, 12.
44. को हि नाम कुलवधूजनः प्राकृतस्यापि पत्युरपगमे गमयति गृहीतजीवितो
जन्म, किं पुनः पूर्वजन्मसंबद्धस्य सर्वगुणनिर्धेष्टनिरुपधिप्रेमसंपदस्तादृश-
स्य । 417, 5 ff.
45. क्रमागतो महापुरुषमार्गः कुलाभिमानिमिरत्याज्यः । 318, 9 ff.
46. क्लेशोऽपि वरमल्पकालमनुभूतः शरीरेण स्तोको, न जीवितावधिर्मनसा
महान् शोकः । 143, 21 ff.
47. दुष्पुण्याऽपि राहति तरुः क्षीणाऽप्युपवीयते पुनश्चन्द्रः ।
इति विमृशन्तः सन्तः सन्तप्यन्ते न विद्युरेषु ॥ 402, 17 ff.
48. गर्हितमसद्विधानामकाले परकलत्रदर्शनम् । 274, 2.
49. गोत्रदेवता सर्वकालमेवोपासनीया । 282, 15 ff.
50. तथापि विधिरत्र प्रमाणम् । 318, 22.
51. दिव्यदर्शनममोघम् । 44, 2.
52. दिव्या हि मूर्त्यो भाजनं दिव्याभरणानाम् । 46, 1.
53. दुःखहेतुरनुरागः विषयोपमा विषयोपभोगवाङ्मा, वाङ्हितार्थप्रतिपन्नीन्य-
धर्मविलसितानि, सर्वतः सुखविधादेगमाः क्रियारम्भाः । 111, 23 ff.
54. दुर्लभः पुनरीदृशे पुन्यसरसि शरीरत्यागः । 339, 18.

55. दुःकुलादपि ग्राहमंगनारत्नम् । 129, 2 ff.
56. धार्मिकजनानुवृत्यभिमुखानि हि भवन्ति सर्वदा धर्मतत्त्ववेदिनां हृदयानि । 25, 14 ff.
59. न हि कोऽपि कन्यकायाः प्रियः तवायमप्रियो वेति प्रदानसमये समाजमिव बन्धूनामबुधोऽपि पृच्छति । 299, 13 ff.
57. न कोऽपि परमात्थितः प्रेयाननुवर्त्तनीयः पूजनीयो वा प्रजारदाणमात्रकर्तव्यानां नरपतीनाम् । 299, 11 ff.
58. न च सुकृतकर्मणा केवलेनैव संजातसंभवानां भवादृशीनामनुबन्धमप्राप्येष्टु वस्तुषु विधत्ते बुद्धिः । 295, 12 ff.
60. न हि ~~हृदय~~ त्रयम्बकजटाकलापमन्तीरिदं वा विहाय क्षीणोऽपि हरिणलक्ष्मा क्षितौ पदं बध्नाति । 43, 23 ff.
61. न हि पशूनां स्वरूपेणाकाशगमने कदाचिदस्ति शक्तिः । 243, 5 ff.
62. न हि येषु केषुचिदनर्थोपनिपातेषु कदाचिदपि दिव्यानामास्पदेषु सम्पद्यन्ते ईदृशाः पदार्थानां प्रकृतिविपर्ययास्तत्संनिवासिनां च विबुधलोकानामन्तरत्यन्तशोकातंकरांसिनां हृदयायासाः । 41, 18 ff.
63. न हि सन्निकृष्टायामापदि, दुरुपपादायां च कल्याणसम्पदि, कदाचिदीदृशी निरातंकता त्वरा च चितवृत्तेर्भवति । 144, 1 ff.
64. नास्त्यगोचरः पुराकृतकर्मणाम् । 346, 1.
65. निरन्तरतपःदापितवपुषामृणीणामपि मुणितर्क्याणि दृश्यन्तेऽधुना हृदयहारीणि विप्रमचेष्टितानि । 355, 4 ff.
66. निसर्ग एव निरंकुशः पापकारीव व्यालो बलीयान्विधिर्बद्धोऽपि बुद्धिमद्भिर्गतिनिबिडेन प्रज्ञालोहनिगडेन निरवग्रहो विचरति । 112, 4 ff.
68. पुण्ययोगादयत्नलब्धं पुरुषरत्नं किमबातिशः कोऽपि शिथिलयति । 172, 12 ff.
67. परिग्रहजने सन्निधौ सति कोऽधिकारः प्रभूणामग्रपूजायाम् । 50, 6 ff.

69. प्रज्ञाधेमावरणिमन्याविव हविर्भुजः पितरौ कार्यसिद्धेस्तां हि पुरुष-
व्यापारानुगृहीता नास्ति तद्वस्तु यन्न साध्यतः । 31,1 ff.
70. प्रनष्टजीवितानां दुर्घटं पुनः प्राणनम् । 339,14ff.
71. प्रथितगुण स्थानस्थितस्यासतेऽपि हि माहात्म्यमाविर्भवति । पद्मिनीदलो-
त्सङ्गं जलबिन्दुरपि मुक्ताफलद्युतिमालम्बते । मृगाङ्कबिम्बचुम्बी कलङ्को-
ऽपि अलङ्कारकरणिं घटे । कुरङ्गलोचनालोचनलक्ष्मणमङ्गलमपि मण्डनायते
213,6 ff.
72. प्राकृतजनगृहीतदण्डमपि ह्यायार्थिभिरुत्साङ्गोपरिस्थं धायते कृत्रम् । 58,4ff.
73. प्रागल्भ्येन स्वभावमधुराः सर्वजनहृदयहारिणः दाणमात्रपरिचितेऽपि
जने जनितविश्रम्भाः कस्य नाम न विस्मयमावहन्ति, कं वा विधेयं न
कुर्वन्ति अपूर्वाभिर्भोगिभिरुदभासिताः पदे पदे ... विनोदकथा-
लापाः । 268, 7 ff.
74. फलाभिलाषिणा पुरुषेण नैकान्ततो नीतिनिष्ठेन भवितव्यम् । ~~155,11~~
~~75.~~ अभिर्भवे वस्तुनि देवं प्रमाणीकृत्य सर्वात्मना प्रवर्तितव्यम् । 155,11 ff.
75. यदेव गुरवः किञ्चिदादिशन्ति, यदेव कार्यन्ति कृत्यमकृत्यं वा, तदेव
निर्विचारैः कर्तव्यम् । विचारो हि तद्वचनेष्वनाचारो महान् । 300, 6 ff.
76. वन्द्यास्तैः कवयः काव्यपरमार्थविशारदाः ।
विचारयन्ति ये दोषान्गुणांश्च गतमत्सराः ॥ 2,7 ff.
77. वण्युक्तिं दधानापि स्निग्धाङ्गनमनोहराम् ।
नातिश्लेषधना श्लाघां कृतिर्लिपिरिवाश्नुते ॥ 3,2 ff.
78. ~~112,6 ff.~~ ^{वामचारिण्यत्र} मार्गमृग इवाध्वगा नाध्वान्छन्ति वाञ्छितानि व्यापारित-
सकलसामर्थ्या अपि फलार्थिनः । ॥ 2, 6 ff.
79. वायोर्यः स निदर्शने यः काव्याध्वनिः सप्तमम् ।
अगामितया कुर्वन्विघ्नमायाति सप्तमम् ॥ 2,9 ff.

80. ~~इह~~ विवेकिना विचारणीयं वस्तुतत्त्वम् । नोऽज्ञितव्या निजावष्टम्भः ।
स्तम्भनीयं मनः प्रसदपथे, न देयमग्रणी त्वमिन्द्रियगणस्य । 176, 5 ff.
81. विशेषतः प्रथमयोवना व्रतस्था यतात्मनामपि मोहविकारहेतुरेकाकिनो
रूपलावण्यादिगुणगणावासः । 258, 4 ff.
82. बीतरागदेवतागारसंनिधौ विरुद्धं रागिणामवस्थानम् । 277, 6.
83. व्यक्तं जगत्पददृष्टवशाद्विशालगुणसंपदिमरूप्यसुलभाः, स्वल्पगुणैरपि
सुप्राप्ताः प्रसिद्धया भवन्ति । 212, 22 ff.
84. सततमचलप्रकृतिना हि पुरुषेण भवितव्यम् । 209, 1.
85. सत्कथारसबन्धेषु निबन्धेषु नियोजिताः
नीचेष्वपि भवन्त्यथाः प्राया वैरस्यहेतवः । 3, 7 ff.
86. समग्राप्यपि कारणानि न प्राग्जन्मजनितकर्मादेयदोषानिरपेक्षाणि
फलमुपनयन्ति । 20, 11 ff.
87. सर्व एवायमेवंप्रकारः संसारः । इदं तु चित्रं ~~वृद्धि~~ यदीदृशमप्येनमवच्छृता-
मीदृशीमपि भावनामनित्यतां विभाव्यतामीदृशानपि दशाविशेषाननु-
भवतां न जातुचिज्जन्तूनां विरज्यते चित्रं न विशीयते विषयाभिलाषः,
न मंगुरीभवति भोगवांछा, नाभिधावति निःसंतां बुद्धिः, नांगीकरोति
निर्व्याबाधनित्यसुखमपवर्गस्थानमात्मा । सर्वथातिगहनौ बलीयानेष
संसारमोहः । 244, 18 ff.
88. सुचिरकालसंचितेन सततानुगामिना सदमृत्येनेव शुभकर्मणा कृतरदाणां
महापुरुषाणां सर्वदापि दूरवर्तिन्येव दुरितानि, तथापि ~~वृद्धि~~
नीतिरनुसर्तव्या । 60, 18 ff.
89. सुदूरमपि विषण्णनेन धीमता तदेव चिन्त्यं वस्तु यदुपायसाध्यम् । निता-
न्तनिष्फलारम्भेण चिरमपि ध्यातेन केवलमिलेश एव हृदयस्य । 348, 11ff.

90. सेवकाश्च फलप्राप्तिकामाः प्रथममुपचारेण गृहीतवाक्यं परिग्रहलोकमा-
वर्जयन्ति । ततस्तेन कृतपणपरिग्रहेण ग्राहितसंबन्धाः प्रभूणामसक्त-
मात्मभक्तिमुपदर्शयन्ति । एष तावज्जगति दृश्यते व्यवहारः । 149, 10ff.
91. संभवन्ति च भवाण्यै विविधकर्मवशवर्तिनां जन्तूनामनेकशो जन्मान्तरजात-
सम्बन्धैर्बन्धुभिः सुहृदभिरर्थैश्च नानाविधैः सौर्ध्मबाधिताः पुनस्ते संबन्धाः,
स्मरणानि चात्यन्तविस्मयकराणि पूर्वजातेः । 44, 21 ff.
92. स्वदारपालनकर्म गृहमेधिनां धर्मम् । 318, 10 ff.
93. स्वल्पे प्रयोजने न किञ्चिदात्मना संशयमारोपितेन फलम् । 185, 21 ff.
94. स्वादुतां मधुना नीताः पशूनामपि मानसम् ।
मदयन्ति न यद्वाचो किं तैऽपि क्वयो भुवि ।। 2, 13 ff.
95. स्वाधत्यदुर्विनयजनितोद्वेगस्य गुरुजनस्य कोपात्पादनादधर्मः । 287, 19ff.

***** @@@ ** £ ** @@@ *****

A P P E N D I X - FDHANAPĀLA IN ANTHOLOGIES

■ In his Saduktikarṇāmṛta Sṛīdhara (1205 A.D.) quotes the following verses as Dhanapāla's :-

- (1) अस्थी न्यस्थी न्यजिनमजिनं भस्ममसैन्दुरिन्दु-
 गंगा गंगारेण उरग इत्याकुलाः संप्रमेण ।
 भूषादानोपकरणकरणप्रापण व्यापृतानां
 नृत्तारम्भप्रणयिनि शिवे पान्त वाचो गणानाम् ॥

- Sd.Krn. vs.94, p.28.

- (2) पायं पायं पिब पिब पयः सिङ्घ-च सिङ्घ-चांगमं
 भूयो भूयो भूयः कुरु कुरु सखे मज्जनान्मज्जनानि ।
 एषां शेषश्रमशमपटुः खिता ध्वन्यबन्धुः
 सिन्दुरीभवति पुरतो मारवः पान्थ पन्थाः ॥

- Sd.Krn. vs.1935, p.525.

-
1. The same verse, with the variant readings ~~सिङ्घ-चांगमं~~ "ityullasat-sambhramānām" at the end of b and "bhūsā-veśopakarana" at the beginning of c, is quoted in the SMV. ii.20 under "īśvara-tāṇḍavam". It is also quoted in the SKB. II.235.
 2. Also quoted by Śārngadhara, cf. Spd.vs.1151.

- (3) श्रुत्वा त्वां सहसा गतं निजपुरा त्त्रासेन निर्गच्छतां
 शत्रूणामवरोधनेर्जलवप्रस्यन्दनस्य त्पुटाः ।
 शुभ्रे सद्मनि पल्लविन्युपवने वाप्यां नवाभोरुहि
 क्रीडाद्रां च सशादले विवलितग्रीवैर्विमुक्ता दृशः ॥

3

— Sd.Krn.vs.1577, p.425.

In his Sūktimuktāvali Jahlaṇa (1257 A.D.) quotes the following verses as Dhanapāla's :-

- (4) ऋदाणां भूरिवाग्मां श्रितमधिपतिना प्रस्फुटभीमतारं
 स्फारं नेत्रानलेन प्रसमनियमितोच्चापमीनध्वजेन ।
 रामायचं पुरारेः कुमुदशुचि लसन्नीलसुग्रीवमंगं
 प्लावंगं सैन्यमन्यद्विशदनशिरच्छेदहेतुः श्रियं वः ॥

— SMV. ii.18, as illustrating the

"Hara-vānarayoh śleṣaḥ" (under "Sivasyāṅgam") and
 as quoted in Rāmacaritam p.331.

- (5) केवलोऽपि स्फुरन्ब्रह्मणः करोति विमदान्कवीन् ।
 किं पुनः क्लृप्तसंधानः पुलिन्दकृतसन्निधिः ॥

4

— SMV. iv.66.

-
3. This verse is ascribed to some "Dhanapati" by Śrīdhara. But it is really Dhanapāla's, as it occurs in the TM as the introductory verse No. 46 with the variant readings "yam" in a, "prasyandi-timyat-putāh" in b, and "muhur-muhur" in d. The same has been quoted by Jahlaṇa, cf. SMV. lxxxxvii, 60.
4. cf. TM(N). Intro. vs. 26.

- (6) तन्वंग्यास्त्वमिति प्रसादविशदं नासीति खेदालसं
चक्षुर्द्वारिपथावतारिणि जने व्यापारयन्त्या मुहुः ।
हर्षातिप्रमवाः प्रतिदाणभुवः स्वेदाम्बुदाहज्वरे
नेत्राम्भःकणिकाः पयोधरतटे पुष्पयन्ति शुष्यन्ति च ॥ 5

- SMV. xxxxiv,28

- (7) दृष्ट्वा वाक्पतिराजस्य शक्तिं गोडवधोद्धुराम् ।
बुद्धिः साध्वसरुध्वेव वाचं न प्रतिपद्यते ॥ 6

- SMV. iv.63.

- (8) प्राज्यप्रभावः प्रमवो धर्मस्यास्तरजस्तमाः ।
मुक्तात्मानः शिवं नेमिरन्ये पि ददतां जिनाः ॥ 7

- SMV. ii.96.

- (9) मन्ये बृहत्कथाम्भोधेर्बिन्दुमादाय निर्मिताः ।
तेनेतरकथाकन्या न विमान्ति तदग्रतः ॥ 8

- SMV. iv.51.

- (10) कक्रोक्त्या मतुमेष्ठस्य वहन्त्या सृणिरूपताम् ९
आविध्वा इव धुन्वन्ति मूधानं कविकुंजराः ॥

- SMV. iv.61.

---(11)---

5. Quoted from the TM, cf. TM(N), p.391 with the reading "pratiksana-bhavat" in c.
6. cf. TM(N), intro. vs. 31.
7. TM(N), Intro. vs. 2 has the readings "dadātaṁ nirvṛtātmā na ādyo'nye'pi mudam jināḥ" in c and d. The readings of the SMV tallies verbatim with those of Bhoja who has quoted this verse twice in his SKB. cf. SKB(RJ), p.116 and 224.
8. TM(N), Intro. vs. 21 has the readings "saṁskṛtāḥ" in b, "tenetarakathāḥ kanthāḥ" in c and "pratibhānti" in c.
9. It looks as if this verse could have been one of the introductory verses of the TM. But it is not found in any ms. of the TM.

ॐ In his Śārṅgadhara-paddhati Śārṅgadhara quotes the following verse, over and above the above-mentioned No.2, as Dhanapāla's :-

(11) माघेन विधितोत्साहा नोत्सहन्ते पदक्रमे ।
 सरन्ति भारवेरेव कवयः कपयो यथा ॥ ¹⁰

- Spd, 185 under "viśiṣṭa-
 kavi-praśasti".

* ॐ ॐ *** ॐ ॐ *

A P P E N D I X - G

TRIBUTES TO DHANAPALA AND HIS POETRY IN SANSKRIT
AND PRAKRIT LITERATURE

- (1) नमः श्री धनपालाय येन विज्ञानगुप्फिता ।
कं नालंकुरुते कर्णस्थिता तिलकमंजरी ॥

- Pallipāla Dhanapāla in his
TMS, I, 3.

- (2) चैत्रवर्धनपालो न कस्य राजप्रियः प्रियः ।
स्मरणार्थं यस्माज्जज्ञे तिलकमंजरी ॥

§ Muniratna in his Amamacarita.
Quoted by Jina Vijaya in his
article.cf.JSCH, Vol.xi, Nos.7-10.

- (3) वचनं श्री धनपालस्य चन्दनं मलयस्य च ।
सरसं हृदि विन्यस्य को भून्नाम न निवृत्तः ॥

- PC
Kīrti-kaumudi, Canto 1.

- (4) सालंकारा लक्षण-सुक्कंदया महरसा सुवन्नरुहं ।

कस्स न हारइ हियं कहुत्ता पवरतरुणीव ॥

- Tilakācārya in his commentary
on Samyaktva-saptati, introducing
the story of Dhanapala's
TM as a specimen of pure speech.

- (5) मंत्रे सारस्वतं सारमुपमा स्यादलंकृतं ।
 मोज्ये दध्यादनं सारं सर्वतुष्टु च माघवः ॥
 सद्ग्रन्थनिर्मितो व्यासः वाल्मीकि-श्रीत्रिविक्रमाः ।
 घनंजयः कालिदासो माघो भारविरित्यपि ॥
 बाणो गुणाढ्यो भिनदिः (दः) श्रीहर्षो मोजभूपतिः ।
 सुबन्धुर्धनपालश्च वील्हणो राजशेखरः ॥

— Vinayacandra in his *Kāvya-śikṣā*, quoted in DCMSJB (Pattan), p.49.

- (6) तिलकमंजरीमंजरिसंजरिलोलदविषश्चदलिजालः ।
 जेनारण्ये सालः कोऽपि रसालः पफाल घनपालः ॥

— Anonymous, quoted in *Sāg.* Vol. III, No. 4, p.347.

- (7) कल्पिता युक्ता घटमानात्पत्तिस्य तमित्यभूतं नायकमपि
 कुत्रचित्कुर्यादास्तामितिवृत्तम् । अत्र च तिलकमंजरी बाणकथा
 वा निदर्शनम् ।

— Namisadhu, in his commentary on KVL(R), XVI,3.

A P P E N D I X - HVERSES ATTRIBUTED TO BHANAPALA

(not found in any of the extant works as yet)

I. S a n s k r i t

1. अमाविश्यं शिवे चैतद्वक्तमप्यादृतं ~~यतः~~ यतः ।

लिङ्गार्चनन्तरं याच्यमानाभ्युपगमाद्धृक् ॥

- PRC, 17, 158.

2. अभ्युद्धृता वसुमती दलितं रिपूरः

क्रौडीकृता बलवता बलिराज्यलक्ष्मीः ।

एकत्र जन्मनि कृतं तदनेन यूना

जन्मत्रये यदकरोत्पुरुषः पुराणः ॥

- PC(SJGM), p.40.

3. अमेध्यमश्नाति विवेकशून्या स्वनन्दनं कामयतेऽभिषिक्ता ।

खुराग्रशृङ्गैर्विनिहन्ति जन्तून्नावेन्धते केन गुणैर्न राजन् ॥

- PC(SJGM), p.38

4. अयि खलु विषमः पुराकृतानां भवति हि जन्तुशुक्लकर्माणां विपाकः ।

हरशिरसि शिरांसि यानि रेजुर्हरिहरि तानि लुठन्ति गृध्रपादैः ॥*

- PRC, 17, 178;

॥ - PC(SJGM), p.40.

5. अकारहितदलोच्छेदी सत्त्वोत्लासतनुस्थितिः ।

नाम्ना गुणैश्च विष्णुर्यः स कथं वध्यतामजः ॥

- PRC, 17, 137.

* Sd.Krn. vs.2368 has ab as cd and cd as ab and is mentioned anonymous.

6. अस्मान्धन्तु पदे पदे बलिकृते दग्धाश्च जग्धैस्तृणै-
रस्मत्कुक्षिररक्षा दक्षामनुजेनार्मोच्यते पश्चिवति ।
जानीमो न कलत्र भेदविकलाः सत्तुष्टुतिपासा वयं
तेनास्मान्नय देव देवस्दनं प्रार्थ्यामहे त्वामिति ॥

- UP, p.116.

7. अस्थिन्यस्थी न्यजिनमजिनं मसमसैन्दुरिन्दु-
गंगा गंगोरग उरग इत्युल्लसत्सम्प्रमाणाम् ।
भूषावेणोपकरणकरणप्रापणव्यापृतानां
नृतारम्भप्रणयिनि शिवे पान्तु वाचो गणानाम् ॥

- SMV, II, 20.

8. आरनालगलदाहशंक्या मन्मुखादपगता सरस्वती ।
तेन वैरिकमलाकचग्रहव्यग्रहस्त न कवित्वमीति मे ॥

- PC(SJGM), p.42.

9. इयं व्याधौ म्भाधेस्तटमिव जवात्प्राप्य तपनं
निशानोऽश्लिष्टा धनघटितकाष्ठा विघटते ।
असावप्यामूलश्रुटितकरसन्तानतनिकः
प्रयात्यस्तं अस्तसितपट इव श्वेतकिरणः ॥

- PRC, 17, 293 ab and 297 cd.

10. ऋक्षाणां भूरिधाम्नां श्रितमधिपतिना प्रस्फुरद्भीमतारं
स्फारं नेत्रानलेन प्रसमनियमिताच्चापमीनध्वजेन ।
रामायचं पुरारैः कुन्दशुचि लसन्नीलसुतीकमंगं
प्लावं सैन्यमन्यदशवदनशिरच्छेदहेतु श्रिये वः ॥

- SMV, II, 18.

11. एषा तटाकमिषतावकदानशाला
मत्स्यादयो रसवती प्रगणा स्रव ।
पात्राणि यत्र बकसारसचक्रवाकाः
पुण्यं कियद्भवति तत्तु क्यं न विद्मः ॥

— PC(SJGM), p.39.

12. कतिपयपुरस्वामी कायव्ययरपि दुर्ग्रहो
मितिवितरिता मोहेनासा पुरानुसृता मया ।
त्रिभुवनविभुर्ध्याऽऽरा~~ह~~ध्याऽधुना स्वपदप्रदः *
प्रभुरक्षितस्तत्प्राचीनो दूनोति दिनव्ययः ॥

— PRC, 17, 114; and PC(SJGM),

p.42 with मितिवितरिता in b.

13. कान्तीनस्य मुनेः स्वबान्धववधूवैधव्यविध्वंसिना
नेतारः किल पंच गोकुलसुताः कुण्डाः त्वयं पाण्डवाः ।
तेऽमी पंच समानजातय इति ख्यातास्तदुत्कीर्तनं
पुण्यं स्वस्त्ययनं भवेद्यदि नृणां पापस्य काऽन्या गतिः ॥

— PC(SJGM), p.42.

14. किं कारणं तु कविराज मृगा यदेते
व्योमोत्पतन्ति विलिखन्ति भुवं वराहाः ।
देव त्वदस्त्रचकिताः श्रियितुं स्वजाति-
मेके मृगांकमृगमादिवराहमन्ये ॥

— CVKV, p.93.

15. किं नन्दी किं मुरारिः किमु रतिरमणः किं हरः किं कुबेरः
किं वा विधाधरोऽसौ किमथ सुरपतिः किं विद्युः किं विधाता ।
नायं नायं न चायं न खलु न हि न वा नापि नासौ न चैषः

क्रीडां कर्तुं प्रवृत्तः स्वयमिह हि हले भूपतिर्भोजदेवः ॥

- PRC, 17, 143; and PC(SJGM),
with नलः in a, चासा in c,
and ०मपि च in d.

16. खचरागमने खचरो हृष्टः खचरेणांकितपत्रधरः ।
खचरचरं खचरश्चरति खचरमुखि खचरं पश्य ॥

- PRC, 16, 28.

17. ह्रीं जिनेन्द्रचन्द्रप्रणिपातलालसं
मया शिरोऽन्यस्य न नाम नाम्यते ।
गजेन्द्रगल्लस्थलवासलालसं
शुनीमुखे नालिकुलं निलीयते ॥

- UP, p. 118.

18. त्याज्या हिंसा नरकपदवी नानृतं माणणीयं
स्तेयं ह्येयं विषयविरतिः सर्वसंशान्निवृत्तिः ।
जैनो धर्मो यदि न रुचितः पापपंकावृतेभ्यः
तत्किं न्यूनो घृतमक्मत्तं किं प्रमेह्यति नो चेत् ॥

- PRC, 17, 190.

19. दिग्वासा यदि तत्किमस्य घृणा सा स्त्रस्य किं भस्मना
भस्माप्यस्य किमंगना यदि च सा कामं परिद्वेष्टि किम् ।
इत्यन्यो न्यविरुद्धवेष्टितमहो पश्यन्निजस्वामिनां
भृंगी शुष्कशिरावनद्धमधिकं घृतेऽस्थिशेषं वपुः ॥

- PRC, 17, 130; PC(SJGM), p. 39
with ०थास्य & प्रति in b,

and सान्द्र & ०परुण in d;
SRK, vs. 103 with "sāndra" in d as Yogesvara's.

20. देशाधीशः ग्राममेकं ददाति ग्रामाधीशः क्षेत्रमेकं ददाति ।
क्षेत्राधीशः शिम्बिकाः संप्रदत्ते सार्वस्तुष्टः संपदस्वां ददाति ॥

— PC(SJGM), p.37.

21. धर्मो जयति नाधर्म इत्यलीक्रीकृतं वचः ।
इदं तु सत्यतां नीतं धर्मस्य त्वरिता गतिः ॥

— PRC, 17, 310.

22. धाराधीश धरामहीशगणने कौतूहलीयानयं
वेधास्त्वदगणनां चकार खटिकाखण्डेन रेखां दिवि ।
सेवेयं त्रिदशापगा समभवत्त्वत्तुल्यभूमीधवा-
भावात्तत्त्यजति स्म सोऽयमवनीपीठे तुषाराचलः ॥

— PC(SJGM), p.41.

23. धिक्शास्त्रकृतिविश्रुतां तव मतिं धिक्पण्डितानां समां
आज्ञैश्वर्यमथाधिपत्यमपि धिक् धिक्पारुणं धिग्यशः ।
यत्त्वं भोज भवातिभीरुपुरुषैर्निर्मापितान्यादराद्
देवानां सदनानि लुम्पसि ज्वाच्छापाय पाषाय च ॥

— CVKV, p.96.

24. नतसुरकिरीटसंघुष्टचरण जय भवगतिभीतजनैकशरण ।
चपलादाशकुनिसंमनषाश जय विदितजगत्स्थितिसर्नाश ॥

— CH, III, 73, 2 as an illustration of 'Paddhati' metre.

25. नाहं स्वर्गलोपभागेतृणितां नाम्यर्थितस्त्वं मया
सन्तुष्टस्तृणभक्षणेन सततं साधो न युक्तं तव ।
स्वर्गं यान्ति यदि त्वया विनिहता यज्ञे ह्युवं प्राणिनां
यज्ञं किं न करोणि मातृपितृभिः पुत्रैस्तथा बान्धवैः ॥

यत्नं किं न कशेवि मातृपितृभिः पुत्रैस्तथा बाध्यवैः ॥

- PRC, 17, 138; PC(SJGM), p.38.

In SPR, Pt. I, p.48 it is identified as vs.16 of Canto VII of "Dhanapāla-kāvya".

26. निहतस्य पशोर्यज्ञे स्वर्गप्राप्त्यर्दीष्यते ।

स्वपिता यजमानेन किन्तु तस्मान्न हन्यते ॥

- UP, p.117; not ascribed to

Dhanapāla in SPR, Pt. I, p.48.

27. नेत्रे सारसुधारसेव सुभगे आस्यं प्रसन्नं सदा

....

....

....

- PC(SJGM), p.38 (only one quarter quoted.).

28. पदे पदे सन्ति भटा रणाद्भटा

न तेषु हिंसारस एष पूयते ।

धिगिदृशं ते नृपते कुविक्रमं

कृपाश्रये यः कृपणे मृगे मयि ॥

- UP, p.114.

29. पयःप्रदानसामर्थ्याद्विन्या चेन्महिषी न किम् ।

विशेषोर्दृश्यते नास्यां महिषीतौ मनागपि ॥

- PC(SJGM), p.38 (refers to the cow-worship).

30. पवित्रमपवित्रस्य पावित्र्यायाधिरोहति ।

जिनः स्वयं पवित्रः किमन्येस्तत्र पवित्रकैः ॥

- PRC, 17, 157.

31. पाणिग्रहे पुलकितं वपुःशं भूतिभूषितं जयति ।

अंकुरित इव मनोभूयस्मिन्भस्मावशेषाऽपि ॥

- PC(SJGM), p.40.

32. पायं पायं पिब पिब पयः सिंघं सिंघांगमं

भूयो भूयः कुरु कुरु सखे मज्जनान्मज्जनानि

एषां शेषश्रमशमपटु दुःखिता ध्वन्यबन्धुः

सिन्धुरोभवति पुरतो मारवः पान्थ पन्थाः ॥

- Spd. 1151; SMV, 30, 3.

33. पृथुकाक्षस्वरपात्रं भूषितनिःशेषपरिजनं देव ।

विलसत्करेणुगहनं संप्रति समाक्याः सदनम् ॥

- PRC, 17, 285; PC(SJGM), p.41;

SRK notices this as vs. 1644 and anonymous, with

"Bhamanam" in d.

34. प्रशमरसनिमग्नं दृष्टियुग्मं प्रसन्नं

वदनकमलमंकः कामिनीसंशून्यः ।

करयुगमपि यत्ते शस्त्रसंबन्धवन्धुं

तदसि जगति देवो वीतरागस्त्वमेव ॥

- PC(SJGM), p.38; from the

Upadeśa-saptati, according to SPR, V, p.59.

35. बलं जगद्ध्वंसरक्षणम्

दामा च किं संमके कृतागसि ।

इतीव संवी न्त्य विमुच्य मानसं
रुणैव रोण स्तव नाथ निर्ययो ॥

- PRC, 17, 113.

36. मेरुसर्पयोर्हंसकाकयोः खरताक्षरयोः ।
अस्त्यन्तरमवन्त्यादेरयोर्धादैश्च भूपते ॥

- UP, p. 120.

37. यदास्ति पात्रं न तदास्ति विचं
यदाऽस्ति विचं न तदास्ति पात्रम् ।
एवं हि चिन्तापतितो मधूको
मन्येऽश्रुपन्नतै रुदनं करोति ॥

- BPR, 5, 21, p. 138

38. रसातलं यातु ~~सकल~~ यदत्र पारुणं
क्व नीतिरेणा शरणां ह्यदोषवान् ।
निहन्यते यद्बलिनापि दुर्बलौ
ह हा महाकष्टमराजकं जगत् ॥

- PRC, 17, 150; PC(SJGM), p. 37.

39. वक्रोक्त्या भर्तृमेण्ठस्य वहन्त्या सृणिरूपताम् ।
आविद्धा इव धुन्वन्ति मूर्धानं कविकुंजराः ॥

- SMV, IV, 61.

40. विना स्यात्तमांगं कृथा पुष्पमाला
ललाटं विनाहो कथं पटटबन्धः ।
अकर्णो त्वनेत्रे कथं नृत्यगीते
अपादस्य पादं कथं मे प्रणामः ॥

- PC(SJGM), p. 38 (referring to
Śivaliṅga).

41. वैरिणापि हि मुच्यन्ते प्राणान्ते तृणमहाणात् ।

तृणाहारा सदैवेते हन्यन्ते पशवः कथम् ॥

- PC(SJGM), p.37.

42. शैलैर्बन्धयति स्म वानर~~द्वन्द्वैर्बन्धयति~~द्वन्द्वैर्बन्धयति त्वीकिरम्भोनिधिं

व्यासः पार्थशरैस्तथापि न तयोरेत्युक्तिरुद्भाव्यते ।

वस्तु प्रस्तुतमेव किंचन कथं ब्रूमस्तथाप्युच्चक-

लौको यं हसति प्रसारितमुखस्तुभ्यं प्रतिष्ठे नमः ॥

- PC(SJGM), 42; Sd.Krn.vs.2374

has वागर्थी च तुलाधृताविव तथाप्यस्मत्प्रबन्धानयं as etc,

and लौको दूषयितुं in d, and the verse is there

ascribed to Dharmakīrti.

43. स एष मुवनत्रयप्रथितसंयमः शंकरो

बिभर्ति वपुणाऽधुना विरहकातरः कामिनीम् ।

अनेन किल निर्जिता क्यमिति प्रियायाः करं

करेण परिताडयन्त्यति जातहासः स्मरः ॥

- PRC, 17, 162; PC(SJGM), p.40.

44. सत्यं वप्रेषु शीतं शशिकरधवलं वारि पीत्वा यथेच्छं

विच्छिन्नाशेषतृष्णाः प्रहसितमनसः प्राणिनोऽर्था भवन्ति ।

शोणं नीते जलाधे दिनकरकिरणोऽन्त्यनस्ता विनाशं

तेनोदासीनभावं भजति यतिजनः कूपवप्रादिकार्ये ॥

- PRC, 17, 187; PC(SJGM), p.39.

45. स्थैर्यं शंसति कार्येषु कार्येषु न्यपण्डिताः ।

बह्वन्तराययुक्तस्य धर्मस्य त्वरिता गतिः ॥

- CVKV, p.96.

46. स्पर्शाऽमेध्यभुजां गवामघहरो वन्था विसंज्ञा द्रुमाः
स्वर्गश्चागवधादिनोति च पितृन्विप्रौपभुक्ताशनम् ।
आप्ताश्छदमपराः सुराः शिखिहृतं प्रीणाति देवान् हविः
स्फीतं फल्गु च वल्गु च श्रुतिगिरां को वेत्ति लीलायितम् ॥

- PRC, 17, 179.

47. स्नाता तिष्ठति कुन्तलेश्वरसुता वारौगराजस्वसु-
धूतैनाथ जिता निशा कमलया देवी प्रसाद्याथ च ।
इत्यन्तःपुरचारिवारवनिताविज्ञापनानन्तरं
स्मृत्वा पूर्वसुरं विधाय बहुशो रूपाणि भूषाऽभजत् ॥

6 - PRC, 17, 134; PC(SJGM), p. 38.

48. स्वर्गः क्रतुक्रियाद्रव्यविनाशे यदि यज्जिवनाम् ।
तदा दावाग्निदग्धानां फलं स्याद्भूरि भूरुहाम् ॥

- UP, p. 117.

49. ~~हंसैर्वतः~~ हंसैर्वतः प्रशस्तेस्तरलितकमलैः प्राप्तारंगे स्तरंगे-
नीरैरन्तर्गभीरैश्चटुलबककुलप्रास्तीनैश्च मीनैः ।
पालीरूढद्रुमाली तलसुतशयितस्त्रीप्रणीतैश्च गीतै-
भार्ति प्रक्रीडनाभि दितिप तव चलच्चक्रवाकस्तटाकः ॥

- UP, p. 115.

II. P r a k r i t

1. अवरहं देवहं सिरु पुज्जिअह महएवह पुणु लिंगु ।
बलिआ जं प्रतिष्ठहं तं जणु मन्नहं चंगु ॥

- PRC, 17, 126.

2. आसंसारं कइपुंगवेहिं पइदियह गहियसारोवि ।
अज्जवि अभिन्नमुद्धो व्व जयइ वायापरिक्कन्दो ॥

- PRC, 17, 299.

3. दोमुह निरक्खर लोहमइय नाराय तुज्झ किं भणिमो ।
गुंजाहि स्मं कणयं तुलन्तु न गओसि पायालं ॥

- PC(SJGM), p.41.

4. नेव स्मं तं पुज्जइ नेव स्मं तं पि गोहयं व्वक्कं ।
नरवर वीसंताओ वीसं ताओ गिहं हन्ति ॥

- PC(SJGM), p.41.

5. पसुवे रुडंवि विहस्सिउ निसुणइ साहुक्कारु ।
तं जाणइ नरयइ दुहह दिन्नउ संच्चक्कारु ॥

- PRC, 17, 154.

6. मालविआसि किमन्नं मन्नसि कव्वेण निव्वुइ तंसि ।
घणवालं पि न मुंचसि पुच्छामि सवंचणं कतो ॥

- PRC, 17, 215.

7. सव्वत्थ अत्थि वप्पो जा मुणियं ण जिण सासणं तुम्ह ।
कणगाउराण कणगं सस्सिमयं अलममाण्णाणं ॥

- PRC, 17, 92.

***** ### 0 0 0 ### *****

A P P E N D I X - ICOMMENTARIES ON THE TM

In all four commentaries are known so far to have been composed on the TM, two of them being noted by Shri M.D.desai¹, Professor H.D.Velankar² and others; they are (i) a Tippanaka by Śāntisūri, and (ii) a Vṛtti by Pannyāsa Padmasāgara. The third one is by our senior contemporary Shri Vijayalāvaṇyasūri. The fourth one by some anonymous author has not yet been noted by any research scholar in any of the catalogues of mss. anywhere, since it is in the form of marginal notes on the mss. of the TM. But it deserves to be noted and published as it sometimes far surpasses the Tippanaka of Śāntisūri in many points noticed below. It is here in this thesis of mine that it is ^{now being} brought to the notice of Sanskrit scholars. A detailed account of all these four commentaries on the TM is given below in their chronological order.

(1) TILAKAMAÑJARĪ-TIPPANAKA:- The author of this commentary – rather notes in Sanskrit – was Shri Śāntisūri (also called Śāntyācārya) of the Pūrnatalla Gaccha,

1. JSSI(D), p.230.

2. JRK, p.159.

who flourished during the twelfth century A.D., and is known to have been a disciple of Shri Vardhamānasūri.³ Evidently the commentary was composed at a time not very distant from that of the author of the TM. He was different from his namesake who is reported to have revised the TM in view of the Jain tenets, at the express request of Dhanapāla himself.⁴ The author of this 'Tippanaka' is known to have commented upon the following works also : (i) Jain⁵-tarka-vārttika; (ii) Vṛndāvana-kāvya; (iii) Meghābhyudaya-kāvya; (iv) Śiva-bhadra-kāvya; ~~and~~ and, according to Shri M.D.Desai, on the (v) Ghaṭakharpara-kāvya also.⁶

This commentary is probably the earliest extant explanatory work on the TM. Consisting at it does of one thousand fifty (1050) grāṁthas in extent,⁷ it is too sketchy to be of considerable help for the textual criticism of the TM proper, though it endeavours to assist in ~~the~~ understanding all the difficult passages of the TM.⁸

Prof. H.D.Velankar has noted in all seven Mss. stored in

3. JSSI(D), pp. 586-587; TM(P), Pt.I, Intro., p.29.

4. PRC.XVII, 202.

5. TM(P), Pt.I, Intro., p.29.

6. JSSI(D), p.230.

7. JRK, p.159, Colophone: श्रीशान्तिसूरिरिह श्रीमति पूर्णतल्लगच्छे वरो मतिमता बहुशास्त्रवेत्ता । तेनामलं विरचितं बहुधा विमृश्य संक्षेपतो वसन्तिदं बुधं शिष्यितं भोः॥ इदं विधाय यत्पुण्यं निर्मलं समुपार्जितम् । तेन भव्या दिवं लब्ध्या पश्चाज्जिर्वाणु मानवाः । ग्रंथः प्र० १०५० पञ्चाशदधिकं सहस्रम् ॥

8. TM(IM), p.1; Intro.vs.2 of the Tippanaka: तिलकभञ्जरीनाम्न्याः कथायाः पदपद्धतिम् । श्लेषभङ्गतद्विषयं विवृणोमि यदामति ॥

~~different~~ Jain Bhaṇḍāras of Gujarat.⁹ It is partly published along with the Parāga commentary on the TM in 1952 A.D. But the text of this Tippanaka as printed therein is rather defective.

For my purpose, I have utilized a photostat of this work also which was procured for me by respected Muni Shri Puṇyavijayaji. It has been preserved in his Bhaṇḍāra at the Luṇasāwāḍa Upāśraya, Ahmedabad. The photostat consists of twenty photographic plates of eighty-three folios of ~~the~~ a Palm-Leaf Ms. of the work. The plates were specially prepared for me from the L.D. Institute Library Microfilm Roll No. 7, shots Nos. 279-288, of the above-mentioned palm-leaf folios (35.5 x 5 cms. in size) preserved in the Saṅghavīpāḍā Bhaṇḍāra, Patan.

(2) TĀDAPATRĪYA-PRĀNTA-TIPPANĪ (i.e. MARGINAL NOTES IN THE P MS. :- The author of this commentary ²⁰is unknown to us as yet. On the orthographical grounds it might be guessed that it was the scribe himself of the Ms., as these notes are written in the same handwriting in which the textual discrepancies are supplied in the margin. Again, the tendency of preference for 's' in particular words,

9. JRK, op. cit.

10. These marginal notes have been culled separately by me from the P Ms., and I intend to publish them with the critical text of the TM at some opportune date.

e.g. in 'vikāśa', and for the visarga where normally 's' is expected, e.g. in 'niḥkaruṇa', also indicates to the same probability. These marginal notes might also be the work of Muni Jnānakalāśa who taught the TM to Muni Merunandana ~~am~~ about 1375 A.D., as is clear from the Colophone of the P Ms. quoted in Appendix A.

The author of the marginal notes has referred to the Hemalingānuśāsana¹¹, and has often quoted from Hemacandra's Nāmamālā¹² (also known as Abhḍhāna-cintāmaṇi) and the Anekārtha-saṅgraha¹³, the latter being referred to as "yadane-" etc., when quoting a reference from it. At times he touches the grammatical points¹⁴, gives prakrit or Apabhraṃsa equivalents¹⁵, points out the rhetorical excellences¹⁶, and brings out the defects¹⁷ while dissolving the double-meaning compound words. He has also noted a few variant readings¹⁸. However, his knowledge of the Jain mythology is not very exact. But sometimes he does surpass the Tippanaka of Śāntisūri.

These same marginal notes, not all though, have also been found in the Paper Mss. stored in the Hemavandra

11.e.g. कस्यरे धनम् । यत् हेमलिङ्गानुशासने पुनर्पुनर्कलिषेपु श्वदायो कस्यरे कृष्णं
अति इत्यादि etc.

12.e.g. कर्मशीलस्तु कर्म इति नाममात्रावचनात् ।

13.e.g. AAS, I, 10-11; II, 211; III, 555; IV, 144-145 &c.

14.e.g. धियादवर्णऽद्यतनी इत् etc.

15.e.g. निडलउ for निचुलक ; पलाणीअउ for पर्याणम् &c.

16.e.g. अत्रो उत्प्रेक्षा दिवापीत्यादि etc.

17.e.g. दंष्ट्रायां मुक्तासंभवः etc.

18.e.g. लोचनानां शुश्रूषा - ००जमालया वा पाठांतरम् ।

Jnana Mandir, Patan.¹⁹ It is probably out of one of these Mss. that Shri Bhavadatta Shastri copied the foot-notes of his editions of the TM. In the TM(N) he claims the authorship of those footnotes, when he makes some remarks as to the availability of only a single Ms. of the TM, ~~at~~ at the end of his Sanskrit introduction.²⁰ This is clearly a case of plagiarism, evidently because Shri Bhavadatta Shastri has failed to discriminate between the ^{textual} deficiencies, added in the marginal spaces as well as between the lines, and similarly placed explanatory notes. And the P Ms. clearly distinguishes between these deficiencies and explanatory remarks by different signs. How could such a gross mistake occur at the hands of one who claims to be their author? Moreover, upto page No. 273 the footnotes are very few and far between and without any remarks, while from page No. 274 of the TM(N) onwards the editor has started suggesting emendations in the textual readings: Till p. 273, the ~~many~~ many of the explanatory notes have been incorporated in the body of the TM itself!! It is from p. 274 onwards that the emendations, most of them utterly wrong, are being mixed up with the marginal notes in the footnotes. All this conclusively proves the hollowness of the claim and ~~indicates~~ ^{from p. 274 onwards,} indicates the hand of Shri K.P. Parab in preparation

19. Nos. 6631; 6831; and 2605.

20. cf. TM(N), Introduction, p. 12: शोधितमुद्रितेऽप्यस्मिन् ग्रंथे-
संस्कृतविषया च etc.

of the press copy for the TM(N). All this has been responsible for suppression of the information about the existence of such a valuable commentary like this.

(3) TILAKAMAÑJARĪ-VR̥TTI :- The author of this Vṛtti was Pannyāsa Padmasāgara, a disciple of Dharmasāgara Gaṇi.²¹ He was not the disciple of Vimalasāgara as has been believed by Shri M.D.Desai²² and Pandit Mafatlal Zaveri.²³ In fact Shri Vijayasenasūri (and not Vimalasāgara) only inspired him to undertake the work while he was in Cambay.²⁴ As is usual with the Jain monks, the author of this commentary carried on his work during his sojourn from place to place and completed it in Broach,²⁵ in V.Sam. 1635 (i.e. about 1579 A.D.). The literary activity of Pannyāsa Padmasāgara extended from 1578 A.D. to 1601 A.D. during which he is known to have composed ; (i) Naya-prakāśa-ṭīkā; (ii) Śīla-prakāśa; (iii) Dharma-parīkṣā; (iv) Jagadguru-kāvya; (v) Uttarādhyayana-kathā-saṅgraha; (vi) Yukti-prakāśa with a commentary; (vii) Pramāṇa-prakāśa with a Vṛtti; (viii) Yaśodhara-carita;²⁶ and the Sthūlibhadra-carita.²⁷

21. cf. Colophone of the Pdms. Vrt. in photograph No.437: निर्मिता च मदीपाध्यायश्रीधर्मसागरगणेशिष्य पं० पद्मसागरगणेशिः।
--- रुकेशवंशसंभूतमेघजीसाधुवन्दनः। सूरजीनामकः साधुः प्रति-
मेतामलेखयत् in the beginning of Part one; also see ft.nt. 24 below.

22. JSSI(D), pp. 586-587.

23. TM(P), Pt. I, Introduction, p. 29.

24. cf. Pdms. Vrt. photograph No. 1: श्रीमद्विजयसेनाख्यसूरिणामुप-
देशतः। स्तम्भतीर्थपुरे व्याख्यां कुरुते पद्मसागरः ॥३॥

25. ibid. photograph No. 438: श्रीवाचकाग्रोसरधर्मसागरक्रमाब्जसेवापर-
पद्मसागरः। चकार वृत्तिं भृगुकच्छमध्ये स्यात्त्रिवरचन्द्रमितेऽमितेऽब्दे ॥६॥

26. JSSI(D), pp. 586-587. / 27. TM(P), Pt. I, Intro., p. 30.

Evenly competing, by its extent of nine thousand grān̥thas, with the size of the TM, this commentary seems to have been commenced nicely. But the author does not carry on his enthusiasm beyond the introductory verses, and on the text proper he skips off many a passage. It is brief and covers, though not word by word, almost all the difficult passages in the text of the TM, and follows the 'Khaṇḍānvaya' method of first giving the basic principal part of the sentence and then gradually explaining the adjectives. As regards pointing out the metres and the figures of speech, this commentator is rather not much interested in it! But after all it is a simple Vṛtti mainly aiming at explaining difficult passages.

It has not yet been fully published.²⁸ A photo-copy, consisting of 438 photographs (being negative the paper black is/~~while~~ while the letters are white) of the full work of 222 folios, is at present preserved in the personal Bhaṇḍāra of Muni Shri Punyavijayaji at Ahmedabad. The copy is quite readable. Another Ms.²⁹ written on paper (folios 127; size 12 x 27.5 cms.) dated V.Sam. 1973 of the Kāntivijaya-Bhaṇḍāra (No.2035) is preserved in the Shri Atmananda

28. Its publication, along with Śāntyācārya's Tippanaka and Vijayalāvēnyasūri's Parāga, was started in 1940 A.D. by Ishvardas Mulchand on behalf of Jaina Grān̥tha Prakashaka Sabha. But somehow it did not proceed beyond the publication of the first volume covering the portion upto pp.1-9 of TM(N).

29. cf. the end of the Colophone: संवत् १९७३ वर्षे भाद्रपदकृष्णपक्षे १३ मंदासरे शुभं भवतु etc.

Jaina Jñānamandira, Baroda.³⁰ ~~Baroda~~

The readings of the text of the TM accepted by this commentary are sometimes not very exact. Moreover, it leaves out many passages, about the critical readings of which it is only "generally helpful" as has been rightly evaluated by Pandits Virachand and Prabhudas.³¹

(4) PARĀGA-VIVRTI :- This commentary was composed by Shri Vijayalāvanyasūri, a disciple of a well-known Jain Ācārya Shri Vijayanemisūri. Born at Botad (in Saurashtra) in V.Sam. 1953 (i.e. 1897 A.D.) as a son of Jivanlal and Amritben, and named Lavji, he took to ascetic life at a tender age of nineteen years and had his initiation (dikṣā) at the holy hands of the able preceptor Shri Vijayanemisūri, who rechristened him as 'Muni Lāvanya-vijaya'. The pupil devoted himself to the study of Sanskrit lore, especially Grammar, Logic and Jain Āgamas and Prakaraṇas, and grew under him gradually as a 'Gaṇi', 'Pannyāsa', 'Upādhyāya', and finally blossomed forth into a full 'Ācārya' authorized to the title "Sūri".³²

Shri Vijayalāvanyasūri seems to have been a prolific

30. This ms, was kindly loaned to me by Shri Gulabchand Zaveri of Baroda, along with other ~~ms~~ mss.

31. TMKS, Intro., p.2 a: परन्तु "अथैवैशये सामान्यतः सहायदात्री " इत्येतदस्माकमपि मतम् ।

32. TM(P), Pt. I, Intro., pp.34-35.

writer, being eminently well-versed in both Sanskrit and Prakrit. His mastery of Sanskrit Grammar deserves to be specially noted in view of the fact that in the long history of Sanskrit Grammatical Literature he is the only scholar who has attempted a comprehensive declension of all the 1974 roots of Sanskrit (listed by Hemacandra) in all the possible ~~secondary~~ primary and secondary derivations and in all the tenses and the moods. His encyclopaedic Dhāturatnākara in seven volumes is a solid contribution to the Sanskrit Grammatical Literature, and a fine tribute to the versatile genius Ācārya Hemacandra, whose system, as expounded in his 'Siddha-haima-śabdānuśāsana', the Sūri followed.³³ Beside the above-mentioned work and the Parāga commentary on the TM, his other works are :

(i) a Vṛtti on Hemacandra's Kāvyaānuśāsana; (ii) an elaborate commentary on the three Sūtras of Umāsvāti's Tattārtha-sutta; (iii) a commentary on the Nayarahasya of Yaśovijaya Gaṇi; (iv) a commentary named Tattvābodha on the Jaina-tarka-bhāṣā or Anekānta-vyavasthā; (v) the Bālābodha-vṛtti on the Sapta-bhaṅgī-naya-pradīpa; (vi) the Taraṅga-taraṅginī-vṛtti on the Nayāmrta-taraṅginī;

33. Dh.R., Pt, I, Intro., vs. 18: निमित्तधित्ररूपैश्च श्रितो
हेमादिलक्षणैः। पुराद्यन्तगणैर्गुप्तः प्रक्रियान्तिः परिष्कृतः॥ १८॥

(vii) a Vṛtti on the Śāstra-vārttā-samuccaya of Haribha-
drasūri; and (viii) a revision and reconstruction of the
Nyāsa commentary composed by Hemacandra himself on his
own work on Grammar.³⁴

The Parāga commentary richly wafts the fragrance
of scholarly and sympathetic understanding over the equ-
ally scholarly literary garden of the TM full of rich
growth~~and~~ of compounds and skillful paronomasia. The commen-
tator has taken pains to elaborate the meaning of almost
all the words worthy to be commented upon, specially as
it is the work of a great pundit-poet highly devoted to
Jainism.³⁵ The author of the parāga-vivṛti has really loved
to undertake such a work.³⁶ He has pointed out very minutely
to the figures of speech and the metres of all the intro-
ductory verses. One wonders why he has not kept up the
same spirit in the rest of the portion of the prose text
proper, where he confines himself to elaborating the
meaning, while rarely referring to the metres of the inter-
vening verses and the excellences of both the prose as well
as the metrical passages.

34. TM(P), Pt.I, Intro., p.35.

35. TM(P), p.1: श्रीजिनेन्द्रशासनैकरसिकधाराधीशासादितसरम्बतीबिरुद-
कवीन्द्रविप्राशणीपरमार्हतश्रीधनपालसुधीशेन विरचिता तिलकमञ्जरी ।

36. cf. Intro., vss. of the Parāga-vivṛti : परागो न परागोऽपि
सुवर्णोऽन्यः सुवर्णतः । दुष्प्राप्यसदलङ्कारधनपालार्थनायकः ॥१७॥
वैबुधमन आनन्दपदः प्रेम्णा प्रसाध्यते । लाभव्यविवुधेनाथ मया
मूलमधुग्रहः ॥ १८॥

The readings of the text of the TM as has been adopted by the author of the Parāga-vivṛti are generally correct, though in some cases the commentator has taken liberty with the text of the TM by introducing some minor emendations, which are not at all warranted by the oldest available ms., while in at least one case there is a serious ~~omission~~ omission of the expected verse, viz., "Parām koṭimārūdhā patyā", after the verse "Ādhyasroni...."etc., on TM(P), p.84. A few passages are also misunderstood by the commentator.³⁷

It is a pity that the work published so far covers only two-thirds of the total extent of the text as printed in the TM(N), and the publication of the remaining portion has somehow come to a stand-still, after the sojourn of its author to the yonder worlds.³⁸ One hopes it will soon appear in print to cover the full extent of the work.

***** ❧ ❧ ❧ *****

37. See Appendix L.

38. It is known from Shri Dakṣavijayasūri, a disciple of the commentator, that the work had been completed by its author as far as the ~~composing~~ writing aspect of the commentary is concerned.

A P P E N D I X - JTHE COMPENDIUMS OF THE TM

With an aspiration to preserve the memory of great poets and their esteemed works, as also with a wish to popularise such a work among the students of Sanskrit language and literature, Sanskrit compendiums were composed from the tenth century onwards. Such compendiums did serve as an aid to memorize the principal details of the stories of the classics. At least four such compendiums, three of them in verse and one in prose, are extant. They are: (i) the Tilakamañjarī-~~hams~~sāra of Pallīpāla Dhanapāla; (ii) the Tilakamañjarī-kathā-sāra of Lakṣmīdhara; (iii) the Tilakamañjarī-kathoddhāra ascribed to Padmasāgara; and (iv) the Tilakamañjarī-saṅgraha of Krishnamacarya (Abhinava-bāṇa). Over and above these, there has been an attempt at recasting the TM in the form of modern Gujarati novel very recently by Shri Mohanlal Chunilal Dhami, an Ayurvedic physician. We propose to give here a brief account of all of these compendiums.

(1) The TILAKAMAÑJARĪ-SĀRA¹:- The author of this compendium of the TM was another Dhanapāla,² one of the four sons of a poet named Āmana of the Pallīpāla family

1. Recently critically edited by me and published by the L.D.Institute of Indology, Ahmedabad.

2. TMS, Epilogue, vs. 5: धनपालोऽल्पतश्चापि पितुरभ्रान्तशिक्षया ।
सारं तिलकमञ्जरीः कथायाः किञ्चिदग्रथत् ॥

wellknown in Anahillapura.³ Āmana had composed an epic entitled 'Śhī-nemicāritam'. His son Dhanapāla composed his TMS in the year V.Sam. 1261 (i.e. 1205 A.D.).⁴ The author is rather not very particular about the exact title of his work which is variously mentioned as 'Kathā-saṅgraha', 'Tilakamañjarī-sāra', and also 'Kathā-sāra'.⁵ It consists of 1206 verses divided into nāne cantos,⁶ the end of which is aptly called 'Viśrāma'.

This is the oldest available attempt at summarizing the prose-romance of Dhanapāla. The author of this work has tastefully preserved in a finely summarized form, in

3. TMS, Epilogue, vss. 1-4 : अणहिल्लपुरस्यातः पल्लीपालकुलो-
 ऽयः । जयत्यशेषशास्त्रज्ञः श्रीमान्सुकविशामनः ॥ सुस्लिष्टशब्दसंदर्भ-
 मद्भुतार्थं रसोन्नि यत् । येन श्रीनेमिचरितं महाकाव्यं विनिर्ममे ॥
 चत्वारस्तनुजास्तस्य ज्येष्ठस्तेषु विशेषवित् । अनन्तपालश्चक्रे यः
 स्पष्टं गणितपारिकम् ॥ धनपालस्ततो नव्यकाव्यशिक्षापरायणः
 रत्नपालः स्फुरत्प्रज्ञो गुणपालश्च विश्रुतः ॥ १-४ ॥
4. *ibid.*, vs. 6: इन्दुदर्शनसूर्याङ्गवत्सरे मासि कार्तिके । शुक्लाष्टम्यां
 गुरावेष्ट कथासारः समर्पितः ॥
5. *ibid.*, I, 6: तत्कथासंग्रहेऽमुत्र etc.; the Colophone of the
 ninth Canto: इति तिलकमंजरीसारे राज्यद्वयलाभो नाम नवमो विश्रामः ॥
ibid., Epilogue, vs. 6 quoted above. I have adopted the
 title from the Colophone.
6. The names of the cantos and the number of the verses
 therein are as follows: (i) लक्ष्मीप्रसादनो नाम प्रथमो विश्रामः ।
 (vss. 106); (ii) मित्रसमागमो (vss. 122); (iii) चित्रपट-
 दर्शनो (vss. 139); (iv) पुरप्रवेशो (vss. 129); (v) नौ-
 वर्णनो (vss. 168); (vi) मलयसुन्दरीवृत्तान्तो (vss. 140);
 (vii) शङ्खध्वजकशापापगमो (vss. 162); (viii) प्राग्भवपरिज्ञानो
 (vss. 142); and (ix) राज्यद्वयलाभो नाम नवमो विश्रामः (vss. 91)
 plus seven concluding verses of the Epilogue.

Anuṣṭubh verses, all of the poetic features and fragrance of the original, including that of some notable descriptions, phrases and verses,⁷ though he has incorporated as quotations into his work two verses of the original in Āryā metre and one in Śikharinī metre.⁸ Though it is meant to be a mere summary⁹ of the TM, it has rather resulted into a fine small epic poem possessing some of its epic characteristics, such as the division into cantos, their apt nomenclature, change of metre at the end of each canto and so on. And the poet seems to know it too.¹⁰

7. E.g. the verse विपदिव विरता विभावरी etc. of the TM(N),

p. 28 is rendered thus : क्षिपा विपदिव क्षीणा नृपासधय

देवताः । भवत्कुलमिवोदेति चण्डदीधितिमण्डलम् TMS, I, 23; दृश्यं भूमिभृतो-

ऽस्य देव किमिह etc. of the TM(N), p. 240 is rendered

as क्रान्तस्य खेचरैर्दृश्यं तुल्याव्यक्षमाभृतोऽस्य किम् । देव दृश्यो-
ऽसमः क्षमाभृत्त्वमेवाक्रान्तखेचरः ॥ TMS, V, 5.

8. गुरुभिरदन्ता वोढुं etc. of TM(N), p. 109 is adopted as

TMS, III, 8; तव राजहंस हंसी etc. of TM(N), p. 232

is adopted as TMS, V, 22; प्रभातप्राचासौ etc. of

TM(N), p. 359 as TMS, VII, 37.

9. TMS, I, 6: तत्कक्षसंग्रहेऽमुत्र बन्धमात्रविशेषतः । सन्तः सन्तोष-
मायान्तु यतः प्रकृतिवत्सलाः ॥

10. ibid., I, 5: कथंगुम्फः स एवात्र प्रायेणार्थास्त एव हि ।
किञ्चिन्नवीनमप्यस्ति रसौचित्येन वर्णनम् ॥

Over and above the running metre Anuṣṭubh over which he has considerable, though not complete, command, he has also passed into service the following metres, viz., Mandākrāntā (I,106), Śārdūlavikrīditam (I,122; V,168), Mālinī (III,139; VIII,141), Sragdharā (IV,129), Śikharinī(VII, 162), Harinī (V,167), Prṭhvī (VI,140), Mālatī (VII,161) and Manjubhāṣinī(IX,90). Essentially based on the TM, but free from the limitations inherent in summarizing such a prose work into a totally different mode of verse, this compendium has been rightly judged as the best one¹¹ amongst all the attempts made so far in the field. Anybody who merely glances at random at the ~~xx~~ verses readily catches the charm of the masterly poetic touch quite independently developed by the author himself,¹² who has fully inherited the poetic talents from his poet father.

Prof. Velankar has mentioned that this work was published by the Hemacandra Sabha, Patan.¹³ But my inquiries in the matter have not confirmed this point.¹⁴ A paper

11. TMKS, Intro., p. 1 : तिलकमञ्जरीकथासारकर्तृविद्वन्मनुपलभ्यते
--- दिगम्बरपण्डितश्रीधनपालकृतिः श्रेष्ठतमेति मुनिश्रीजिनविजयमतम्।

12. E.g. the tears of Malayasundarī are described thus:
तस्या नयैवमुक्ताया गलिताश्रुकणावलिः । प्राग्दर्शां दर्शयन्तीव TMS, V, 57.

13. JRK, p. 160.

14. A letter, No.25/2024 dated 13-1-1968, from Shri Trikalmlal Fatechand of Shri Hemacandra Sabha, Patan, denied of having ever published this work ! There is some mixing up of the details about another compendium in the entry about this work in the JRK.

Ms. of the work is preserved in the Kāntivijayaji Bhandar (No. 2037; folios 22; size 28 x 12.5 cms.) at the Atmaram Jain Jnana Mandira, Baroda.¹⁵

(2) TILAKAMAÑJARĪ-KATHĀ-SĀRA:- This compendium of the TM was composed in V.Sam. 1281¹⁶ (i.e. about 1225 A.D.) within twenty years after the successful attempt of in 1919 A.D. Pallīpāla Dhanapāla. Published by Hemacandra Sabha, Patan, it consists of 1188 Anuṣṭubh verses. Nothing more is known about the author of this work except that his name was Lakmīdhara and that he was a "Śvetāmbara Paṇḍita",¹⁷ who seems to have been a devout Jain.¹⁸ He has followed the the frame work of the original, i.e. the TM, faithfully as has been promised by him at the outset of his work¹⁹ and has summarized the story in a simple and easy Sanskrit, incorporating a few verses of the original, while²⁰

15. The Secretary, Shri Gulabchand Zaveri, of this library was introduced to me by Prof. Dr. U.P. Shah of the Oriental Institute, Baroda; the former was kind enough to lend me this sole Ms. at the instance of Muni Shri Punyavijayaji.

16. TMKS, p. 41 : एकाशित्या समधिकरविशतविक्रमगते समानिवहे
[१२८१] शुचिसितपक्षरविवारहरभं ध्रुवयोगववकरणे ॥१॥

17. ibid.: इति श्रीतिलकमञ्जरीकथासारं स्वताम्बरपं० लक्ष्मीधरकृतं समाप्तम्

18. ibid., p. 1: त्रिसन्ध्यरचिताभ्यर्चा वीरपादद्वयी जुमः ॥१॥

19. ibid.; vs. 5: अस्मिन्नुद्धास्त एवार्थस्त एव ननु वाचकाः । etc.

20. शुरुभिरदत्ता वोढु etc. of the TM(N), p. 109 as vs. 229; आकल्पान्तमार्गिकल्पदुम etc. of the TM(N), p. 222 as vss. 473-474; तव राजहंस हंसीदृशिन ... etc. of the TM(N), p. 232 as vs. 499.

simply quoting others,²¹ though not taking them into the count of the verses. It is quite possible that these latter might have been added in proper places by the editors.

On close comparision with the TMS, it has been found that Lakṣmīdhara has kept a close eye on the work of Pallīpāla Dhanapāla over and above on the original prose work. He has borrowed a few ~~phr~~ phrases of the former in the process. The roots of the necessity of composing, within only two decades, a fresh compendium of the TM when such an excellent one was already there, might perhaps be traced in the sectarian rivalry between the Digambaras and the Svetāmbaras, the two wellknown factions of Jainism. Pallīpāla Dhanapāla might have been a Digambara and the Svetāmbaras might have coveted such a scholarly credit for their sect also. Although Lakṣmīdhara has tried to score a point over Pallīpāla Dhanapāla in so far as he could economise the extent of his work by about eighteen verses

-
21. शुक्कशिखरिणी कल्पशास्त्रीय etc. of the TM(N), p. 218 is printed in the TMKS on p. 16 (b) after the vs. 466; शुक्तात्यद्भुतम् etc. of the TM(N), p. 339 is printed in the TMKS on p. 26 (b) after the vs. 770; आश्लिष्य कण्ठममुना etc. of the TM(N), p. 396 is printed in the TMKS on p. 34 after the vs. 1064; प्रणतवत्सल सकल-लोकालोकगोचरस्थानालोक etc. of the TM(N), p. 416 is put in the TMKS on p. 38 after the vs. 1119.

- i.e. about thirty-five 'Grāṁthas' -, he could not rise beyond the level of a mere summarizer who could hardly catch the significance and excellences of the original prose work.

(3) TILAKAMAÑJARĪ-KATHODDHĀRA: This work has been noticed by Prof. H.D.Velankar in his Jina-ratna-koṣa²² under the title 'Tilakamañjarī-prabandha' of Padmasagara, on the strength²³ of the Colophone of the work. However, the authenticity of this colophone is open to doubt in so far as a palm-leaf Ms.²⁴ of this same work does not have any colophone whatsoever. Moreover, the title is rather misleading as it might be easily mistaken for the TM. It is therefore proper to prefer the title "Tilakamañjarī-kathoddhāra" (TMKU), in accordance with the statement of the author himself²⁵ at the commencement of his work. Three Mss.²⁶ of this work have come to my notice.

22. cf. JRK, p. 160.

23. cf. TMKU, folio No. 58 Of the N Ms.: इति श्रीतिलक-
मञ्जरीप्रबन्धः ; folio 67 of the B Ms.: इति श्रीतिलक-
मञ्जरीप्रबन्धः संपूर्ण समाप्तानि ; folio 53 of the K Ms.: इति
श्रीतिलकमञ्जरीप्रबन्धः संपूर्णमगमत् ।

24. Palm-leaf Ms. No.2 in the unpublished list of the Kāntivijayaji Bhandara under the title 'Harivāhana-caritam'; other than the Paper Ms. noticed above.

25. cf. TMKU, vs. 1: कुर्वे तिलकमञ्जरीः कथोक्षरं प्रयत्नतः॥

26. They are: (i) the B Ms. of the Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona, (No. 791 Of 1895-1902); (ii) the K Ms. of the Kāntivijayaji Bhandara, Baroda, (No.1802); (iii) the N Ms. of the L.D.Institute of Indology, Ahmedabad, (No. 827).

Of these the K and the N Mss. do not mention the name of the author. The B Ms. mentions, in the last verse, the name of the author as 'Padmasāgara', the disciple of Dharmasāgara.²⁷ But the palm-leaf Ms. noted above does not contain this verse, nor does it name the author. On the other hand, the colophone therein is rubbed out and something else is sought to be written on it. Even then some of the words of the portion rubbed out can easily be read and the name 'Candraprabhasūri' is clearly visible there. This raises the doubt about the real authorship of this work. The doubt is further confirmed by Muni Shri Punyavijayaji, who observes that the practice of writing on palm-leaf was no longer prevalent after the fourteenth century. The calligraphy of the Ms. would indicate that the work might have been written about the thirteenth century. The date of the work as mentioned in the B Ms.,²⁸ then, would only be the date of the copyist. Moreover, this work has not been known to have been included in the works of Padmasāgara.²⁹ Thus, the authorship of the work being undecided, it is but proper to take it as 'ascribed to' Padmasāgara.

27. cf. TMKU, B Ms. folio 67: पद्मसागरसिख्यकैः।
निर्मितोऽयं कथाग्रंथः पंडितैः पद्मसागरैः ॥३८॥ (i.e. vs. 1998).

28. cf. B Ms. folio 67: संवत् १६४५ वृषे शाके १५०१ प्रवृत्तमाने
फाल्गुने मासे शुक्लपक्षे १३ तिथि भौमवासरे। मुनि ज्योत्स्नं लिखितं।

29. cf. JSSI(D), p.586-587.

The author of the TMKU clearly declares his intention of rescuing and repairing the story of the TM³⁰ rather than merely summarizing it faithfully; and in the process he has tried to compose an independent and elaborate metrical work primarily based on the story of the TM, to which, however, he has not fettered himself and has added profusely, not only his own imageries, but also many new ingredients totally unwarranted so far as the original prose romance of Dhanapāla is concerned.³¹ And the work seeks to underline the religio-moralistic aspect more pronouncedly both at the commencement³² as well as at the conclusion³³ of his work. This work is a good illustration of a dexterous, but presumptuous, hand spoiling an original piece of art, which in contrast, however, could be successfully epitomised by a lesser, but conscientious and artistic, hand of Pallīpāla Dhanapāla.

(4) TILAKAMAÑJARĪ-SAMGRAHA : * This work is most probably³⁴ a Sanskrit prose summary of the TM, much in the style of the Kadambari-sara of Shri M.S.Apte. This prose compendium was composed by ^{R.V.} Kṛṣṇamācārya alias

30.cf. TMKU, vs.1cd: कुर्वे तिलकमञ्जर्याः कथोद्धारं प्रयत्नतः।

31.cf. TMS, Intro. pp.33-39.

32.TMKU, vs.7: अन्तुप्रथितमिथ्यात्वः सम्यग्दर्शनिभूषणः। अचिरान्मुक्तिमाप्नोति हरिवाहनसज्जनतः।

33. Ibid., vs. 1977: इत्येकमस्यकालमनेनाहं धृतः संसारवारके। इति दुपादिवात्यर्थः स मिथ्यात्वं व्यमूलयतु ॥

34. In spite of my enquiries with many libraries of various Research Institutes and Universities, I could not procure a copy of it for personal checking.

Abhinava-bāṇa. It was adduced first by Pandits Virchand and Prabhudas of Patan in their Sanskrit introduction to the TMKS.³⁵ Later on Dr. M. Krishnamachariar referred to it as being published, in instalments naturally, in a Sanskrit Journal 'Sahridaya'.³⁶ The above-mentioned pandits of Patan inform us that it was later on published in the form of a book,³⁷ a copy of which is at present preserved in the National Library, Calcutta, but is not issued to anybody since the pages are precariously brittle.³⁸

(5) The Gujarati Novel named TILAKAMAÑJARĪ :-

This is a novel attempt at recasting Dhanapala's TM in the form of a modern Gujarati Novel. The author of this work is a Gujarati novelist named Vaidya Mohanlal Chuni-lal Dhami. This work is divided into chapters in accordance to the convenience both of the incidents in the work as well as that of available space in the Jain monthly magazine in which it is being published in instalments.³⁹ Its publication started in January, 1966.

The novelist seems to have based his recast on a Gujarati resume, of the original TM in Sanskrit, prepared by his teacher Pt. Prabhudas Bechardas Parekh, at whose

35.cf. TMKS, Intro., p.2 a: म दासासन्नवर्ति श्रीरक्षाभित्वाख्यनगरे वास्त-
व्ये: श्रीमदभिनवबाणोपाधिधारिभि: कृष्णमाचारायै: सक्षिप्य कृत्वा कृतं कथा-
36.HCSL, p.475. / 37.TMKS, Intro. p.2 a: पृथगपि शब्दा-
38.cf. their letter No. L/8/7270 dt.30-1-'68./ कारणेन मुद्रापिता
39.cf. Kalyāṇa (Guj.) Vol.XII, No.11 onwards./ ---।

instance he has undertaken this attempt at presenting the story of the TM in a new garb, acceptable to the modern literary taste of a general Gujarati reader, at least a Jain one.

The novelist has naturally enough to replace and present various incidents of the original in a different sequence in order to sustain the interest. He has added some minor incidents and censored the long-drawn descriptions in view of the fresh approach and the modern form. Nevertheless the story has been presented faithfully without omitting any of the important features of the basic story. This work deserves to be noted as a record of the practical and elastic nature of the Jains who are ready to recognize the demands of the age and present their religious literature before the general public in a presentable shape harmonious with the march of the times.

**** \$\$\$ *** # # 0 # # *** \$\$\$ ****

A P P E N D I X - KTHREE SERIOUS TEXTUAL DEFICIENCIES IN THE
TEXT OF THE TM.

On ~~compari~~son with the textual readings of the P Ms., the following three important passages are found to be missing(probably due to the corresponding lacunae in the Ms. utilised by the editor thereof) in the printed text of the TM(N) :-

I : TM(N), p. 52 : In line number 23, after च the following passage should be ~~added~~ added - दक्षिणजानु-
पर्वणा सार्वमास्फालितमणिकुट्टिमः शिरःकपालप्रपलायनशक्येव वाम-
करपल्लवेन कवलितोर्ध्वबद्धमूर्ध्वजकलापः तं ~~कृता~~ कृतान्तकोपान्त-

and the last compound ending with the word ~~कवलितो~~ ^{-कोपान्त-} should be combined with the compound धूमदण्डानुकारिणं and so on, deleting the intervening word दक्षिणे .

II : TM(N), p.261 :- After the the end of the sente-
nce with the word फलानि । in line number 18, the follow-
ing four verses should be added *

यस्यां गुणाघजुणि दूषणमेकमेव
यद्व्याह्यदन्तवलभीषु क्लितासिनीनाम् ।
उद्यन्मः सुमहिताऽगुरुदाघजन्मा
धूमः करोति मलिना नवचित्रभिरीः ॥

अपि च -

पृष्ठप्रेक्षदलीनां श्रुतिशिखरहसच्चित्रमुक्ताफलानां
पूगत्वग्मार्जिताग्रद्विजमुकुलमिलज्वन्ध्रकाव्रीक्षितानाम् ।
तिर्यक्सीमन्तरेखाञ्चितचिरैर्यस्फारितकैदाणाना-
निन्दुदास्यं विधत्ते द्रविडवरवधूवध्रपकेरुहाणाम् ॥

संक्रान्तकान्तवनिता नवकुमुदार्द्र-

पादारविन्दपदमण्डललाङ्घितासु ।

हस्तार्द्रभूमिषु सुधापक्तासु यस्यां

अधीर्गपन्ति विक्रान्तचुरुहोपहाराः ॥

प्राप्तप्राक्शैलकूटा इव कुचतटयोरौदयेनेव लीढा

रागेणोष्ठप्रभायां तिमिरभरमिव दोष्लुक्तामाः कव्याम् ।

कुवाणास्तारकाभिः प्रणयमिव नखेष्वंगरे लुठन्तः

स्वर्गंगासैकतस्था इव निशि सुदृशां यत्र भान्ती नदुपादाः ॥

And after this the text beginning with the word तस्यां
in line number 19 on the same page, i.e. 261 continues
the story.

III : TM(N), p. 406 :- After the completion of
line number 10, the words परिणज्जनं वज्यति (in line 11)
/should be
deleted and the following passage should be added, at
the end of which the words दासो पि etc. in line number
11 on p.406 continues the text further:- ~~पदकुसुमं ये । न~~

परिषज्जनस्य कथ्यमाना स्तेन भगवता भवान्तरकथाः सद्गुः समाकर्णयन्ती-
मुदश्रुजलकणामवलोक्य वीरसेनो नाम विद्याधरनृपः सकृपमवदत् । भगवन्सो
सकलददिणश्रेणिनाथस्य विद्याधरपतेश्चक्रसेनस्य तनया तिलकमंजरी बालाऽपि
जरतीव यावन्स्थापि वनस्थेव ~~कस्मात्पुरुषविद्वेषिणी~~ कस्मात्पुरुषविद्वेषिणी
संवृता । किं च पटुशरीरापि प्राक्तने सायाह्ने सहसैव मोहमुपगता । किं नि-
मित्तमनिमित्तमेवोज्झितविषयसंगा संगता च स्वेन परिजनेन निर्गता गेहात् ।
केन हेतुना नात्यक्तसर्वाभरणापि प्रकृतितरलमुक्तं मुक्तिशास्त्रमिव धारयति
हारं कण्ठेन । कथय ~~महात्मन~~ महात्मन महत्कुतूहलं मे । न क्वचिद्दृष्टमिदमाश्चर्य-
मिति पृष्टो मुनिः प्रगल्भया दृष्ट्या विलोक्य तमभाषत । महात्मन
इह हि जीवः शुभाशुभनिमित्तनिर्वर्तितेन स्वकर्मणा नित्यमनुसृतः परि-
वर्तमानो महति संसारचक्रे कुशलकुलालपरिगृहित इव मृत्पिण्डः स्थासकौश-
कलशादीनि स्पृशति विविधान्यवस्थान्तराणि । तथाहि - ~~कस्मात्~~
नाकसदमाऽपि नारको भवति तिर्य्यङ्गपि मनुष्यतापायाति । राजापि
मृत्युत्वमावर्जयति -----

A P P E N D I X - L

A LIST OF IMPORTANT VARIANT READINGS* IN THE
TEXT OF THE
TM.

<u>Page & line</u>	<u>Reading in TM(N)</u>	<u>Variant</u>	<u>Source</u>
1. 5, 12	इत्यभिध्या स्थाता	इत्यधिपतिः सप्ता	MS.
2. 6, 18	महीमण्डले	महिकाञ्चेर्मुवः	
2. 6, 18	विवलित	विलुलित	S Ms.
3. 6, 18	मुहुर्मुहु	मनोरमे	M.Nts(P Ms)
4. 6, 23ff.	No verse between the one beginning with प्रासादेशु and येणां सैन्य etc.	The verses beginning with यस्य दोष्णि and लतावन etc.	TMT
5. 7,11	शांकाश्य	शांकाश्य	P. Ms.
		शांकश्य	B Ms.
		सांकावेश्य	S Ms.
6. 7,13	कलासु between	क्रियासु	TM(P)
7. 9, 6	Nothing/ सरम्वाख्यया and कृतपर्यन्त etc.	The word दारव्यया between them	S Ms.

* This does not include the misprints in the text of the TM(N), nor does it include the marginal notes of the P Ms. incorporated in the body of the text of that edition; for this latter see Appendix M.

	<u>Page & line</u>	<u>Reading in TM(N)</u>	<u>Variant</u>	<u>Source</u>
	8. 11,8	अमानुरागि-	अमानुरागि-	S Ms.
	9. 17,7	गृहदेवताबलोकित	गृहदेवतादराबलोकित	P Ms.
	३०.		गृहदेवतादरबलोकित	TM(P)
	10. 18,7	काशिशान्नं	काशिशान्नं	P & S Mss.
	11. 21,1	सूचितं	सूत्रितं	P Ms.
	12. 21,15	भावप्रतिपद्यमान	भावप्रतिपद्यमान	P & S Mss.
	13. 22,10	रससिद्धिबेदश्च धातुनादिक-	रससिद्धिबेदश्च- धातुनादिक	P Ms. & TM(P)
	14. 23,5	चरमां	चरां	P Ms., TM(P) & PSV.
	15. 24,11	दगीणातनं	नालातनं	TM(P)
	16. 30,12	सुचिना	सुचिना	P Ms.
	17. 31,11	किञ्चिद्वलित	किञ्चिद्वलित	P Ms.
	18. 39,4	श्रीवत्स	श्रीवृत्ता	P Ms.
	19. 40,13	बुद्धेष्टा	बुद्धेष्टा	P Ms.
	20. 44,9	-मृच्छ-	-मृच्छ-	P Ms.
	21. 53,17	प्रस्तुं	प्रस्तुतुं	-प्रिक्थ- TMT S Ms. & TM(P)
	22. 54,12	-स्तिनैनीति-	-स्तिनै नीति-	S Ms.
	23. 70,19	कण्ठत्रात	कण्ठत्रात	P & S Mss.
	24. 71,14	विचित्र	चित्रित	P Ms.
	25. 71,14	विरचिता	विरचना	P Ms.
	26. 79,1	वैशित	सैवित	P Ms.
	28. 79,8	तन्निर्देशदक्षिणः	ते लिखिनिर्देशदर्शन-	P Ms.
	27. 79,6	गुण्ड	गुण्ड	P Ms.
			गुण्ड	S Ms.

<u>Page & line</u>	<u>Reading in TM(N)</u>	<u>Variant</u>	<u>Source</u>
29. 79,9	वायन्नोहीनि	वाकरणादीनि	P Ms.& TM(P)
30. 82,10	-नभिर्माधु-	-नभिर्मावतु-	P & S Mss.
31. 84,18	व्याप्लुतेन	व्याहृतेन	P Ms.
32. 84,22	दशनदृष्ट	दष्टदशन	P Ms.
33. 86,19	-मुन्नीलिता निमीलता	-मुन्नीलता निमीलता	P Ms.
34. 87,10	-सूर्ज-	-सूर्ज-	TMT
35. 89,12	चापलता	चापलता	TMT
36. 93,18	जिहीर्षाव(र्षा)व	जिहीर्षवेव	P Ms.
37. 108,10	शिष्याणां	सम्मानां	S Ms.
38. 112,6	-ध्यानावधि-	-ध्यानाधि-	P Ms.
39. 116,19	च्युता	च्युटता	P Ms.
40. 116, 20	चैष्टकारिणा	च कंकारिणा	P Ms.
41. 119,12	लंघ्या	लंघ्या	S Ms.
42. 119,15	वाटके-	शाकटे-	TMT
43. 120,23	तानरस	तानरस तारसकर	P & S Mss.
44. 131,18	शिरसा	चैतसा	M. Nts(P Ms.)
45. 132,21	शिरस्कुम्भ	शिरस्त्र	P Ms.
46. 137,1	वाविर्दोषेण	वावर्दोषेण	PSV
47. 137,7	निरावतपातया	निरावतपातकया	PSV
48. 138,2	जाड्व	जत्व	M.Nts(P Ms.)
49. 142,12	कुलांगरदा	कुलाकुलांगरदा	P Ms.
50. 145,8	निकटचारिणां	निकटचारिणां	P Ms.
51. 145,14	धूमिकावगणी	धूमिकावगणी	P Ms.

<u>Page & Line</u>	<u>Reading in TM(N)</u>	<u>Variant</u>	<u>Source</u>
52 53. 183,20	सोना	सोम्य	TMT
54. 192,9	संभाष्य	संभाष्य	P Ms.
55. 192,19	रुचिरलेख	रुचिररत्न	TMT
56. 178,18	निदिष्ट	निपतत	M.Nts(P Ms.)
56. 189,1	ग्रीडाजह	ग्रीडाजनन	M.Nts(P Ms.)
57. 196,20	चमटन्वटविं	चमटन्वनिं	M,Nts(P Ms.)
58. 199,9	कलमं	अमं	M.Nts(P Ms.)
59. 200,14	लोचनांशुशारवा	लोचना व्यमालवा	M.Nts(P Ms.)
60. 201,21	भिल्ल	बल्ली	TMT
61. 204,14	कणनिन्त्र	चारिन्त्र	
62. 204,20	तंगिच्छि	तंगिच्छि	P Ms.
		तिंगिच्छि	S Ms.
		तिंगिच्छि	TMT
63. 211,8	-करि-	-कपि-	M.Nts(P Ms.)
64. 211,23	-नैककीर-	-ननैककीर-	TMT
65. 213,23	निकुरम्ब	निकुरम्ब	S Ms.
66. 239,17	बन्त्रामन्देरितं	बन्त्राम्दीरितं	TMT
67. 261,18	-करमिता-	-मिता-	P Ms.
68. 270,4	सवरराव	विषावरराव	P Ms.
69. 272,18	किमेव	किमेवमेव	P & S Mss.
70. 278,12	लीलांशुजन्मनि	लीलांशुजन्मनि	P Ms.
71. 326,22	बुनरवि विरह	बुनरवि प्राक्तनेन विरह	P Ms.
72. 331,3	प्रवण	प्रवती	M.Nts(P Ms.)
73. 370,20	जनितशर्मः	जनितरूपशर्मः	TMT

<u>Page & line</u>	<u>Reading in TM(N)</u>	<u>Variant</u>	<u>Source</u>
74. 374,6	प्राप्तशाने	प्राप्तशाने	TMT
75. 379,2	संस्त	व्यर्णस्त	M.Nts(P Ms.)
76. 376,13	जाता	बाता	TMT
77. 398,5	नवस्तुता	नवस्तुणा	P Ms.
78. 426,17	वीदितवृषीवरं	वीदितवरं	P Ms.
		वीदितवृषीतिवरं	S Ms.

-----:~::~:श्री::~:-----

A P P E N D I X - M

SOME REPRESENTATIVE INSTANCES OF THE
INCORPORATION OF EXPLANATORY MARGINAL NOTES OF
THE P MS. IN THE BODY OF THE TEXT
OF THE TM(N).

The instances in which the marginal notes in the P Ms. of the TM have been wrongly incorporated as a part of the text proper in the TM(N) would, if counted, run into thousands, making it almost impossible to list them exhaustively in an appendix like this. It is, therefore, here proposed to just give a few remarkable specimens to draw the attention of the scholars to this strange process responsible for the corruption of the textual readings of the TM.

Sr.No.	Page & Line No.	TM(N) Text No.	Portion of M.Nts. in the P Ms.	Correct text.
1.	13, 15	-वाज्ञाशासनां	वाज्ञा	शासनां
2.	15, 18	कणा एव मित्तवः	एव	कणाभित्तवः
3.	18, 3	क्रीडाये च यूतपराजितः	-ये	-क्रीडायूत-
4.	19, 15	तासां प्रजानां	ब्रह्म प्रजानां	तासां
5.	31, 3-4	देवतानुधानस्मरण	स्मरण	देवतानुधान
6.	36, 8	-प्रमाप्रवेणवत-	प्रवेण	प्रमावत-
7.	42, 14	गर्भे वास एव नरक	एव	गर्भवासनरक
8.	47, 16	साक्षितवकवं	वकवं	साक्षित
9.	53, 16	संदानितवध्य इव	वध्य	संदानित इव

Sr. No.	Page No. & Line No.	TM(N) Text	Portion of M.Nts. in the P.Ms.	Correct text
10.	60,2	कृतधर्माप्तमतः	हु धर्माप्तं	कृतमतः
11.	62,15	सवनस्नानक्रियेण	स्नान	कृत सवनक्रियेण
12.	62,21	मयायोग्यं	योग्यं	मया
13.	75,10	उत्कण्ठावत्सका	उत्कण्ठा	वावत्सका
14.	74,22	तनुतातानक	तानक	कृत तनुता
15.	84,6	जनरवत्पात निरंकुश	त्पात	जनरवनिरंकुश
16.	87,17	निष्ठयूतमुनतानां	मुनता-	निष्ठयूतानां
17.	93,1	तत्सेनापतिवधाय	सेनापति	तद्वधाय
18.	98,1	-तस्य राजादि परेण	कृत राजादि	-तस्य परेण
19.	102,13-14	कल्पायुगा त्वया	त्वया	कल्पायुगा
20.	109,21	-रभिनिन्दित	एकान्ते	-रभिनन्दितो-
21.		एकान्ते पांशु		पांशु
22.	113,12	कर्णो अबसि	कर्णो	अबसि
23.	129,16	निर्वक्तोव्य वध्वं	वक्तोव्य	निर्वध्वं
24.	141,1	तनिनणीकै	नणी	तनिकै
25.	143,5	समानस्य	समान	सम
26.	154,9	गारुडमणिग्राव	मणि	गारुडग्राव
27.	170,14	स्वस्वात्मनः प्रति	-स्वात्मनः	स्वप्रति
28.	177,21	परिजवनिका वस्त्रांशुक	जवनिका	परिवस्त्रांशुक
29.	179,4	दिवसायामदध्वं	दध्वं	दिवसायाम
30.	205,11	ध्वन्तप्रकर्णभूमि	प्रकर्णं	ध्वन्तभूमि
31.	208,7	-रु त्कटभटितकर्णः	-रु त्कर्णः	रु त्कटभरितकर्णः

SR.No. Page & LINE TM(N) Text Portion of M.Nts. Correct
No. No. in the P Ms. text.

31.	226,21	दराबच्छुष्यशान	बच्छुष्य	दराशान
32.	228,3	शर्मा सह बिरतबिरह	शर्मा सह बिरत	शर्मा सह बिरह
33.	234,5	मुष्टिभिः कथितस्मृष्टित	-भिः कथित	मुष्टिस्मृष्टित
34.	234,12	जात हिमल्य	हंम	जातल्य
35.	242,13	सैतुत्वग्रस्य	तुत्व	सैतुत्वग्रस्य
36.	319,2	सितहंसमतत्रि	हंस	सितमतत्रि
37.	352,13	निष्कृता शिविकाप्यमान	शिविका	निष्कृताप्यमान
38.	426,16	नीदितापृथ्वीवरं	पृथ्वी	निदितावरं

..... 00000000000000 ॐ 00000000000000

A P P E N D I X - NA LIST OF SUGGESTED EMENDATIONS IN
THE TEXT OF THE TM(P).

Br. No.	Page & No.	Line No.	Reading in TM(P) XXXXXXXXXXXX	Emended Reading in the light of P Ms.
-----P A R T - I ***-----P Ms-----				
1.	26,	2	पुलिन्द-	पुलिन्द-
2.	27,	2	किञ्च - चि-	- चि-
3.	40,	2	निर्दोषा हसनेन	निर्दोषाहमनेन
4.	40,	6	सांकास्य	सांकास्य
5.	51,	5	सर्वैरप्युदारविशेषैः	सर्वैरप्युदारवेषैः
6.	79,	5	-धर्मवासना संनिहितै-	-धर्मवासना संनिहितै-
7.	81,	1	-कारणभावं प्रतिषय-	-कारणभावप्रतिषय-
8.	82,	6ff.	The passage beginning with परां कोटिमास्तुता upto लालितापत्या on p.83,1.	This passage should be put just after the * verse ending with वपुः on p.84.
9.	82,	7	सर्वदा सत्त्वे	सर्वदा । सत्त्वे
10.	82,	7	स्थिता, असत्त्व-	स्थितासत्त्व-
11.	83,	1	लालितापत्या	लालिता पत्या
12.	97,	3	स्थातुं शक्नोमि	स्थातुमिह शक्नोमि
13.	99,	1	अतिमहाप्रभावाह्यसौ	अति हि महाप्रभावासा
14.	107,	1	क फटिति	फगिति
15.	123,	5	कथं रिक्थ-	कथमृक्थ-
16.	129,	3	साधितमुत्सर्पता	साधितमूर्ध्वमुत्सर्पता

Sr. No.	Page & Line No.	Reading in the TM(P)	Emended Reading in the light of P Ms.
17.	129,4	कवलित-	कवचित-
18.	137,5	-भूकुटि-	-भूकोटि-
19.	139,1	सर्व-	सर्व-
20.	139,1-2	मूजकपाल-	मूर्धजकलाप-
21.	142,1	-रुद्भासितेन नीति-	-रुद्भासितेना नीति-
22.	146,8	फटित्या-	फगित्या-
23.	149,2	शालायां रचित-	शालारचित-
24.	152,10	कदर्थना मे	कदर्थनाधि मे
25.	156,7	-निजदिव्यरूपां	-दिव्यनिजरूपां
26.	159,8	-परिमलाविष्टाभि-	-परिमलाधिष्टाभिः
----- P A R T - II -----			
27.	172,5	-परिचयमाण-	-परिवायमाण-
28.	173,1	-कटादादीदण	-कटादाकण-
29.	174,4	# शुद्धान्तमगच्छत ।	शुद्धान्तमगमत ।
30.	174,6	-कम्पयष्टि-	-कम्प्रयष्टि-
31.	174,7	सुकल्पिताचरण-	सुकल्पिता स्तरण-
32.	175,5	सन्त्रासेन	सत्त्रासेन
33.	178,7	-मन्दावान्त-	-मन्दावान्त-
34.	180,2	-मुत्थिते च राज्ञि	-मुत्थिते राज्ञि
35.	183,5	-रजः पिंजरं सरोज-	-रजः पिंजरसरोज-
36.	185,8	-लदाणां शस्यां प्रतिदाण-	-लदाणां प्रतिदाण-
37.	188,5	-मवनिपतिः (श) । पूजा-	-म् । (श) । अवनिपतिपूजा-
38.	189,4	-मनुमोदितविद्या-	-मनुमोदितं विद्या-

Sr. No.	Page & Line No.	Reading in TM(P)	Emended Reading in the light of P Ms.
39.	190,6	-प्रणविराजतुना	-प्रणविनिः राजतुना
40.	191,5	-राजकुंवा-	-राजकुंवा-
41.	192,4	-मूर्धनि मूर्धा-	-मूर्धामूर्धा-
42.	193,6	॥ -मभिर्वाधु-	-मभिर्वाधु-
43.	196,5	-चत्सवर्गश्च तर्वाः	-चत्सवर्गश्च तर्वाः
44.	198,9	-कंकटमिवा-	-कंकटमिवा-
45.	199,1	-दिशिरादोष-	-दिशिरादोष-
46.	207,4	-कणान्तादृष्ट-	-कणान्तादृष्ट-
47.	207,6	-चापलतागिताः	-चापलतागितः
48.	209,3	-मतीन्द्रियं नाप्राप्नु-	- मतीन्द्रियेण नप्राप्नु-
49.	209,7	- हृदयम्, वासेशवाद-	-हृदयम् । वासेशवाद-
50.	210,7	-सावमिव उच्छल-	-सावमिवाच्छल-
51.	211,4	- उदप्रान्तहृदया	उदप्रान्तहृदया
52.	213,8	जम्बिका	जम्बिका
53.	215,2	-स्तनसावास-	-स्तनसावास-
54.	225,3	किमन्वा	किमन्वा
55.	225,5	तदधि-	तदधि-
56.	227,6	-जनेनागम-	-जनेनागम-
57.	230,5	कल्पाशुभा	कल्पाशुभा
58.	233,5	-पराक्रमेणात्पन्न-	-पराक्रमेणात्पन्न-
59.	235,3	॥ -कान्तिरत्पदवर्ण-	-कान्तिरत्पदवर्ण-
60.	235,5	-गृहीतनिश्चित-	-गृहीतनिश्चित-
61.	237,3	सरति(सि)त	-सरलित-

Sr. No.	Page & Line No.	Reading in TM(P) No.	Emended reading in the light of P Ms.
62.	238,4	बलिभ्रम-	-अहिभ-
63.	239,2	-नववन्धूक-	-नववधूक-
64.	239,3	-हारमासिता-	-हारहासिता-
65.	241,1	बाधानु-	बाधानु-
66.	241,3	सम्मानां	शिष्याणां
67.	243,8	प्रदाने	प्रदानेन
68.	246,5	प्रनष्ट-	प्रणष्ट-
69.	247,2	बाधकारीव व्यालां	बाधकारी करीव व्यालां
70.	250,1	कानुणी कुमार	कानुणी कुमार
71.	250,7	-शालिनी... नाम नगरी	-शालिनी नगरी... नाम
72.	255,5	-रदाक-	-रदाण-
73.	256,6	-चकमला-	-चकामला-
74.	258,2	-बलत्कटादा-	-बलत्कटादा-
75.	259,9	-स्वरि-	-स्वर-
76.	260,1	-प्रेदाक-	-प्रेदिक-
77.	262,3	-प्रज्ञाऽऽबलाक-	-प्रज्ञाऽबलाक-
78.	264,2	-प्रसवे-	-प्रसवे-
79.	264,6	-केशरिनकर-	-केशरिणकर-
80.	272,5	-अठरस्य स्वाति-	-अठरस्वाति-
81.	276,3	धुनर्गता	-धुनर्गता
82.	277,1	-प्रगल्भ-	-प्रागल्भ-
83.	277,2	-वनितेव	-वनितेव
84.	278,3	-मृगशाक्तालोचना-	-मृगशाक्तालोचना-

Sr. No.	Page & Line No.	Reading in TM(P)	Emended reading in the light of P Ms.
85.	279,10	-दुन्दुम-	-दुन्दुम-
86.	282,1	चैतसा शिरसा च	शिरसा च
87.	282,8	-तारस्वान-	-तारस्थान-
88.	285,1	-करे राज्य-	-करेराज्य-
89.	285,5	-निकुजानि	-निगुजानि
90.	287,1	-धुरित-	-धुप्रित-
91.	287,5	-मसुदशित-	-मसुवतदशित-
92.	288,9	कण्टकिता-	कटकिता-
93.	297,2	रुन्दमिद-	रुन्दमिद-
94.	298,3	-नागर-	-नागर-
95.	298,8	-नणीके-	-तनिके-
96.	301,5	-SSकुलाS-	-SSकुलाS-
97.	302,5	-विभा व्यमानसमानस-	-विभा व्यमानस-
98.	303,2	-कारणमेव	-कारण एव
99.	306,2	-धूमिका-	-धूमिका-
100.	306,3	-मभिमुखमेव	-मभिमुखमेव
101.	306,7	-ररित्रे-	-रम्रे-
102.	307,4	-मण्डुकमस्तक-	-मण्डुक-
103.	307,5	-मण्डुकमेव रवतते-	मूल-
104.	307,10	-वर्तनीम् ,	वर्तनीं प्रवर्तनीम् ,
105.	308,1	-देशपरं प्रार्थनं	देशपरं च सप्रार्थनं
106.	308,4	-वदिरवाणि	-वदिरवाणि
107.	308,10	सतत-	सन्त-

Sr. NO.	Page & Line No.	Reading in TM(P)	Emended reading in the light of P Ms.
108.	309,2	-लदा (दव)मैव	-लदामैव
109.	310,8	-जोषममजत ।	-जोषममवत ।
110.	310,10	भावमन्मदभूत-	भावमन्मूत-
111.	312,7	वृत्तान्तं संप्रान्त-	वृत्तान्तसंप्रान्त-
112.	314,3	स्तोकं स्तोक-	स्तोकस्तोक-
113.	315,1	-विन्ध्यशिला-	-विन्ध्यशैल-
114.	315,4	वातालचन्दन-	चन्दन-
115.	316,7	नातिदूरं दरी-	नातिदूरदरी-
116.	318,2	इक्षि -निभीरे	इक्षि -निभीरे
117.	318,8	-दण्डाड्डागर-	-दण्डाड्डागर-
118.	319,2	-ग्लषितांष्ट-	हृष्ट -ग्लषितांष्ट-
119.	325,3	दुरावलद्वता	दुरुवलद्वता
120.	325,9	सतत-	प्रतत-
121.	326,4	-भुक्तशेवाल-	-भुक्तशेवाल-
122.	329,2	-मिनादिका समुप-	-मिनादिका समुप-
----- P A R T - III *** -----			
123.	7,11	-शता म्वासा-	-माता म्वासा-
124.	8,1	मृ -मुत्ताल-	-मुत्ताल-
125.	8,1	-रम्भाजिनी-	-रञ्जिनी-
126.	10,2	-मनभिनवलेखने	-मनभिलेखने
127.	10,4	वेताढ्ये शैले	वेताढ्यशैले
128.	12,8	-सीमन्तितशिलेशु	-सीमन्तितशिलेशु
129.	13,5	विक्रियमाणा-	विक्रियमाणा
130.	18,1	सत्पुण्य-	सत्पुण्य-

Sr. No.	Page & Line No.	Reading in TM(P)	Emended reading in the light of P Ms.
131.	18,3	वच्च	तच्च
132.	18,7	वदपि किञ्चिद-	वदपि किञ्चिदपि किञ्चिद-
133.	19,1	-मनवाय	-मनवाय
134.	19,5	-वसुभूषणा-	-वसुभूषणा-
135.	20,1	-बुलकाकार-	-बुलकाकार-
136.	22,5	-प्रभावित-	-प्रभावित-
137.	26,4	-सुणमावतारे	-सुणमावतारे
138.	34,5	-किलकिलाराव-	-किलकिलाराव-
139.	35,8	-नर्मकानमि	-नर्मकानामि
140.	36,7	-साम्पत्तदः	-साम्पत्तदः
141.	38,8	-विरलपत्रतरुण-	-विरलपत्रतरुण-
142.	42,5	-च्छलितश्रु-	-च्छलितश्रु-
143.	44,9	ग्रेष्ठेन	ग्रेष्ठेन
144.	46,2	तेन व्यावामेन दृष्टा	तेन दृष्टा
145.	46,4	-चिन्तावान्त-	-चिन्तावान्त-
146.	47,10	-रादोरन्त्र-	-रादोरन्त्र-
147.	50,9	-शोकात्कारं	-शोकात्कारः
148.	52,1	-रुचिररेत-	-रुचिररेत-
149.	52,9	पुत्रराज्या-	पुत्रराज्या-
150.	54,5	समासन्नसचिवेः	समासन्नसचिवेः
151.	56,4	वतिमन्ति-	वति हि मन्ति-
152.	59,7	-वदुषवनराजिः	-वदनराजिः
153.	66,6	-प्रावोज्व-	-प्रावोज्व-

Sr. No.	Page & Line No.	Reading in TM(P)	Emended reading in the light of P Ms.
154.	68,2	-पुनृतपयन्	-पुनृतपयन्
155.	80,6	प्रमादशक्तिः	प्रमादाशक्तिः
156.	83,3	गलित	गलत
157.	84,2	कुक्कुट-	कुक्कुट-
158.	84,3	-कुक्कुट-	-कुक्कुट-
159.	84,3	-कसेर-	-कसेर-
160.	84,7	-फांकृतानि	-फांकृतानि
161.	88,2	-कमनीयमनैक-	-कमनीयमनैक-
162.	91,3	-जीवमाकलयन्	-जीवमाकलयन्
163.	92,1	-त्वदभुतकार-	-त्वदभुतकार-
164.	93,3	• वेरोचनिय-	वेरोचनय-
165.	93,5	भक्तिभर-	भक्तिभर-
166.	94,2	-मयरगिरिरिव	-मयरगिरिव-
167.	94,5	मण्डलाडम्बर-	मण्डलीडम्बर-
168.	97,3	-दर्शनं सुदर्शनामायतनं	-दर्शनमायतनं
169.	103,6	तत्काण-	काण-
170.	114,7	निगृह्णातीः	निगृह्णातीः
171.	114, 9	शेवालित-	सेवालित-
172.	115,8	-दराध्वश्वाव-	-दरास्थान-
173.	116,3	निद्राविरामे	निद्राविगमे
174.	117,1	-विलास-	-विलास-
175.	128,3	• कण्ठकालकूट-	कण्ठकालकूट-
176.	128,6	रथरेखा-	रथरेखा-

Sr. No.	Page & Line No. No.	Reading in TM(P)	Emended reading in the light of P Ms.
177.	128,6	-रथावता-	-रथावता-
178.	128,7	-स्तम्भवृत्-	-स्तम्भवृत्-
179.	129,7	-मभिरवग्रह-	-मभिरवग्रह-
180.	130,3	सुभाकरणी-	सुभाकरणी-
181.	130,3	-रहिप्रलेप-	-रहिप्रलेप-
182.	131,3	-प्रकाण्डप्रहारतुण्डो-	-प्रकाण्डतुण्डो-
183.	131,5	-ताग्निशोच-	-ताग्निशोच-
184.	132,4	गहनरोषह्वर-	॥ गहनरोषह्वर-
185.	132,6	केशिचक्रन्द-	॥ केशिचक्रन्द-
186.	132,7	-स्तावत्कल्प-	-स्तावत्कल्प-
187.	133,1	-विधियाधरे-	-विधियाधियाधरे-
188.	135,4	॥ कमप्यस्ये	॥ कमप्ये
189.	136,3	मनागन्धी-	मनागन्धामी-
190.	137,4	-महिप्रमूले	-महिप्रमूले
191.	137,6	॥ केप्रवणहरितः	केप्रवणहरितः
192.	138,4	-चन्द्रमन्दिरितं	-चन्द्रामन्दिरितं
193.	138,6	जलाकोरिव	जलाकोजालकोरिव
194.	140,1	-शाडलं	-शाडलं
195.	141,5	तदास्तां	तदास्तां
196.	142,5	-त्वन्धानवन्तं मनन्तम्।	-त्वन्धानवन्तम् ।
197.	145,5	गगनागमन-	गगनागमन-
198.	148,2	-रविच्छिन्न-	-रविच्छिन्न-
199.	148,4	-बालदलशबल-	-बालदलशबल-

Sr. No.	Page & Line No.	Reading in TM(P)	Emended reading in the light of P Ms.
200.	150,7	-प्रमाकिरण-	-किरणप्रमा-
201.	151,3	-मूर्जित-	-मूर्जित-
202.	151,3	-मुरसा	-मुरसं
203.	151,7	-दन्दमिव	-दामैव
204.	154,2	जानन्निहा-	जनाज्जानन्निहा-
205.	160,10	रजनी	रजनिः
206.	162,2-3	ग्रान्तवर्तिशु	ग्रान्तवर्तिशु
207.	164,3	-लीनमतीव महा-	-लीनमतिमहा-
208.	169,10	-देशेनैव	-दिक्तेनैव
209.	174,1	संनिहित-	संनिधिनित-
210.	174,8	परिबर्हिता-	परिमिता-
211.	174,9	वासदन्त-	वासदन्त-
212.	174,10	-नजग्रमसितागुरु दाह-	-नमः सुमहितागुरु दाह-
213.	175,5	किंच- संक्रान्त-	संक्रान्त-
214.	176,1	-मनषवार्ध-	-मवार्ध-
215.	176,4	-शाणनिशित-	-शाणानिशित-
216.	178,8	-नोषवर्णित-	-नोषवीणित-
217.	181,4	-सुप्रीचीनजने-	-सुप्रीचीजने-
218.	184,10	-लाबनिपाल-	लाबनीपाल-
219.	185,8	परिमलान्धः	परिमला-
220.	187,5	वाग्मिनि	वाङ्मिनि
221.	188,2	सहृदयसहृदय-	हृदय-

Sr. No.	Page & Line No.	Reading in TM(P)	Emended reading in the light of P Ms.
222.	193,4	ततः विधापर-	ततः कथं विधापर-
223.	193,4	त्वया कृतं विज्ञातम्	त्वया विज्ञातम्
224.	198,1	-निष्पन्नपरिक्रमाचरणम्	-निष्पन्नपरिक्रम, वाचरण-
225.	199,10	-रजनीवार्ता-	-रजनिवार्ता-

- * - * - * - 0 - * - * - * -

APPENDIX - OWORDS OR PHRASES MISINTERPRETEDBY THE AUTHOR OF THE PARĀGAVIVRTI

Most of the misinterpretations based on the lack of correct textual readings are not sought to be listed here. The following are the instances of genuine lack of understanding the correct sense of the listed passages or words inspite of the general correctness of the textual readings.

TM(P) Part I

(1) Page 75 line 1ff.:- In the passage कदाचिद्वदन-

मण्डनादिभिर्विद्वद्भिरुपनामकारैरुपहस्यन्विदूषकानन्तःपुरिकाजनमहात्मत् ।

the phrase उपहस्यन्विदूषकान् has been explained as

नमस्तुतिवाच्यरिहसन् . The idea, however, is that the

king surpassed the Vidūśakas in point of oddities of dress and facial make-up. It has been rightly interpreted

by the author of the M.Nts., who explains it as विदूषकैर्वा-

ऽप्यङ्कितो भवन् .

(2) Page 97 line 5 :- In the passage भूयोऽप्यनुध्यामा-

न्या च निःशब्दमवजिता व्यजलवारैश्चुवारैः the word अनुध्यामान्या

has been explained as वक्तुमनुरध्यामान्या , which, however,

does not construe happily in the context. It has been

rightly explained as निगिध्यामान्या in the M.Nts. This

explanation has been noted as a variant reading of the text proper by the author of the Parāgavivṛti !¹ But this supposed variant has been properly explained by him as **वनामनां न वायमागवा**, thus elucidating and corroborating the interpretation of the M.Nts.

(3) Page 110 line 2 :- In the phrase **ददिगणेन चादि-**
देवप्रणामसमयत्रस्तस्य कुसुमाशीढस्य.... कुसुमवनुषः..... etc., the word **चादिदेव** has been explained by the author of the Parāgavivṛti as **चादिनाथ** without specifying whether he means **शिव** or **कृष्ण** by it ! The reference is evidently to **शिव** .

००००

TM(P) - Part II

(4) Page 266 line 3ff.:- In the phrase **वृत्रमिवाप-**
कण्ठलग्नवप्रा नुबिध्यके न च्छटावहृतदृढमा सुतं , the sub-compound **वपहृतदृढमा सुतम्** has been explained in the Parāgavivṛti as **वपहृतं दृढमा सुतं तत्पीडितजनदृढमदुःखं येन तादृशम्** with reference to **वृत्र** . This does not make much sense. The reference is evidently to the Vedic legend of Vṛtra being killed by Indra. The Marginal Notes finely bring out the sense by explaining it thus: **गता दृढमात वसवः प्राणाः सानि हन्निमाणि च तस्य तम् ।**

TM(P) - Part III

(5) Page 64 line 4 :- In the phrase **निमृतमुज्ज्वारित-**
चण्डिका स्तोत्रदण्डकेन..... देशिकजनेन..... etc., the words **चण्डिका स्तोत्रदण्डक** has been explained in the Parāga commen^{ary}

1.TM(P), p.97०००: निशिध्यामनया चैति पाठः... ।

as मार्कण्डेयपुराणान्तर्गतं स्तौत्रमेव दण्डकं सप्तशतीश्लोकात्मकम् दण्डाकारकं
 येन तादृशेन . This is not correct as it cannot be qualified
 by the adjective ' दण्डक ' . The reference, however,
 seems to some then popular ~~चण्डिकादण्डकस्तौत्र~~^{स्तौत्र} composed in the
 दण्डक metre. Dr. M. Krishnamachariar has noticed² a work
 named चण्डिकादण्डकस्तौत्र of Kālidāsa.

~~666~~ (6) Page 98 line 5 :- The word आमङ्गिनीमि has
 been misread as आसङ्गिनीमि: and is explained as संश्लिष्टामि: .
 The reference is rather to the 'curliness' of hair.

(7) Page 226 line 11ff.:- The textual reading
 रूपान्तरनिरीक्षणप्रवर्धमानादायतया has been misread in
 the commentary as रूपान्तरनिरीक्षणप्रवर्धमानेदायतया -----
 and explained as वनेदा आकाशदा यस्य तादृश्या . The
 explanation should rather be आदौष आकर्णणं यस्य तादृश्या ।
 आदौषो मत्सर्नाकृष्टवोरिति त्रिकाण्डशेषः ।

(8) Page 226 line 19 :- In the phrase सरस्तीनलण-
 लणारवेण , the word स्तीन is wrongly explained as
 स्तीनस्य सुरस्य . This seems to have been rooted in the
 misunderstanding of the relevant passage of the Amarakośa³
 on the part of the author of the Parāga commentary ! The
 passage of the AK has been explained in the Nāmacandrikā
 commentary of the AK as कविका ॥ (१) ॥ स्तीनः ॥ (२) ॥ दे ह
 कडिवाली इति स्थातायाः ॥ ----- . Hemacandra is specific
 on this word when he explains it as कवी स्तीनं कविका कवियं

2. HCSL, p. 329 & 352.

3. AK, II, viii, 49: कविका तु स्तीनोऽस्त्री शकं क्लीबे सुरः पुमान् ।

मुल्लन्त्रणम् . 4

(9) Page 126 line 4ff.:- In the compound **वृद्धाकृष्ट-**
कञ्चुककशाक्षिककुशादरत्रिवः the word **कञ्चुककशा** is explained
in the Parāga commentary as **चालिकाकृतिसन्नाहाश्चताडनीभ्याम्**.
This also is in accordance to the blind imitation of the
Amarakoṣa where the word **कशा** is explained as **वश्मादेस्ताडनी**
कशा .⁵ The reference is rather to the small strings of
the rural garment called "coranā". Even now these strings
are called 'Kasa' and are meant for buttoning up the
flaps of the garment.

(10) Page 128 line 2 :- In the phrase **कुपितकाल-**
बनकालकालितां केलिभिर् ----- the word **कालम्बन** (which is
omitted by the author of the Tippanaka in his explanation
कुपितकालकालितां कुप्यहरिकृष्णिकृताम् ~~कालः श्वाभश्च वा बनकालः बनारिः हरिः~~) has been explained in
the Parāgavivṛti as **कालः श्वाभश्च वा बनकालः बनारिः हरि-**
रित्वर्षः । . The reference is rather to a demon called
कालम्बन whom Kṛṣṇa got killed through Mucakunda. Thus
कालम्बनकाल- should be explained as **कालम्बनस्य कालः मारयिता**
हरिरित्वर्षः .

(11) ~~Page 129 line 3 :-~~ Page 129 line 3 :- The compou-
nd **कवलितवृद्धाकुदुर्दारणां यतनिषाद** ----- etc. is explained
in the Parāga commentary as **कवलितः भदिताः वृद्धाकुः सर्वा वस्ता-**
दृशानां वदुर्दाराणां मण्डूकानां ----- etc. The meaning **सर्व** of

4. ACH, IV, 316.

5. AK, II, x, 31.

the word **बृदाकु** is responsible for the trouble here, as the sense would be "Of the frogs that have eaten up the serpents " ! This is nonsense. But all this is due to the blind following of the Amarakoṣa by the author of the Parāga commentary, which explains the word thus: **तपः** :

⁶ **बृदानुर्मुखां श्रव** --- The word **बृदाकु** should rather mean **बृश्चिक** in the present context. And Hemacandra has noticed it in this sense in his Anekarthasaṅgraha.⁷

(12) Page 129 line 5 :- The textual reading **वश्म-**
सारभूमिदृष्टसारः is misread in the Parāga commentary as **वश्म-**
सारप्रमिदृष्टसारः and has been explained as **वश्मसारस्य लोहस्य**
वा भूमिः इतस्ततो गमनं प्रमणसम्पादनम् .The reading **भूमि** is the correct one and refers to the earth abounding in iron ore.

(13) Page 129 line 7 :- The reading **वनकग्रहादि-**
निग्रह ---- etc. is misread in the Parāga commentary as
वनकग्रहाकग्रहादिनिग्रह ----- etc., and explained as **वनकग्रहः**
उच्छृङ्खलतां चः वनग्रहः वृष्टिप्रतिबन्धः ग्रहः सुमादिः तदादेः निग्रहे
नारणे ---- etc.. The word **वनग्रह** is here unnecessarily interpolated and the word **ग्रह** is misinterpreted as
सुमादिः . The reference is rather to the goblins, as has been explained by the author of the M.Nts. thus : (ग्रहादि)
मृतादीनाम् .

(14) Page 148 line 4 :- In the compound **अविरला-**
दिमन्मन्त्रालदशकलनीलच्छद ----- etc., the incorrect reading
दशकल is sought to be explained as **दानादीनि दश कलानि**

6. ~~AAS, III, 71~~ AK, I, viii, 6 .

7. AAS, III, 71 : **बृदाकुश्चित्रकव्याग्रवृश्चिकेणु तरी सुपे ।**

वस्त्राणां दशवतः बुधः --- etc. The correct reading -दशवत- has been preserved by the author of the M.Nts., who has explained it as नवोद्गतबालवतः शकलाः कर्बुरास्तमाला वेषां etc..

(15) Page 174 line 8 :- In the passage अनुदिनसमा-
चिन्तमानानि परिकर्मितानि न भवन्ति परिष्कारमजिरसहकारशासिनां
कलानि ----, the reading परिकर्मितानि is incorrect and is explained as परिष्कारार्थं संस्कृतानि in the Parāgavivṛti. The commentator seems to have missed the idea of the original in the context. The idea is : Due to most of the fruits being fallen by young men, they do not last on the branches of the Mango trees even a few fruits till they are ripe; most of them being fallen down while they are not yet ripe. The original reading परिष्कृतं corroborates this.

(16) Page 188, line 1 :- The passage अवतरन्ति ----
अङ्गीकृतशृङ्गारवेष्टारंगभूमिम् ----- has been explained in the Parāgavivṛti as स्वीकृता वा शृङ्गारवेष्टानां ----- रंगभूमिः
नृत्तपौत्रभूमिः etc.. But this is wrong as there is no metaphor in the context in which the passage is set. The word रंगभूमिः has been wrongly compounded with the preceding one and hence it should be separated. The compound अङ्गीकृत-
शृङ्गारवेष्टाः is the adjective of कन्धकाः and रंग-
भूमिम् is the object of the verb अवतरन्ति .

(17) Page 198 line 1 :- The reading अचिराभिर्गोक-
निष्पन्नपरिकल्पितैरङ्गम् is incorrect and is explained in

जनतिपूर्वकालिकस्नपनेन --- सिध्यं परिक्मचरणं शरीरशोभाऽऽवावककर्मा-
 नुष्ठानं वस्य तादृशम् ----- etc.. The commentator has failed
 to grasp the real point in the context as is clear from
 the original reading **अचिरादिर्णकनिष्कम्परिकरम्** -----
 from
 which connotes that/the ~~the~~ whole span of the entourage
 part of the image (parikara) the sandal paste (pañka)
 was washed away due to the pouring water. The words **वाच-**
रणम् etc. are to be construed with the next words **वायो-**
दिना etc..

***** ० *****

A P P E N D I X - PINDEX OF CHARACTERS IN THE TM-: MALES :-

1. ATRI: the son of a sergeant.
2. ANANGARATI: the son of Śākyabuddhi.
3. KAMALAGUPTA: the son of the king of Kalinga country and a friend of Harivāhana.
4. KALYĀNĀKA: the son of Vicitravīrya.
5. KĀCARAKA)
6. KĀNDARATA) : the horse-keepers in the army under Vajrāyudha
7. KULAPATI ŚĀNTĀTAPA: a sage residing in the Prasāntavaira Āśrama.
8. KUSUMASEKHARA: the king of Kāñcī and father of Malaya-sundarī.
9. GANDHARVAKA: a Vidyādhara son of Citralekhā.
10. CAKRASENA: the king of the Vidyādharas residing on the southern range of the Vaitādhya mountain; ruling from the capital city of Rathanūpuracakravāla; father of Tilakamañjarī; husband of queen Patralekhā.
11. CANDRAKETU: the king of Siṃhala country ruling from the capital city of Raṅgaśālā; father of Samaraketu.

12. CARAYANA: a Chamberlain of Cakrasena and Patralekhā.
13. CITRAMĀYA: a Vidyādhara attendant of Tilakamañjarī.
14. JAYANTASVĀMĪ: an omniscient Jain sage consulted by
Pryāṅgusundarī.
15. JALAKETU: a sailor chieftain; father of Priyadarsanā.
16. JITASATRU: a feudatory of the enemy of the Vidyādhara
king Vicitravīrya.
17. JVALANAPRABHA: a Vaimanika of the Lilāvataṃsa Heaven;
later on born as Harivāhana.
18. TAPANAVEGA: an attendant of Vicitravīrya.
19. TĀRAKA: the son of a merchant named Vaisravana; took
to the profession of a sailor consequent to
his marriage ~~of~~ with Priyadarsanā.
20. DRDHAVARMĀ: a Commander of the naval fleet of Candraketu.
21. NITIVARMAN: a General in command of the Northern Command
of the army of Meghavāhana.
22. PARVATAKA: a king of the Kirāta tribe.
23. PARITOṢA: a messenger of Kamalagupta.
24. ḍavanagati: the Chamberlain of Vicitravīrya.
25. PURUDAMŚĀ: the royal astrologer of the Vidyādhara king-
dom of the northern range of the Vaitādhya
mountain.
26. PUṢKARA: the chief of the elephant-trainers of Meghavā-
hana.

27. PRAKARSA: the chief attendant of Cakrasena.
28. BHAVADATTA: a king.
29. ~~BHARVESA~~ BHANUVEGA: a king.
30. BHĪMA: a king.
31. MAÑJĀRA: son of a Panegyric; companion of Harivāhana.
32. MAHARSI: an omniscient Vidyādhara Muni who imparted the Aparājītā Vidyā to King Meghavāhana; later on he revealed the past births of Harivāhana etc.
33. MAHAYASAS: an omniscient Jain sage consulted by Gandharvadattā.
34. MAHODARA: a Yakṣa attendant of the goddess Śrī.
35. YAKSAPĀLITA: a minister of Candraketu; in charge of his Naval Stores.
36. VAJRĀṆKUSA: the chief elephant-driver.
37. VAJRĀYUDHA: the Commander-in-Chief of King Meghavāhana.
38. VARṢADHARA: an attendant of Kusumāśekhara.
39. VIKRAMABĀHU: a Vidyādhara king of the northern range of the Vijayārdha mountain ruling from the capital city of Gaganavallabha; succeeded by Harivāhana.
40. VIJAYAVEGA: a Captain of Meghavāhana.
41. VICITRAVĪRYA: a Vidyādhara emperor of the Suvela mountain; father of Gandharvadattā and Patralekhā.

42. VIRĀDHA: the Minister of Love-affairs of Candraketu.
43. VĪRYAMITRA: a minister of Vicitravīrya.
44. VAISRAVANA: a merchant; father of Tāraka.
45. SAṆKHAPĀNI: a minister of Meghavāhana; in charge of the treasure.
46. ŚĀKYABUDDHI: the Prime Minister of Vikramabāhu.
47. SAMARAKETU: the son of King Candraketu of the Siṃhala country; the hero of the sub-plot; lover of Malayasundarī.
48. SUMĀLĪ: a Vaimānika; husband of goddess Priyamvadā; later on born as Samaraketu.
49. SURĀNANDA: a minister of Meghavāhana.
50. SANDIPANA: a Vidyādhara youth.
51. HARADĀSA: a Door-keeper-in-Chief of Meghavāhana.
52. HARIVĀHANA: the son of King Meghavāhana; the hero of the main plot; lover of Tilakamanjarī; later on Emperor of the northern range of the Vijayārdha mountain.
53. HARSA: a door-keeper

५४

-: FEMALES:-

1. INDULEKHĀ: the daughter of the king of Kaliṅga country.
2. KĀTYĀYANIKĀ: a maid-servant of Gandharvadattā.
3. KUSUMĀVALĪ: the daughter of King Pratāpasīla of Kuśasthala

4. GANDHARVADATTĀ: the daughter of the Vidyādhara Emperor Vicitravīrya; wife of Kusumasekhara; mother of Malayasundarī; younger sister of Patralekhā.
5. CATURIKĀ: an attendant of the herem of Patralekhā.
6. CITRALEKHA: the step-sister of Patralekhā on whom she attends as her herem-attendant; daughter of Vicitravīrya (born by his low-caste wife ?)
7. TARANGALEKHĀ: a friend of Gandharvadattā.
8. PATRALEKHĀ: the wife the Vidyādhara King Cakrasena; daughter of the Vidyādhara Emperor Vicitravīrya; mother of Tilakamanjarī.
9. PRIYANGUSUNDARĪ: goddess wife of god Jvalanaprabha; born in her next birth as Tilakamañjarī; (the daughter of Vicitravīrya) and elder sister of Patralekhā.
10. PRIYADARŚANĀ: the daughter of the sailor Jalaketu.
11. PRIYAMVADA: wife of Sumālī; ~~is~~ younger sister of Patralekhā; ~~is~~ born in her next birth as the daughter of Gandharvadattā.
12. BANDHUMATĪ: the daughter of King Mahābala of Saurashtra.
13. BANDHUSUNDARĪ: an attendant-cum-friend of Malayasundarī.
14. MADANALEKHĀ: the daughter of the King of Kulūta country.
15. MADIRĀVATĪ: the wife of King Meghavāhana of Ayodhyā.
16. ~~MADHURĀ~~: MANDURĀ: the door-maid of Tilakamañjarī.
17. MALAYASUNDARĪ: the daughter of Kusumasekhara & Gandharvadattā.

18. MĀLATIKĀ: the daughter of the king of Kośala country.
19. MUKTĀVALĪ: a female guard in charge of the protection of Treasury.
20. MRGĀṆKALEKHĀ: a companion of Tilakamañjarī.
21. LĪLĀVATĪ: the daughter of the king of Vaṅga country.
22. VASANTSENĀ: a courtesan of the king of Avantī; attending on Malayasundarī at Ratnakūta.
23. ŚAKUNTALĀ: the daughter of Sūraketu the king of Magadha.
24. ŚRĪ: the goddess of prosperity; the family deity of Meghavāhana.
25. SVAYAMPRABHĀ: a beloved of god Sumālī.
26. HARINIKĀ: the door-maid of Tilakamañjarī.

-: MISCELLANEOUS :-

1. AMARAVALLABHA: the royal elephant of Samaraketu.
2. PADMA: a camel.
3. VAIRIYAMADANDA: the royal elephant of Harivāhana; also called VEGADANDA (cf.p. 387,3).
4. SUKA : Gandharva cursed by Mahodara.

A P P E N D I X - QI N D E X V E R B O R U M

The following list includes : (i) seemingly familiar words used in rare senses ; (ii) rare words ; and (iii) words newly coined by the poet. The words marked with the sign A are listed partly or wholly in the AK ; those with T are found in the TSK ; and those with P have a parallel in Dhanapala's own PLN ; the rest being newly coined by the poet himself. The words adopted by Hemacandra, either in his ACH or AAS are marked with the sign H.

H. 71,5*	कम्पवष्टिप्रदीप	A. 270,13	वङ्गहार
T.H.345,4	कल्कमानस	47,19	वचिररौचित
H. 269,17	कमाहत	24,9	वचनत्विह
A. 110,15	वदिगत	P. 20,7)	वतर्कित
37,10	वग्निसाचस्त्रिय	96,22)	वतुगारदीधिति
307,12	व्यकर	197,16	
375,8	व्यतुण्डसंदं	A. 213,9	वदग्राप्रदहन
447,2	वधुणाचन	118,2	वयस्वीन
103,16	वङ्गजीन	160,13	वनन्वजनि
331,5	वङ्गणवित्तिका	155,14	वनीति
40,3	वङ्गमात्र	H. 63,9	वनुल्लवण
408,7-8	वङ्गल	24,21	वपकलि
		P. 275,14	वपश्चिन्ममानान्

* The figures indicate the page and line numbers respectively of the TM(N).

416,8	वमहस्तित	133,19	वादाधिक
A. 412,8	वमीशु	A.P. 23,1	वाद्य
342,14	वम्भमित्रीन्	A. 117,5	वाद्यनेम
T. 323,10	वम्भास	A. 153,12	वातपत्रिका
214,12	वम्भमि	10,23	वात्मलाभ
178,11ff.	वम्भारकांड	A.P. 68,10	वाचोरण
157,8	वम्भारोत्पिन्	T. 119,16	वानन्दगदगदिका
A.P. 67,17	वम्भट्ट	A. 202,2	वाचानकमदल
A. 132,11	वरित्र	A. 153,14)	
A. 198,11	वर्चा	302,13)	वाग्मदीन
A. 229,14	वर्तिक	304,12)	
T. 304,19	वक्त्रुतनामर	A.T. 117,2	वाभरणवार्णिक
A. 187,14	ववट	H.P. 75,10	वाभल्लक
A. 56,3	ववष्टम्भ	84,1	वाभाभिक
H. 342,16	ववस्कन्द	A. 69,11	वारातिक
84,20	ववस्कन्दवात	H.P. 92,16	वालीन
137,1	वविकोपेण	69,4	वावर्जित
A. 70,23	ववेदान	73,21	वानान्त
78,8	वव्यङ्ग	A.P. 20,2	वाशम
49,12	ववतन्म	A. 377,7	वातन्दी
188,5	ववमाधि	274,19	वहत्यम्
122,20	ववुत्तम्	P. 85,5	उच्छलित
13,18	ववर्जन्व	416,16	उच्छून
H. 87,4	ववर्जल	18,1)	
236,21	ववर्जभिका	152,7)	उज्जिहान
		323,21)	
		204,22	उत्कटशराखिलाकाण्डकवर

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

64,20	कलमन्ती	.	180,13	किलिचिकश्मल
A.P. 67,18	कलकिं	T	124,9)	कीकट
H.P. 307,11)	कलाचि		140,20)	
356,17)		A.	47,17	कीकश
A. 260,18	कलि	T.	124,4)	कीलपरिपाटि
T. 307,15	कल्पन		美奈奈奈奈奈	
305,12ff.	कल्पाणित	A.	87,9	कीलासित
47,20	कवचित		210,4	कुनकुह
A. 233,1	कशा		125,11	कुण्डलिका
A. 210,7	कसेरु	A.T.	124,16	कुसुम
142,10)	कस्वर		103,15	कुमारमुनित
291,2)		A.T.	229,6	कुरुबिन्द
कुरुकुरु			122,21	कुर्मित
69,13)		A.T.	259,20	कुलीर
124,6)	काण्डवटक		37,5	कुसुमाबीड
300,11)	काण्डपरिवेण	A.	214,16	कुसुम्भ
235,5			211,9	कुहकुहाबमान
H. 3,12	कानीन		138,4	कूषस्तम्भक
A. 97,4)		A.P.	47,19	कूर्चकव
342,17)	कांदिशीक	H.P.	187,8)	केशहस्त
401,8)			279,4)	
T. 18,7	कापिशामिन	A.	82,4	केदारिक
A.T. 120,2	कारवेल्लक	A.	126,19	कैवर्तन्त्र
A. 196,3	काम्प		73,4	कोरकित
389,17	काविन्		233,10	कोरकितकरट
A.T. 21,1	काश		3,11	कोरबवंश
T. 84,14)	काहल	T.	164,5)	कोशलिक
199,21)	किंकिरात		404,22)	
H. 297,7				
339,16	किलस्वा			

T.	17,11	कांसुतर
A.	70,1) 174,14)	काण
A.	43,3	कातज्जनाभरक्त
A.	16,5	काय
	47,19	कायान्त
	117,15	कायित
	147,4	कातिप्र
	50,22	कादुपवृहण
	226,19	कासकाय
A.	47,21	कावर्ष
T.	119,10	कायान
A.P.	226,19	कायान
A.	419,4	कायप्रष्ट
A.	74,21	कायलस
	121,6	कायारष्ट
A.	46,9	कायल
	324,5	कायलान
T.P.	93,12	कायदिका
	45,5	कायगत
A.	89,11	काय
	15,11	कायग्रह
A.	67,22	कायन्तिका
T.	236,11	कायवर्क
	18,14	कायकाष्ठी

.	229,1	कायकवेटक
	136,6	कायसम
	158,17	कायुतम्
	70,1	काय
H.P.	157,19	कायनिका
P.	199,7) 303,4)	कायिल
H.	82,19	कायक
	41,1	कायस्वगीवाण
	117,4	कायगीगणाट्टालक
	136,7	काय्ठीमण्डल
A.	119,20	कायकाय ग्रामपाट
	118,18ff.	कायकायटिक
T.	120,4	कायक
A.	70,8	कायितपरिवेण
	197,20	कायिताग्रभाजन
	87,4	कायक
	405,19	कायिकर्म
T.	158,3	कायचरीक
	158,2	कायचर्माण
	124,15	कायसादक
T.	341,3	कायक्रिया
A.	372,15	कायकायक
T.P.	57,15	कायकायला
	85,6	कायकाय

162,12	चरणवारिरुह	.	158,20)	कात्कार
214,5	चामीकरवत्सल		227,13)	
324,6	चिताहुतवह	A.	210,13	कात्कृत
T. 70,4	चित्रनेत्राण्डोपमान	A.	156,9	टंकिका
*p. 261a,8	चिहुरज	A.P.	359,22	हिण्डीर
T. 168,16	चिह्नक	H.	98,13	ढांकित
222 A. 200,3	चुल्लि	A.	48,12	तडितन्तु
H.*p 173,22	चूला		352,19	तदधि
H. 24,10	शबाधुरण		124,4ff.	तनिका
39,19	जान्नाधि	A.	236,18	तन्त्र
303,15	जंघाजाल्	A.T.	70,7	तरणि
236,4ff.	जंघुक	A.	157,8	तरणिरथ
A. 24,17	जटा	T.	55,8)	तरवारि
A. 228,2	जम्भासकूट		102,18)	
216,21	जमन्तिका		69,9	तलिनाममान
A. 197,20	जलकटाह	T.	134,12	ताडक
T. 202,15	जलप्राग्भार	A.	236,6	तापसाकल्प
137,7	जवनिराजतपात	A.p.	93,21	तापिच्छ
48,10	जांगल	मन्त्रि	222	
H. 52,4	जात्य	A.T.	58,21	तामरस
A. 233,8	जुम्भापान	A.	115,23ff.	तारतूणीरबन्धुर
43,11	ज्वेष्ठजाया	A.T.	71,14	तारनेत्रपटवितान
136,3	ज्वलनजन्म		196,3	ताण्णमन्दिर
56,13)		A.	140,10	तालध्वनि
214,2 9)	कगिति	A.	122,15	तिभिगलगिल
274,23)		A.	58,6	तिर्गन्ध
310,21)			319,23	तीर्त्तिक
		A.	200,21	तुण्या

A. 83,12	द्विषद्विष तुण्डूलक	92,8	द्विषद्विषतुष्टिबन्ध
236,10	तुण्डालक	16,5	द्विषावनीपाल
204,20	तुंगिन्धि	87,17	द्विषन्त्र
P. 371,18	त्रिदशवापादित	158,18ff	द्विषमारव
A. 53,18	त्तरु	15,3	द्विषस्त्रेव
T. 83,23	दत्तवार्ण	22,10	वातुवादि
69,2	दन्तपट	69,20	द्विषद्विषवर्ति
186,18	दन्तसंक्रम	145,14	द्विषकावमणी
226,21)	दरास्थान	A.T. 238,9	ध्यामीभवत
340,21)		A. 238,8	ध्यान्तानाव
A.T. 304,8	दशा	242,15	नद्वल
A. 374,5	दवीकिर	A.T. 222,7	नमत्
261a,3	दाघ	A.T. 60,2	नर्मकर्म
337,3	दारवप्रासाद	121,1ff	नवनीरवासत्
238,17	दिनान्धकवत्	A.T. 125,21	नागर
214,13	दुःसात्तिका	H. 76,21	नाडिका
T. 168,10	दुहितुका	A. 228,1)	निकुरम्भ
A.T. 141,4	दूष्य	246,1)	
A.T. 62,13	दृतिवारि	275,15)	
61,21	देवभूषंगत	P. 105,23)	
67,5)	देवतक	184,2)	
288,11)		213,23)	
357,1	देहदाघा	297,5)	निकुरम्भ
A.T. 47,6	द्रौणी	324,5)	
A. 21,20	द्वितीया	354,14)	
		H. 138,6	निर्वायक
		A.P. 307,21	निःश्रेणिका

A.T.	118,20	निष्क	A.T.	110,16	चक्रहारिन्
A.T.	67,19)	निष्कट	A.	204,21	चक्ररथ
	120,2)		A.	117,13	चक्षिपालिका
	120,15	नीति	A.	117,20	चक्षिपेटक
A.T.	168,23	नीहारगिरि		376,5	चक्षीन
A.T.	70,4	नेत्र	A.	15,18	चद
	279,6	नेत्रकचक्र	T.	157,20	चरभाग
A.	164,21	नेत्रकृपास्त्र		85,5	चराक्षी
	85,22	नेत्रवताका	A.T.	114,4	चरिकर
	323,12	नेत्रविस्तारिका		242,4	चरिकार
	94,23	नोतत्र		33,22	चरिर्दोष
A.	322,1	नोदण्ड		40,13	चरिर्दोषिणी
A.	303,1	चदोद्धारक		226,5	चरितलिङ्ग
A.	164,22	चदनलित	A.	408,1	चरिषाट्या
	261,2	चंमोदगार		84,1)	
A.	48,10	चंभांगुल		184,17)	चरिबन्धक
	124,5	चटकुटी		223,3)	
A.	72,23	चटबास		177,21	चरिबन्धांशुक
	141,1	चटसूक्ष्म	H.P.	93,4	चरिवार
	123,10	चटागार	H.	70,7	चर्यस्त
A.T.	22,19	चट्ट	चट्ट		
	256,21	चट्टासन	T.	184,4)	
T.P.	372,16	चण्डकावचन		184,17)	चयांग
A.	117,13	चण्डप्रसारका		233,3)	
A.	13,7	चतिंवरा		226,21	चयांगवज्र
				416,8ff	चयापित
				243,21	चयुगित

Ä.	183,12	बल्लवभूल	Ä.	254,1	प्रगुणम्
T.	201,21ff	बल्लव बल्लवक	A.	339,5	प्रगे
A.	47,6	बर्जुका	A.	238,5	प्रगेतन
.	119,8	बष्टली	A.P.	146,12	√प्रचलाब्
A.	343,2	बस्त्वम्	T.	210,17	प्रचला किमण्डल
A.	168,10	बांचालिका		37,23	प्रणोद
	85,9	बाटहिक	A.	18,2	प्रतिकर्ष
T.	187,10)	बादकटक	T.	419,16	प्रतिभाशशिक्षा
	233,2)		A.	216,19	प्रतिभातना
	15,11	बादाकुष्टि		115,16ff	प्रतिरष
	119,8	बानरी	H.	19,18	प्रतिश्रवकुटी
	1,8	बाश्चर्वत्तन्	A.	30,11	प्रतीद्व
H.	117,13	बालिका	T.	97,13	प्रत्ववसानादिकम्
A.	91,4	बालिध्वज	T.	418,16	प्रवातभृगु
A.	307,20	बाणाणभुक्क		67,20	प्रधिका
A.T.	210,5	बिच्छिल		179,3	प्रवन्ध
A.	132,8	बिष्टबंशंगुल	A.	306,1	प्रमीत
A.T.	76,14	बिष्टातक	H.	322,1	प्रवाण
A.T.	89,19	बुण्डरीक	H.	330,18	प्रवाणक
	88,20	बुनरुक्त		197,15	प्रवाणशुद्धि
	59,20	बुक्का म्बन्ती	T.	121,13	प्रश्रव
P.	313,19)	बुत्कार	H.	76,15	प्रष्ठीकृत
	332,6)		A.	76,22	प्रसन्नलग्न
H.	173,22	बूलक	A.	140,2	प्रसेवक
A.	235,11	बोत्रिककाण्डतुण्ड			
A.	69,12	बोरिंगव			

A.T. 235,3	प्रस्थान	A. 120,1	मग्नवृत्ति
H. 303,7	प्रहत(मार्ग)	H. 269,6	भरतपुत्र
262,18	प्रहति	402,21	भांकृत
116,3	प्रहणाचाल	A.T. 24,18	भुज
A. 136,4	प्रहस्त	A.T. 124,12	भुजिष्यकर्मकर
75,18	प्रह्वीकृत	A. 117,3	भृतक
A. 92,17)	प्राजन	117,9	भेककुटुम्बिनी
A. 186,22)	प्राणिनिशसन	376,10)	भोगनाल
A. 236,7	प्राणिविशसन	48,3)	भोगावली
327,15	प्राणोपवेशनकर्म	T. 374,13	भकराकर
A.P. 105,4	प्रालम्ब	T. 269,17	भज्जगत
A. 93,7	प्रासमूल	A. 313,1	भज्जनमाली
A.T. 227,6	प्राधमुट	300,12	भणिपतदग्रहक
A. 210,3	प्लुत्कृतिववाण	A. 69,5	भणिशिलादारु
83,12	करक	255,4	भण्डल
A.T. 38,20	कलक	A.P. 15,7	भण्डलाग्र
83,12	कारक	A.P. 206,11	भत्ती
AT. 139,20	काल	145,18	भदनजागर
H. 117,20	कठरद्विजाति	84,8	भन्दास्थान
T. 126,12ff	कडिशवेश	374,3	भन्दुरा
A.T. 279,6	बाहुस्वस्तिक	A. 84,10	भन्वन
A. 123,10	बुध्नाण्डक	T. 183,22	भतृणतार
145,3	कलकलन्वि	A. 158,20	महाकृषारघट्ट
93,2	कलधार	A. 11,14	महानरेन्द्र
211,1	कलापीड	65,3ff.	

- 22,9 महावातिक
 201,13 महैलावर
 H. 120,7 माञ्जिष्ठ
 202,6 मार्गसह
 222,5 मालिकात्रय
 A. 120,7 माहारजन
 70,17 मुद्रातिन्दूर
 T. 21,11 मुमुरं
 242,4 मेष्ठ
 55,2 मष्टिदीपिका
 A.T. 276,6 मादतांनाथ
 T. 143,6 मानम्
 H. 281,12 मानपात्री
 A. 322,16 माप्पमान
 H. 342,20 मामिक
 A. 124,13 मृग्य
 3,11 मृग्य रघु(-वंश)
 70,10 रंगावली
 140,9 रटत्कारदन्तुर
 84,11 रणितजरठ
 A.T. 84,16 रणवरुध
 234,3 रषावर्त
 A. 216,18 रदनविघटन
 123,23 रन्वन

- 193,12 रमक
 190,6 रमक रनसमैदमेदुर
 P. 227,5 रसना
 H. 68,4 रसनती
 87,5 रसाकूल
 A.T. 165,3 राजहंस
 203,21)
 323,15 रासमण्डली
 190,6 रांदोरन्त्र
 A.T.P. 150,18 राहिणी
 H.P. 119,12 लचा
 213,1 लतान्त
 24,18 लम्ब
 233,2 लम्बाजिनमष्टि
 T. 123,7 लवणिका
 68,12 ललाटतण
 A. 43,23 लवणश
 A. 210,4 लामञ्जक
 291,4 लुण्टा
 291,4 लुण्टावक
 185,7 लेखिका
 22,14 लोकंभृण
 117,10 लोहेष्टक
 261a,9 लोहेष्टक वनत्रयकेरुह
 H.P. 210,4) लोहेष्टक
 210,5)

H.	83,11	बण्ड	H.	163,10	विध्यरूप
A.	234,5	वनस्तम्भेरम	A.	24,8	विष्णु
T.	117,6	वरण्डिकाबलय	A.	1,8	विरतिलाभ
A.	187,8ff	वरत्र	H.	193,3	विशेषावलयम्
H.	23,12	वर्णभर	A.	83,13	विहस्त
A.T.	145,8	बल्लूर		81,7	वीरचक्रकाण्ड
T.P.	129,11	बहन		85,21ff	वीरपट्ट
A.	236,5	वाचनम्	A.	123,8	वृत्ति
	235,16	वातिककुट्टक	A.T.	13,14	वृद्धत्वान
	46,20	वातिकमण्डल	A.	117,2	वृणावस्कर
	80,10	वारविल्ला		193,6	वेलाविल्ला
A.	374,5ff	वारिकरक	A.	164,10	वैल्लित
A.	70,22	वाकदूक	T.	85,13	वेसर
	306,22	वावित	A.	233,19	वेकुण्ठकोल
T.	195,22	वासतेवीप्रमाण	P		वेप्रमाण
	266,20ff	विकृणित	T.	15,15	व्यय
A.	75,15	विकोशमुष्कर		195,1	व्यातविकटकोटिन्
	114,13	विदोषवितर्जन		158,3	व्यात्वुदी
H.	297,9	विचकिल		200,22	व्याधी
	165,7	विचकिलमालमारिन्		261a,12	व्याह्व
52,21		विचकिलरुक्		90,15	व्याहृतवितर्क
	115,6	विच्छेद	A.P.	117,14	शकुल
A.	70,5	विदुमदारु	A.	67,6	संत
A.	47,9	विधुतुद	T.	126,12	शकरलुम्बि

A.	139,15ff	शम्भल
A.	340,8	शत्क
A.	331,8	शाककन्दली
A.T.	119,15	शाकनाटक
A.	305,6	शातकुम्भकरक
A.	277,12	शालशृंग
T.	32,16	शासन
A.	6,19	शितरश्मि
A.	123,9	शिति
A.	227,10	शितिकण्ठवयस
A.	334,17	शिषिनिष्ट
A.	24,18	शिरा
H.	118,3	शीन
	195,13	शुकव्यतिकर
A.	222,7	शुचि
T.	108,7	षट्प्रज्ञलगाभा
	200,13ff	ष्टात्कार
	216,14	सर्वाभाषाम
	13,19	सार
A.T.	186,18	संज्ञ
	424,8	संभाषित्व
	268,16	संगीतक
	194,4	सत्क
A.	102,8	सनीड

	57,4	सन्ताक
A.P.	13,12	सप्ततन्तु
	213,2	सप्तमात्रचित्रशिसिद्धि
	356,6	समनुबन्ध
	4,7	समरादित्वजन्यन्
	103,21	समवष्टब्ध
	226,4	समवसृत्तिसाल
H.	124,13	समागंग
A.	65,18	सम्पूर्वित्
	84,22	संक्रान्तमान
	84,14ff	संन्नाहणटह
	107,12	संव्यान
A.	297,11	सारक
	226,6	सर्ववर्षीन
A.	355,13	सहचरी
	206,22ff	सहस्रदलकमल
	119,10	साधनिकलाक
	63,22	सान्त्वानिक
H.	83,5	सामज
A.T.	342,14	सारकरितुरगणति
A.	288,18	सारसन
	115,21	सारीषरिकरित
	210,9	सिकित्त
T.	47,3	सिक्क

A.	21,15	सुत
	19,15	सुस्यासुस्य
A.	238,1	सुहृद्
	120,3	सुकांक्ष
A.	373,12	सुषकार
	151,21	सुषकांन्ताश्मदुतमुक्
A.	49,6	सुषका
	70,16	सेवकवार
	21,10	सोत्रात्म
A.	25,2) 72,20) 102,15)	सोविदत्त
H.	53,15) 211,18)	सुविदत्त
	108,20ff.	स्त्यानतुहिन
T.	37,3) 117,10) 235,13) 242,6ff)	स्थपुटित
A.	182,22	साहित्य
	282,14	स्तावक

A.	15,1	स्थायत्व
A.	69,11	स्थाली
T.	117,4	स्थूलप्रविणकण्ठाल
	383,19ff	सोहलिं
	83,10	स्कार
A.	46,5	स्काति
H.	52,7	स्कार
	125,14	स्कारमहत्
A.	207,8	ज्ञातस्तिष्ठ
	13,16	स्वजन
	13,13	स्वरित
	23,4	स्वादिष्टोक्ति
A.	69,4	स्वेदलव
	227,17	हणविकृतम्
	4,4	हणारिखायिका
	178,5	हस्तारविन्द
H.	67,21	हिण्डन्ती
	68,12	हिमगमस्तिन्
A.T.P.	332,5	हेलागत

A P P E N D I X - RGRAMMATICAL PECULIARITIES IN THE TM

Being a court-pundit and a poet in the court of a versatile scholar like the Paramāra king Bhoja, Dhana*
pāla seems to have been very ^{ci}consentious about the grammatical exactitude of the language in the TM. Normally he prefers simple forms, and it is only rarely that he uses unknown ones to be found ^{only}in treatises on Sanskrit grammar. However, due to particular context and, may be, under the influence of popular local dialect of the area around Ujjayinī and Dhārā, he has brought into usage a few forms some of which sound rather incongruous with the Pāṇinian norms, while others testify to his resourcefulness in wielding the language to the demands of popular idiom. In this light the following few cases are noteworthy.

(1) वानाय : Causal Imperative in 2 Per. Sing. of वा+√नी (1 U.) , p. 393, 21.

(2) वनस्थित्वा : use of the termination त्वा in the Absolutive even though the root √स्था is prefixed by वन ; the normally expected form is वनस्थाय , p. 344, 9.

(3) विसायित : as the Past Passive Participle in the Causal of वि+√सि (1 A.), p. 424, 16.

(4) **विततावमाना** : use of Passive Present Participle of adjective as the Verbal Derivative Base , which in its turn is itself a Past Passive Participle of the root **वि+√ति** (8 U.)

(5) **जञ्ज्वक** : use of the intensive of the root / in accordance with Pāṇ. III,ii,166: **जञ्ज्वदशां वङः** । ;p.253,20.

(6) **वननम्** : use of the termination **वन्** instead of **वञ्** as warranted by Pāṇ. III,iii,40: **हस्तादाने चेरस्तेवे** ,p.247,21.

(7) **अवाधितागच्छदनिबध्नलोकदुःस्तम्भान्तरे** : use of a complex compound in which the Avyayībhāva, Tatpuruṣa and Bahuvrīhi are rolled into one; p. 423,4.

(8) **ग्रहतपटपटह** : a case of anomaly in concord of adjective and adverb; the adverb **पट** qualifies ~~ग्रहत~~ **ग्रहत** the adjective of **पटह** ; it should properly be **पटग्रहतपटह** ; p.236,23.

(9) Use of **शेषमधी** in (i) **कस्य कथयामि** (335,22); (ii) **कथं ... वात्मानं कृण्वन्** ^{छ्यामि} **दशमि** (336,1ff.); (iii) **कुलपतेः सम्पर्कताम्** (343,6); and (iv) **दर्शने ब्रविष्यद्वितुरात्मानम्** (421,15).

(10) Use of **यत्र** for **अस्मिन्** and of **तत्र** for **तस्मिन्**, **तस्वाम्**, etc. in the Locative Absolute, as in (i) **गतः स कालो यत्र** (410,3); (ii) **अकृतागतां च तत्र** (179,2); (iii) **पतनत्पनन्तरमेव** ^{तिरोभावमुपगते} **निषत्तिते च तत्र** (243,15); ^{स्थिते} (iv) **यस्ते च तत्र** (275,1); (v) **निषत्तिते च तत्र** (292,3); (vi) **गते च तत्र** (349,19); (vii) **निश्चलीभूते तत्र** (381,9ff.); (viii) **तृष्णीमास्थितायां तत्र** (280,12ff.);

and (ix) तत्रान्तर्हितायाम् (402,19).

(11) Use of Present Form in the sense of Future Tense, as in (i) दर्शनं तु यदेव देवः प्रसीदति तदेव करोति (100,6);
and (ii) यदि वरमिदानीं वदामिदानीं देवतायतनानि लक्ष्मि (383,3).

(12) Use of Perfect in the sense of Aorist or Imperfect, as in दृष्ट्वा च ^{यज्ञि} (189,9).

* * * Ø *** - * 0 * - *** Ø * * *

APPENDIX - SIDIOMATIC AND COLLOQUIAL USAGES IN
THE TM

1. अतौ देहि दृष्टिम् ... 286,17.
2. अचलेन प्रशुद्धीं वाच्यवेगम् 342,3.
3. अट्टहासानातेनुः ... 399,22.
4. अत्यन्तमाधुरिता कौशेन भूत्वा पुरः335,23.
5. अपरिज्ञानमनवधानमनुचितज्ञतामनभ्यां संचात्र विणये न मे संभावितु-
मर्हति माननार्हः ।167,10ff.
6. अपःकुत्वा साध्वत्सम्363,1ff.
7. अपं मद्रं मच्चदुग्धा महाभाग्यदेहारोग्यदशनेन ...192,13ff.
8. अपाधि बहु चिन्तनीयमास्ते296,5.
9. अनेकभावात्मना तमारूपेण प्रेमनाम्ना महाग्रहेण गृहीता ...333,3ff.
10. अन्तरा चायमन्तरायः संबृतः ...327,11.
11. अन्वधामहन्मालिन्वमायमतमस्माकम् ... 282,17
12. अपशोकं कुर्वदिमः ... 119,17
13. अपि श्रिते तव सवित्री ... 271,11.
14. अपि न कुपिता त्वम् ... 336,10.
15. अपाजनमयं जनः सुखम् ... 280,1ff.
16. अमृतविणमृतं वस्तुत्वम् ... 346,16.
17. अतीकमेव हितलोकाय दुःसहैतुना प्रकाशितेनात्मना न किञ्चित्कलम् । 383,13ff.
18. अल्पमेव ते मदुपदेष्टा गुरुजनः ... 166,4.
19. अवज्ञाबुद्धिमात्मनि स्तथापकरोत् ... 98,18.
20. अवस्कन्दमतविकर्तमवात्यम् ... 137,3.

21. अवस्थाप्य निकषानदीं परिच्छदम् ... 394,2.
22. अवहञ्च बर्त्मानि प्रतिदिनमविच्छिन्नेः प्रवाणाः... 181,14.
23. अबिनीततायाश्च नीतः चात्रतामात्मा ... 334,13.
24. अबिणववर्त्तिनं वर्णनायाः ... 374,14ff.
25. असां तु मद्दर्शनैकशरणः कृतः ... 280,14ff.
26. अस्ति मे क्लिप्तः ... 299,21.
27. अस्य कुरु कोशलिकम् ... 164,5.
28. अस्वस्थमनसा न किञ्चिदमुना ब्रूते ... 385,15.
29. अहं तु ब्रूते ... अत्रैव निरवत्रया स्थिता ... 344,22.
30. आकृष्यमाणश्च व्यसनैर्गणिता दुरा विधिना ... 95,22ff.
31. आचकांश्च च तत्कालमेव कालं कर्तुम् ... 190,23.
32. आत्मजा जामातुरासादविष्यति करग्रहणात्सवम् ... 273,9.
33. आत्मानं.....कर्णोर्विबोजयति ... 398,10ff.
34. आत्मापि चिन्त्वा नर्तते ... 280,9.
35. आपादयता सितवटस्य पाटवम् ... 145,5.
36. आसीदति करग्रहणालग्नम् ... 423,22ff.
37. इति श्रुत्वा प्रभुः प्रमाणम् ... 86,2.
38. इतो वासरादतीतेऽहनि ... 193,2.
39. हृदाणामृतम्^{वा}स्वायता ... 161,21ff.
40. उच्चचार... समुत्सारणध्वनिः ... 340,17ff.
41. उत्सादिता ... नैरिणि त्वयाहम् ... 335,18.
42. उत्सैकमगमत् ... 104,20.
43. उदधिजलमपि नद्वलं जातम् ... 337,23ff.
44. उद्धृताहमनेन तव वचनामुग्रहेण महादुःखकमग्ना ... 272,23ff.

45. ऊर्ध्वलोणं शुष्यद्भिः ... 119,7.
46. ऋणीणामपि मुणितर्कबाणि दृश्यन्ते ... 355,4.
47. कण्ठे गृहीतवती ... 340,10ff.
48. कथमेकाकिनी पतिता शून्यायामिहाटव्याम् ... 340,5ff.
49. कथम केन प्रकारेण प्रगुणयामि त्वाम् ... 382,2ff.
50. करटीकीटादायदं प्राप्तोऽसि ... 190,21.
51. करिष्यसि विकलकं महागुणरत्नानां पात्रं शरीरलाभम् ..285,1ff.
52. कस्तवास्मिन्नास्ते ... 335,15.
53. कस्य कषयामि ... 335,22.
54. कस्य वा मुलेन स्वाययामि प्राक्तनं ते निजकृत्वम् ... 382,10
55. काकिणीमपि न ददाति ... 406,13ff.
56. { काहमुपदेशदाने ... 327,23.
56. { कारण जीवनमुदारम् ... 290,18ff.
58. किमनेन क्लिष्टकलमानया नरेन्द्रसेवयेव शासितेन भूयः कदधितेन कृषणेन
112,21ff.
59. किं तवागमनकार्यमत्रोपजातम् ... 335,15.
60. किं तस्य वृत्तम् ... 223,19.
61. किं बाणकारिणि कृतः कारणमन्तरेण त्वयास्य निजस्य
विनाशां राजवंशस्य ... 308,1ff.
62. किं धुनरिदं देवेन कारयितव्यम् ... 423,17ff.
63. किं धुनरिदं विज्ञायति ... 157,6.
64. किमन्वाऽस्ति कश्चिन्मम तव स्थाने ... 336,13ff.
65. किमहमावेदयामि मन्दभाग्या । देवमत्र प्रष्टव्यम् ... 342,4.
66. किमहिताहं ते ... 336,13.
67. किं मुखा निषाय जानुनापरि मूर्धनमवनतमुत्ती तिष्ठसि ... 336,3ff.

68. किं बारवशि देवेनेन बारिता ... 309,7.
69. किं वा ममेतैर्न चिन्तितेन ... 196,21.
70. किं सिद्ध्यते तव ... 166,2.
71. कीनाशतां प्रतिपद्य ... 406,13.
72. कुरु प्रगुणां करे कृपाणिकाम् ... 325,7ff.
73. ~~कुरुते~~ कुलपतेः सम्पत्ताम् ... 343,6.
74. कृतमतिक्रान्तवस्तुचिन्तया ... 338,3.
75. कृतमतीवदुष्करं त्वया ... 316,7.
76. कृतस्तवेदृशस्यास्य नाट्यवेदस्याभितिः ... 270,10ff.
77. कृतार्थानिस्थानः ... 228,20.
78. केन ते दुर्मतिरिव दत्ता ... 335,16.
79. केन संक्रामिता ... (त्वयि) ... ह्यमंगहाराणां गतिः ... 270,12ff.
80. केन स्थिता व्यापारेण देवी ... 389,15.
81. केनापि महता कार्यान्तरेणान्तरेणोपस्थितम् ... 223,23.
82. केवलमिदानीं न वक्तव्यमहमन्वत्किमपि ... 99,5.
83. कोऽहमुपकारक्रियायामस्थाः ... 314,22.
84. कोऽहं तव पराजये ... 98,8.
85. क्व भूत्वा कालमतिबाह्यामि मन्दमाग्या ... 21,1ff.
86. क्व वासि चतितोऽयं दृष्टिगोचरे ... 383,1ff.
87. दाया विरामममजत ... 177,8.
88. दायमगाद्रजनिः ... 253,11.
89. दाता पदं बध्नाति ... 44,1.
90. गुप्तेन भूत्वा प्रापणीयः तैः ... 349,15ff. 349,19.
91. गते च तत्र (use of तत्र for तस्मिन् in Loc.Abso.) ... 349,19.
92. गतोऽस्वधस्तादनेन दुश्चेष्टितेन ... 382,23ff.

93. गृहाण तावन्मूकताम् ...393,5.
94. गृहे स्थितिमपारम्बन्ती कर्तुम् ...411,1.
95. घटितश्च विनाशः...112,16ff.
96. चलितस्तावदहमभिलिखितमुद्देशम् ...380,15.
97. चेतन्वालिङ्गितः ...94,8.
98. ज्ञानमपरिणाममप्रतर्कितैव रजनिः ...150,12.
99. ज्ञानमभवत् ...148,16.
100. तत इतः ... 63,23;265,5.
101. ततो वमपि तिष्ठतु ...112,23.
102. तत्रा दागं (use of तत्र for तस्मिन् in Loc.Abso.).289,11.
103. तत्र हि कुते (use of तत्र for तस्मिन् in Loc.Abso.)328,8.
104. तथापि देव्याः शरीरे दृढमग्रमत्मा भवितव्यम्339,9.
105. तथाश्रुता देवेनासीत् ...171,1.
106. तदलमतिमूढता विचारेण ...288,2.
107. तदेवं स्थिते ...288,5.
108. तदेव बध्दो मया ते वशिष्ठः प्रार्थनाञ्जलिः ...291,10.
109. तवावस्थानमहितम् वध्यदामेव329,16ff.
110. तत्त्वेन प्रदा स्वति रनाम् ...325,20ff.
111. न व्यतिरिच्यते किञ्चित् ...326,11ff.
112. तिष्ठति स ते जीवितेशः ... 346,22ff.
113. तुणदुष्टिं ववन्व ...21,14.
114. तुणाय मन्वमाना स्त्रणम् ...312,22.
115. त्वमस्माभिरस्मं दातुमध्यवसितासि ...329,6.
116. त्वमा कर्णधारिण्यास्व वचने प्रवृत्तिः ...284,6.
117. वचनवनदालनः417,17.

118. दत्ते चतुर् कुलवततेरावतं चतुर्णाः ...255,23.
119. दत्त्वादातान् निर्दितास्तु बान्धववृद्धास्तु ...72,19.
120. दत्त्वा जीवनमतिप्रभूतम् ...129,18.
121. दर्शनं तु ~~देव~~ यदेव देवः प्रसीदति तदेव करोति (use of the present tense in the sense of future) ... 100,6.
122. दापय प्रयाणम्...290,19ff.
123. दीयतामितः दायां दृष्टिः ...266,18.
124. दूरमावर्जितानि सामाजिकमनांसि270,9.
125. दूतमुखेन सत्यं कृत्वा321,16.
126. दुरात्मन् वात्मनेन निष्पादितां निषदमीदृशीमत्याः पश्यतां मनागपि न ते निष्कायता संजाता ...308,21ff.
127. दुर्लभः दुर्लभो दुर्लभो दुर्लभतरसि शरीरत्वागः ...329,19.
128. दृढमायासितासि... 73,6.
129. दृष्ट्वा ~~श्रीलक्ष्मीं~~ श्रीलक्ष्मीं शीलवति ते शालीनता ...336,4.
130. देवस्येन किञ्चिदनुकरोति ...271,18.
131. देवानां प्रियेण ...406,21.
132. देहं वर्जयन्ती ...345,10ff.
133. दारदेशमशुचं विधाय ...162,18.
134. देवतार्चनकर्म निष्पार्णमगमत् ...257,12.
135. धिन्वन्ती मंगलीतिभिर्जाज्ज्यां जनता ... 263,14ff.
136. न किञ्चित्कृतेनाकालगमनेन ...355,19ff.
137. न किञ्चिदप्यत्र वरः102,5.
138. न कृता प्रतिनिवृत्तिः ...223,17.
139. न च अनिता चित्तिनिवृत्तिः ...223,18.

140. न चिरादपि प्राक्तनीं प्रकृतिमावादयिष्यसि विना स्पत्स्वामिनीप्रसादम् ... 383,5.
141. न जाने सा बराक्री गता कामनस्थाम् ... 320,11ff.
142. न तावन्मया गन्तव्यं न बावदाया समागता ... 366,2.
143. न त्वामितः प्रवृत्ति दुःखे स्थाययिष्यामि ... 336,19ff.
144. न मे निसर्गदुर्बिदग्धं श्रद्धयति दग्धहृदयम् ... 273,23.
145. न चारितो निवर्तयितुम् 184,11.
146. न मनागपि सेदमनहम् ... 280,15ff.
147. न मे गृहं स्पृह्यत्यथ सिंहलदीपाय ... 101,22.
148. न शक्नते किमपि तेऽन्वया कर्तुम् ... 366,2ff.
149. न हि सा मम भाग्यसंनमय यवाऽस्य अभिमतमर्थं साक्ष्यामि ... 280,2ff.
150. निरवलम्बनमात्मानममुचम् ... 254,8ff.
151. निरामयशरीरा संज्ञत्वेन मुक्ता मया ... 271,13.
152. निष्पादितां प्रतिपद्य ... 105,11.
153. निष्णिच्छाऽपि जाल्मः प्रस्थितोऽयं जालिकः ... 282,3ff.
154. पतिष्यसि ... कस्यापि ... शिरसि ... 286,19ff.
155. परं विस्मयमगच्छत् 99,18.
156. परां मुदमवत् ... 63,7.
157. परां मुदमुवाह ... 19,23.
158. पराहतमिव प्रेक्षदिमः ... 405,1.
159. पर्येकमनुगम् ... 387,16.
160. पर्याप्तममुना संप्रमेण ... 420,3.
161. पश्चिमा न मन्यामि ... 58,18.
162. (वज्रासुवस्त्र) चाणिप्रणयितां त्वया नेतव्यः ... 63,17.
163. (देवस्त्र) वादयकजैम्यः शक्नते ... 93,13.

164. (देवस्य) चार्श्वे प्रस्थापितोऽसि ...170,17.
165. चाशमघटवम् ...305,23.
166. चीतं कणामृतम् ...161,21.
167. चुनरनुज्वतां विशेषाद्यमार्थमत्रभवती ...271,10ff.
168. चुनरुक्तमावतता ...228,7.
169. चुनरुक्तमेह्येहीति माणमाणाः ...389,10.
170. चूर्व्वन्दीकरोति ...255,24.
171. चृच्छती प्रबन्धेन स्थितिदृष्टान्तमप्यायाः ...344,8.
172. प्रगुणितं राजभिः ...401,18.
173. प्रतनुरप्यवास्ततन्त्रेण ... 410,10.
174. प्रतिकल्पमुपक्रममाणः ...382,1ff.
175. प्रतिपथसर्वाङ्गिगणमाकल्पम् ...177,9ff.
176. प्रतिपन्ना च भवती.... निर्गन्धुमेणाम् 329,15.
177. ~~प्रति~~ प्रतिविषेणं राजकायम् ,,,, 184,5.
178. प्रनष्टजीवितानां दुष्टं चुनःप्राणनम् ...330,14.
179. प्रबन्ने च तत्र (use of तत्र for ~~प्रति~~ तस्मिन्) ...401,15.
180. प्रबन्धवर्धमाना ...177,5.
181. प्रमातायां ~~प्र~~ च सर्व्वाम् ...177,9.
182. प्रवणातां गताभिरस्माभिः.... किं ते प्रिवं करणीयम् ...400,12.
183. प्रसक्तिगमत् ...249,20.
184. प्रसीद वामः प्रतीयम् ...280,21.
185. प्रस्थीयतामभ्युदयाय ... 131,10.
186. प्रापितो मतिविशेषः प्रकर्णम् ...290,14.
187. प्राभृतं कर्तुम् ...392,10.
188. प्रीतिमपिच्छतु ...98,2.

189. बध्ना ख मूर्ध्नि स्थितिः ... 240,23.
190. बधान दाणमात्रमग्नताऽवस्थानम् ... 91,17ff.
191. बधान हस्ते ... 146,8.
192. बबन्व बदावातम् ... 99,19.
193. बाढमावर्जिताऽहं त्वदीयसाजन्वेन ... 98,19.
194. बुताव मत्वावधीरुदिमः ... 119,11.
195. भव निराकुलमनारतात्त्वान् ... 285,18ff.
196. भूयः स्वच्छतामवाच्छम् ... 299,8.
197. भृत्वतां नीतः ... 286,20.
198. मत्परांदां रण गृहे न आस्थति ... 196,19ff.
199. मम गुरु स्नेहाऽपि गुरुजनो जनः संजातः 272,17.
200. मया प्रनासनीयाः प्राणाः ... 201,12ff.
201. मरणमपि पापकारिण्या न संघते ... 337,22ff.
202. मर्तुमपि हताशा न शक्नोमि 333,1.
203. मा मे निधतां प्रज ... 325,9ff.
204. मा विषेहि तावदन्वं कृत्वा व्यादोषम् ... 285,9.
205. मा विषेहि दिवाभावम् ... 190,4.
206. मीलितेदाणः ज्ञाम चर्वास्तन्निग्रहस्तिर्गुत्साम् ... 190,4.
207. मुक्तकण्ठमतिनिरं प्रारादीत् ... 417,16.
208. मुग्धां वराकः ... 283,2.
209. मूल्यमुदघट्टयदिमः ... 118,16.
210. मौचयित्वा त्मानम् वागन्तव्यम् ... 171,6ff.
211. यदि वरम् ... 271,8.
212. यदि वरमिदानीं वदाविदोषेण देवतायतनानि लंघयति ... 383,3.
213. वयत्रापि श्रेष्ठित्वं कोऽन्वः प्रक्रमो भविष्यति ... 323,4.

214. बादृशोऽहं तादृगहमेव नान्यः ...382,9ff.
215. बाधितेन निर्दयं दारुमबनेनोत्तमानो ...381,6.
216. दूनः प्रेषितः ...110,3.
217. रदाणीयः द्वादशलोकोपद्रवः ...410,10.
218. रणितमुच्चचार ...186,4ff.
219. राजसूनाः साधयितुमनयायमस्तित्वम् ...193,16.
220. लक्ष्यवर्तन्वां तामकाणीत् ...392,23ff.
221. लेखमदिपत् ...321,14.
222. ~~वस्तुविशेषः~~ वस्तुमिच्छति किमप्ययं भृत्वपरमाशुः ...283,7.
223. बन्धयित्वा मच्चद्रुः ...379,15.
224. बन्दस्व तिलकविधिना ... 288,14.
225. बध्ने. बरागमनोत्सवेन ...423,9.
226. बल्कलानि ...तव तनां समारोपितानि ...340,8ff.
227. वस्तु च व्यक्तीकुरु वचनवृत्त्या बदनेतव्यम् ...172,1.
228. विवारवदनीं प्राधितस्त्वया.....निजप्रसादः ...420,5ff.
229. विच्छावतामगच्छत् ...385,9.
230. विजनमादिश्वताम् ...422,1.
231. विज्ञापनीयमिदमस्मद्वचो नभश्चरन्द्रस्व ...170,19.
232. विषाय मांमगताहारबाधम् ...257,16.
233. विषेयतां गता जीवितं देवी ...357,14.
234. विषेहि प्रस्थानमधुनेव ...329,17ff.
235. वितावदलितगलरन्ध्रजरेण स्वरेण ...310,1ff.
236. विषाविकारोऽयं ...समन्ततः वपुषि क्लिप्तः ...380,2.
237. विसर्ज बाणिम् ...407,21.
238. विहितापरवरनामाध्वट्टनाम् ...296,17ff.

239. वेगमतिमहान्तमातनात् ... 242, 10ff.
240. व्यधीयन्त वेणिकैः निश्चलाः कलाः बल्लकीशु ... 269, 5.
241. शत्रोरिषहृता भवति ... 325, 1.
242. श्रवसि समचारयत् ... 327, 5.
243. स रण कल्याणानुबन्धी कल्याणसंस्लामः ... 423, 12ff.
244. सत्त्वरोहमत्रकर्मणि निर्जेनेन प्रबोजनेन ... 167, 12.
245. सप्रयत्नेन भूत्वा लिखितम् ... 164, 4.
246. समाबज्ज्यतु बुध्य स्तन्मतिमहान्तम् ... 324, 23ff.
247. सर्वथा कुरु स्थिरमवस्थानाय चेतः ... 102, 8ff.
248. सर्वथा यदस्ति तदस्तु ... 60, 5.
249. सर्वथा यथासुखमाऽऽस्व ... 336, 19.
250. सर्वमिदमन्वन् विलायते किमिति ... 337, 18.
251. सा हि दुःसमास्तौ ... 421, 15ff.
252. सादरं दृष्टव्यम् ... 170, 1.
253. सिंहनादानुच्चकैर्मुमुक्षुः ... 400, 2.
254. सुखमयीं कामपि दशां प्राप ... 77, 21.
255. संधिप्लेरेन वर्णैराकर्णयितु कल्याणराशिः ... 167, 15.
256. संगरेषु प्रवेशः संबृतः ... 90, 7.
257. संनिधावभवत् ... 341, 22ff.
258. संबृशु त्वराम् ... 420, 3.
259. स्तुत्वा नारममुचत् ... 83, 3; 182, 17.
260. स्थापितास्तावद्वयं त्वदीयवचसि ... 321, 22.
261. स्थापितं लग्नम् ... 422, 12ff.
262. स्थिता तावदभुता तीर्थयात्रा ... 414, 18ff.

263. स्थितं तावदेवतादर्शनम् ...280,13ff.
 264. स्थितिमकल्पयत् ... 97,14.
 265. स्वयमजातानुभवस्य दुरभिलेखा वचनव्यतिरसा ...339,17.
 266. स्वागतं । साधु कृतं यदत्रागतोऽसि ...101,14.
 267. स्वीकृतं स्वतन्त्रत्वम् ...357,16.
 268. हस्ते चकार ...192,22.
 269. हा किमनुष्ठितं निष्ठुरप्रकृतिना दैवेन ...307,11.
 270. हा किमिदमावतितम् ...307,10.
 271. हारः प्रचानरत्नानां मध्यवर्ती कर्तव्यः ...63,13.
 272. हीतापि न तपस्विलोकस्य ... 335,16.

३३३.

३३३.

३३३.

३३३.

***** 0 ** \$ ** 0 *****

A P P E N D I X - TINDEX OF FLORA AND FAUNA IN THE(A) FLORA :-TM

अंकोल 297,9.

अरु 303,3

अतिमुक्तलता 227,1;301,18;
353,13.

अमरतरु बल्ली 353,8.

अर्जुन 199,17.

अशोक 250,22;297,16;301,15;
304,1ff.

आमलक 234,6ff,

इन्दीवर 198,3.

उदुम्बर 397,11.

एला 102,7;210,22.

एलालता 245,20;353,15.

कवकोलक 210,23.

कतक 261,12.

कदलक 260,12;305,5ff.

कदली 137,22.

कषित्थ 305,8.

करुज 199,17.

कवकारु 120,2.

कर्णिकार 297,8.

कलमकेदार 182,9.

काचनार 238,14;297,9;
370,18.

काचनारविन्द 211,15.

कारवेल्लक 120,2.

किंकिरात 297,7ff.

किंशुकमलाश 297,10.

कुटज 370,20.

कुम्भिकाकुसुम 233,8ff.

कुरक 297,7.

कुसुम 214,16.

कूष्माण्ड 305,8.

~~कुम्भिका~~

कुष्माण्डगुरुतरु 182,11

करव 198,3.

क्रमुक 133,15;261,15.

गुञ्जा 234,6ff.

ग्रन्थिपर्णक 211,10ff.

घनसार 211,12.

चन्दन 250,22; ~~कुम्भिका~~303,3; ~~कुम्भिका~~

चम्पक 102,7;134,22;304,1.

जम्बीर 211,1.

~~जम्बीर~~

तमाल 250,22.

- ताम्बूल 353,13.
 ताल 102,7.
 ताली 250,22.
 तिन्दुक 397,11.
 तिलक 102,7;134,22;
 250,22;304,1.
 तूण्डीरक 305,8.
 त्रयस 120,2;305,8.
 दाहिमी 211,1.
 नमेरु 211,12ff.
 नल 199,20.
 नाग 210,22;390,19.
 नागकेशर 304,2.
 नागलता 211,20.
 नागबल्ली 166,8;261,6ff.
 नारंग 210,23;260,12.
 नारंगीफल 305,8.
 नालिकेरी 210,23ff.;260,12;
 305,5.
 नालिकेल 137,22.
 निर्गुण्डीलता 199,19.
 नीपशालिन 211,3.
 नीली 227,21.
 ननस 211,1;137,22;
 200,21;260,12.
 नाटला 297,16.
 पिनु 397,11.
 पिण्डसुर 137,22ff.
 पिप्पली 211,9.
~~पिप्पली~~ पुटकिनी 305,7.
 पुण्ड्र 182,14.
 पुनाग 102,7;210,22;303,3;
 304,2.
 पूग 166,8;203,20;211,20.
 पूगीफल 261,6ff.
 प्रियंगुमञ्जरी 211,6.
 प्रियंगुलता 252,11.
 प्रियाल 200,20ff.
 प्लदा 397,11.
 बकुल 135,1;211,7;250,22;
 297,11;301,17.
 बालचम्पक 297,11ff.
 मञ्जिष्ठ 234,6ff.
 मन्द 397,11.
 मन्दार 211,13;297,6.
 मातुलिंग 210,23.
 मातुल 305,8.
~~माधनी~~ माधनीबिरुष 297,5ff.
 मालती 297,17.
 माहना 261,14.
 मावक 157,21.
 रक्ताशोक 211,8.
 राजकदली 211,2.
 राजादन 370,19ff.
 राजीबिनी 297,15.
 रौमकुल 211,4.
 लकुच 250,22.
 लका 102,7;210,22;250,22;303,3.

लबलीलता 166,8;353,13.

नात्तक 305,8.

नानीरबिरुष् 173,20.

निरहकबिटष 227,9.

बंशी 200,13ff.

शल्लकी 185,6;199,17;

शाक 199,17.

सप्तच्छदबिटषिन् 182,11ff.

सप्तच्छदस्तक 211,4.

(B) FAUNA :-

जगार 48,6;200,16;339,18.

वारणमहिष) 182,23;
वनमहिष) 183,23.

वारण्यक(हस्ति) 235,3.

रणक 182,23.

कषिंजल 211,8.

करिषात 211,8

करिमकर 8,2.

कलकण्ठ 106,7;211,9.

कलबिंक 67,18.

कस्तूरिकाकुरंग 211,11

कादम्ब 116,18.

कारण्डव 181,21.

सर्ज 199,17.

सर्ज 199,17.

सहकार 297,12;301,16;370,21.

सिन्दुनार 297,6.

संतानक 211,14.

हरिचन्दन 211,16,353,4;405,21.

हरित् 297,7.

हरिताल 234,6ff;297,7.

कीर 116,19.

कुम्भीर 8,2.

कुर 116,18;181,21.

काल 200,17.

गरुडगोत्रमदि 240,9.

चक्रवाक 181,20.

चमर 183,1;211,10.

जलकरी 145,17.

जलहस्ति 145,12.

जलाका 239,19.

तिमी 15,11.

दात्वूह 211,9.

दिष 183,1.

दीपिन् 183,1;200,20.

मारुण्ड 138,17;235,13.

मृगवति 182,23ff.

वक्रांग 181,20ff.

वराह 183,1;184,1.

शरम 184,1.

शुक 106,12.

सारमेय 200,17.

सारस 106,9;116,18;371,19.

सारिका 211,5.

सिंहमकर 145,10.

हंस 106,9.

..... 0 -- * -- 0

A P P E N D I X - UCLASSIFIED INDEX OF TECHNICAL VOCABULARYOF VARIOUS ARTS AND SCIENCESIN THE TMI : Sculpture:-

आंगिकं प्रमाणम् "251,10.	प्रतियातना 216,19ff.
वासन्दी 377,7.	प्रमाणम् 406,1.
उत्सांगलदानविधि 52,2.	मणिचर्मशिकका 423,6ff.
उत्कर्ष 406,1.	मणिप्रतिमा 406,2.
नामीकरशिलाचन्द्रपुत्रिका 374,11.	बदादेवताप्रतियातना 216,19ff.
दारुसंभवा प्रतिकृतिः 34,6.	रत्नचर्माण 370,12.
चर्माण 370,10.	चर्मा 406,1.
पाषाणपुत्रक 307,20.	बिलासचन्द्रपुत्रिका 60,12.
पीठचर्मिक 370,10.	शालभञ्जिका 218,23;364,22ff.; 371,3ff.
पुस्तकर्म 363,12.	सिंहासन 228,11.
प्रतिमा 203,17.	सुलासन 374,16.

II: Architecture:-

आंगारत्नमण्डप 367,21.	आयतनशालशितर 324,16.
आंगवेदि 8,19. अलिन्दक 305,4	आराम 8,14.
आदशमवन 372,21.	आस्थानमण्डनागार 387,22ff.
आदर्शभित्ति 372,21. आमलसारक 154,19	इन्द्रनीलमन्दिर 373,19.
आयतन 108,18.	उद्यानदीर्घिका 37,24.

उथानबाणी 41,15.
 उषलपट्टसंघटन 218,23.
 कनकस्तम्भराजी 367,20.
 कषाट 368,8.
 कलश 8,6;303,21;372,1.
 कुमारीपुरासाद 372,3.
 कुट्टिम 256,19.
 कूट 303,22;372,2.
 कुत्रिनदी 178,17.
 केतुस्तम्भ 303,20.
 केलिदीर्घिका 307,21.
 केलिबाणी 178,17.
 क्रतुशाला 63,22.
 क्रीडाद्रिकन्दरा 372,19.
 क्रीडाद्रिनदिका 301,19.
 क्रीडासरसी 8,23.
 सातकलय 8,4.
 गन्धौदकनदी 372,12.
 गज(शाला) 79,22.
 गर्भभाग 216,23.
 गर्भवेश्म 216,23.
 गुणनिकात्रासाद 157,19.

गृहोपवन 9,2.
 गेहाङ्गणबिलासदीर्घिका 373,15ff.
 गोपुर 8,6.
 गोपुरद्वार 361,11;370,14.
 घटीवन्त्र 8,10.
 चत्वर 8,8.
 चन्द्रशाला 57,15.
 चामीकरदोलावन्त्र 157,18.
 चित्रकलमिका 302,15.
 चित्रशालिका 265,12.
 चीनांशुकवितान 57,7.
 चैत्रायतन 406,3.
 अगती 155,6.
 जम्बस्तम्भ 60,9.
 जलमण्डप 163,16;370,17.
 जलयन्त्र 178,17.
 जिनप्रतिमा 256,10.
 जिनायतन 408,6.
 जिनेन्द्रमवन 408,11ff.
 तुरंगशाला 79,22.
 तारणस्तम्भ 79,22.
 त्रिभूषिकमठ 256,17.

दन्तपट 69,2.
 दारवग्रासाद 337,3.
 दाहमवन 337,8.
 दुकूलवितान 219,3.
 देवतागार 361,11.
 देवतागृहग्राकारभित्ति 276,3.
 देवायतन 226,2.
 दारदीर्घिका 304,4.
 दारशिरस् 219,7ff.
 धारागृह 17,21.
 नन्दनवनग्रासाद 78,18.
 नागदन्त 216,20.
 निजनिवासभवन 367,18.
 पदादारक 303,1.
 पट्टमण्डप 367,23.
 पट्टशाला 63,3;223,7;373,16.
 पट्टांशुकवितानक 267,5.
 पदमरागसूत्र 373,19.
 पश्चिमभूमिका 370,22.
 पीठबन्ध 228,11.
 पूर्णकुम्भ 79,22.
 प्रकाण्डतोरण 304,15ff.
 प्रणाल 158,5.
 प्रतीति 8,18;226,16ff.

प्रदीपास्थानमण्डप 174,3.
 प्रधिककर्ष 67,20.
 प्राकार 8,1.
 प्राङ्गणवितर्दिका 29,4.
 प्रासादक 256,9.
 प्रासाददीर्घिका 370,17.
 बासकपा 370,11.
 भवन 8,12.
 भित्ति 7,23.
 भुक्त्वास्थानमण्डप 237,8.
 भूमिका 8,21.
 भोजनमवनमण्डप 374,1.
 मकरतोरण 8,18,265,19.
 मठ 222,9.
 मणिकुट्टिम 372,21.
 मणिकुड्य 373,20.
 मणिचतुष्पिकास्तम्भ 374,11.
 मणिपट्ट 223,7.
 मणिप्रदीप 265,22.
 मणिशिलाग्रासाद 344,1.
 मणिशिलामठ 344,16.
 मण्डपदान 267,14.
 मण्डपिका 352,3ff.
 मत्तवारणक 63,23;223,7;323,10.

मत्तलम् 218,22.
 मध्यमभूमिका 344,17.
 मन्दिर 372,5.
 महाभुक्करिणी 40,15.
 माणिक्यजालक 8,20.
 माणिक्यमण्डप 266,1.
 माणिक्यमण्डपिका 352,3ff,
 मूलायतन 256,10.
 मन्त्रजलधारा 107,3.
 मन्त्रधारागृह 180,14.
 मानवात्र 370,13.
 मानवात्री 282,12.
 रंगभूमि 57,15ff.;268,21.
 रंगशाला 22,7.
 रजतवेदिका 352,10.
 राजतदर्पण 61,5.
 राजवथ 12,12.
 वज्र 7,23;79,22.
 बलमीशातकुम्भस्तम्भ 390,1.
 वातायन 155,7.
 वापी 8,1
 वासभवन 174,16.
 बिकटभित्ति 304,15.
 विषणिषथ 8,17.

विमान 366,13.;367,18.
 विमानयान 370,7.
 विलासदीर्घिका 301,20.
 वीथिगृह 12,12.
 वेदूर्ध्वलमी 373,17.
 शयनचित्रशाला 302,8;327,1;367,21;
 368,7.
 शयनशाला 256,19.
 शशिकान्तमण्डपिका 356,12.
 शशिकान्तवातायन 368,9.
 शातकुम्भग्रासाद 8,15.
 शातकुम्भस्तम्भ 36,3.
 शाला 370,11.
 शालाजिर 371,23.
 शितरभूमिका 224,13.
 शिलाशाल 303,21.
 शिल्पकर्म 428,2.
 श्रीमण्डप 372,21.
 शृंग 303,20.
 समवसृत्तिसाल 226,4.
 सर्वतोभद्र 216,2.
 संक्रम 367,19.
 सारणी 178,16;370,14.
 सालगुप्ति 372,3.
 सिन्दूरकुट्टिम 214,18ff.;228,9.

सुरविमान 224,10.

सोपान 8,1.

सौध 8,21.

सौधबलमी 372,21.

सौधशाला 391,6.

स्तम्भशिखर 154,15

स्नानमण्डपिका 300,10.

स्फटिकदर्पण 265,22.

स्फटिकवित्तदिका 267,13.

स्फटिकस्तम्भोत्थालक 373,17ff.

स्मरावतन 369,11.

हारिचन्दनविमान 344,19.

III: Music, Dance and Drama :-

कांहार 270,13.

इंगिताकार 109,21.

करणप्रयोग 270,12.

कला 342,12.

काक्लीगीत 169,1.

काहला 76,8;199,21;199,23.

कोर्यताले 141,16
किन्नर 372,9.

कुशीलन 122,11.

गमक 186,8.

गमन 391,2.

गाथकजन 227,12.

गान्धारग्राम 42,11;57,13.

गान्धारग्रामगीति 57,1.

गीत 264,5

गीताष्टी 41,2;184,4ff.

ग्रामतान 186,9.

ग्रामराग 186,2;391,2.

चारणकुल 372,8.

फल्तरी 76,8;236,23;264,20;
370,8.

डिम 370,19.

तान 394,23.

तान्दव ताण्डव 363,11.

तारतन्त्रीगुण 186,3ff.

तारतम 186,6.

तुर्व 264,20;360,16.

दसल्लक 370,19.

दुन्दुमि 370,8.

दुत्तगृहीतमुक्त 391,2.

नर्तकोपाध्याय 18,16.

नाटक 10,15.

- नाटयतन्त्र 270,21
 नाटयविबेक 10,12.
 नाटयवेद 18,15;264,5;270,11.
 नाटयशाला 372,8.
 नाटयशास्त्र 10,17.
 निचुलक 269,7.
 नृत्त 122,11.
 नचमग्रामराग 70,15.
 नचमस्वरप्रवृत्ति 227,9.
 षटह 41,12;76,9;236,23;
 264,20;360,16;370,8.
 षणव 370,8.
 षताका 363,10.
 प्रदेशिनी 186,3.
 प्रेक्षाकजन 268,21.
 प्रेक्षाविधि 57,17.
 मंगलगीतवाद्य 370,18.
 मंगलतूर्व 236,23.
 मार्जन 34,21.
 मुरज 57,12;76,8.
 मूर्च्छना 57,14;186,8;394,23.
 मृगमाहकारिकरुणगीत 200,5.
 रंगराग 270,13.
 रत्नकीर्ण 186,3.
 रत्नकीर्णा 391,3.
 रसामिन 104,14.
 राग 186,2.
 लास्य 363,11.
 लास्यविधारस्य 342,12.
 लास्यलीला 268,20.
 बल्लकीगीत 395,1
 बल्लकीफांकार 41,13
 वाद्य 363,11.
 वांसिक 269,7.
 वीणा 372,17.
 वेणु 57,13;104,14;372,17.
 वेदग्धी 270,15.
 व्यभिचारि(भाव) 53,4.
 शंस 76,8;360,16;370,8.
 शैलूण 22,7;372,8.
 श्रुति 395,2.
 षड्ज 227,10ff.;363,12.
 समकाल 269,13.
 समहस्त 269,13ff.
 संगीतक 34,22.
 संगीतकलाह 372,8.
 सात्त्विक(भाव) 53,3.

स्थावि (भाब) 53,1.

स्वरविचार 41,2.

स्वरविभागनिर्णय 363,12.

स्वरसंदेहनिच्छेद 372,8.

IV:

~~चित्रकला~~ Painting, Cosmetics, Ornamentations, Decoration

Calligraphy, &c.:-

कांराग 18,1;37,21.

वपार 109,6.

वनमूलचामर 304,19.

वंशुकलावार 356,12ff.

वालेश्वशास्त्र 173,14ff.

उत्तरच्छेदपट 367,22.

कन्वराभरण 47,15.

कभूरचूर्ण १०९,६.

किरीट 370,10.

कृष्णागुरुध्वज 305,3.

गेरिक 425,22.

चन्दनद्रव 425,22.

चन्दनमंकवेदिकाबन्ध 110,21

चन्दनमाला 265,19ff.

चर्चा 304,12,

चित्रकर्म 363,11.

चित्रपट 18,11;278,22.

चित्रकलक 391,5.

चित्रशालिका 29,4.

चित्रशिल्प 171,17.

चीरचण्डातक 372,15.

चूर्णपत्रवत्सि 305,4.

चूर्णरोचिस् 425,21.

जयन्तिका 216,21.

ताडीपत्रलेख 338,9ff.

ताडीपत्रक 109,17.

तिलक 289,5

तूलिका 278,22.

दाम 56,7.

दीप्तिपट 373,17.

देवांगनिवसनांशु 371,17.

देवांगपटवितानक 265,17.

धातुद्रव 196,12.

धातुमुद्रास्तवक ३५०,९ff.

ध्वज 381,4.

नलाग्रलेखिनी 349,8.

नायक 37,8.

पंकजोपहार 40,10ff.

षट्पतितानक 305,5
 षट्पदन्ध 372,12.
 षट्पदशुक्लताका 381,4.
 षट्पताका 163,16;303,19.
 षट्पदद्वैतमेद 363,13.
 षट्पदल 331,6.
 षट्पदशुक्ल 18,23
 षट्पराग 425,22.
 षट्पदवस्त्राषट 373,16.
 षट्पदल 425,22.
 षट्पदगणरूप 372,13.
 षट्पदगृहक 305,3.
 षट्पदग्राहक 304,15.
 षट्पदविम्ब 18,12.
 षट्पदचन्द्रक 305,11
 षट्पदविका 164,7
 षट्पदल 375,9.
 षट्पदमरकतद्वैत 219,14.
 मुद्रा 111,3:
 मांक्षिककदाद 109,5.

मांक्षिककवतुषिकाविरचन 221,20ff.

मांक्षिक

राग 425,22.
 रूपलेखन 278,22.
 लिपि 3,4.

लिपिवर्ण 419,9.

लेख 192,19.

वन्दनमाला 41,11ff.;304,17.

वर्णभुक्ति 219,17.

वर्तिका 391,4.

विध्यचित्र 372,14.

विध्यरूप 170,9ff.

विलेखनांक 32,9.

विशेषक 269,5
वीणाारनाम्यास 279,2.

शालितद्वलस्तुष 305,5.

समुद्रग 391,4.

स्वस्तिक 331,6.

हरिवन्दनक 41,10.

हार 37,8

V:४४४ Literature:-

वाखान 10,16.
 वाखायिका 10,16.
 वाया 109,11;232,10.
 इतिहास 10,15.

उपसर्ग 15,10

कथाग्रन्थ ३३३,394,19.

कवि 5,4; 419,10.

काव्य 10,15.

काव्यगुणसंघ 159,15

गीति 159,15.

चक्र 394,15.

चित्रालंकार 394,16.

चिरंतनकवीन्द्रमुद्राभ्यसन 104,15.

इन्दोर्विचितिशस्त्र 155,5ff.

जगती 155,6.

दण्डक 3,1.

देव 92,18.

धातु 15,10.

नष्टसूक्त 406,18.

नमालावगोष्ठी 61,9.

नदनाकविनार 104,11

पण्डितापण्डितविभक्ति 10,12.

परार्थ 406,18.

पाठ 109,16.

पादाकृष्टि 15,11.

पुमान् 406,17.

पुराण 371,23.

पुरुषकार 92,18.

पौराणिकास्थान 331,11.

प्रचुरवर्णक 3,1.

प्रबन्ध 2,18.

~~प्रबन्ध~~ प्रबन्धिका 394,15

प्रशस्ति 219,17.

प्रश्नोत्तर 394,15.

प्राकृत 406,17.

विन्दुमती 394,15.

बृहती 155,5.

मणिती 159,15.

मानप्रबन्धोपवर्णन 104,14.

मृषालचरित 57,15.

यतिप्रशं 15,2.

यमक 394,15.

रसपरिपाषाण 268,21.

रसवृत्ति 159,15.

रीति 159,15.

लाटोक्ति 10,19.

लावण्य 419,10.

वर्ण 15,9.

वर्णना 419,10.

वर्णवृत्ति 3,3.

वाता 10,13.

विचारकेलिकतह 104,13.

व्यंजन 15,9.

~~व्यंजन~~ व्याख्यान 10,16.

शब्दविद्या 159,15.
 स्तौषधन 3,4.
 सुभाषित 219,6.
 सुभाषितगोष्ठि 372,18.
 सुभाषितपाठ 278,21.
 सूक्ति 394,19.

सामाग्य 419,10.
 संस्कृत 406,17,
 स्तुति 34,22.
 स्त्रीलिंगवृत्ति 406,18.
 स्फुटाद्भुतरस 7,10.
 स्वर 15,9.

VI: Philosophy and Religion :-

वदामाला 24,4.
 वदार्थ 30,4.
 वधार्थिक 10,13.
 वध्वर 20,17.
 वध्वरपशु 47,15.
 वनतिनार 35,12.
 वनुष्ठान 42,5ff.
 वनर्ग 412,3.
 वनर्गस्थान 220,4.
 वभिर्गोकमशाल 269,4
 वरणि 31,1.
 वर्ध 24,15.
 वहर्दर्शन 10,13.
 वहर्दिम्बबुजा 413,2.
 वलीकसाधक 47,22.
 वसुदर्शन 104,12.
 वागम 104,12.

वादिदेव 45,15.
 वायतनबुजा 35,15.
 वायुधार्गदेवता 198,13.
 वाहिनकविधि 173,15.
 वंश 200,8.
 उषविद्या 79,13.
 उषासना 34,7ff.
 करणप्रयोग 17,12.
 कवच 31,4.
 काम्पिक्रियारम्भ 112,1ff.
 कीर्तिनामकर्म 413,2.
 कुलदेवता 30,10.
 कुशास्त्र 15,14.
 केशव 200,8.
 क्रियाकल्प 50,3.
 दुद्रप्रवजिता 64,7.
 गलन्तिका 67,22.
 गृहदेवता 17,7;41,5.

चतस्रः विधाः 13,1.
 चतुर्दशविधा स्थान 79,13.
 चरण 24,4.
 चरमदेहप्राप्ति 412,14.
 जलदेवता 206,11.
 जिनावतनयात्रा 40,18.
 जीवादितत्त्व 411,21.
 तप 14,5ff.;30,6.
 तर्कविधा 24,5.
 तीर्थकृत् 412,2.
 त्रयी 24,3.
 त्रयीभवत 200,8.
 त्रिकालस्नान 35,11.
 त्रिगर्गसंपत्ति 28,2.
 दीक्षा 24,11.
 देवकृत्य 35,5.
 देवतानिर्मात्य 53,7.
 देवताराधन 30,6.
 देवतार्चन 30,17ff.
 देवतास्तुतिगीत 32,2.
 धर्मकथाविधि 1,14.
 धर्मक्रियाकल्प 50,20.
 धर्मवासना 20,17.
 धर्मशास्त्र 20,1.
 धर्मारण्य 21,16

धार्मिक 10,13.
 नगनाचार्य 240,18.
 नयमार्ग 229,13.
 नीतिशास्त्रनिबन्ध 104,13.
 नैमत्यवहार 10,13.
 न्यायदर्शन 10,21.
 नचतपः साधन 236,3.
 गुरुषु संन्यासपरिहारव्रत 169,13ff.
 गुरोहित 78,11.
 प्रकृति 278,6.
 प्रदोषकृत्य 352,8ff.
 प्रमाण 24,6;104,11.
 प्रमाणविधा 10,17.
 प्रमेय 104,11.
 ग्राह्यवेतनावश्यकविधि 177,19.
 बन्धोदवस्थितिविभाग 411,22.
 बलिप्रदीप 48,13ff.
 बोध 15,13.
 बोधतर्क 16,7.
 ब्रह्मसूत्र 24,5.
 भव 24,16.
 भवान्त 11,3.
 मन्त्रजपविधि 33,2;34,23.
 माध्यन्दिनावश्यकविधि 35,2.
 माध्याह्निकविधि 33,17.

मुनि 14,2
 मुनिव्रतक्रिया 30,8.
 नातिकुट्टाक 235,16.
 निधान 31,7.
 निमानवास 220,13.
 निवर्त 185,13
 नैरेणिकमत 12,15.
 नेष्णान 12,14.
 नैस्वदेव 67,23.
 शाक्यशिष्य 104,17.
 शातोद्धरण 15,13.
 शुन्धकेदर्शी 28,16.
 श्रोत्रिय 64,3.
 श्वेताम्बर 4,14.
 सन्तान 28,16.
 सन्ध्यावासनकृत्वि 34,14.
 सप्त्या 45,16.
 समनसरण 218,7ff.
 समवाय 137,19.

समाचार 14,9.
 समाधि 188,4.
 समालम्भन 288,13.
~~समालम्भन~~,
 सम्पददर्शन 412,4.
 सात्त्विकता 63,4.
 सामस्वर 10,9.
 सावन्तनविधि 32,3.
 सांख्य 278,6.
 सिध्दावतनदेवता 41,7.
 सेनाविधि 49,14.
 स्वाद्यालिङ्ग 6,21.
 स्नानजपविधि 34,12.
 स्वस्त्वजनकर्म 72,18.
 स्वाध्यायविधान 20,17.
 हनिर्भुज 31,2.
 हिरण्यगर्भ 200,8.
 हेयोनादेवविभाग 13,6.
~~समो~~

वृत्ति: Astrology and allied sciences :-

जनकग्रह 234,17.
 इन्द्रनील 36,16.
 उच्चस्थान 75,22
 कला 269,5.
 ग्रह 263,4.

ग्रहबल 76,23
 चित्रा 371,22.
 जलकटाह 76,21.
 तिथि 75,21.
 दशाकल 263,4.

देवज्ञ 263,2.

नाडिका 76,21.

निमित्तज्ञास्त्र 263,3.

नदमराग 36,16;37,1.

मकर 204,20.

मिथुन 204,20.

मुहूर्त 75,22.

लग्न 76,1.

नार 75,21.

श्रवण

सामुद्रिक 64,12.

सार 75,21.

संहिकेय 36,2.

संस्कृतशास्त्र 229,8.

सांबत्सर 263,4.

स्वाति 371,22.

हस्त

होरा 75,21.

VIII: Ayurveda, Alchemy and etc.:-

अभिर्णक 133,13.

आज्वदान 133,14.

आयुर्वेद 78,13.

उदान 23,14.

द्वारप्रवेद 133,11.

तन्त्रशक्ति 133,9.

धातुवादिक 22,10.

घट्टबन्ध 133,13.

प्रकृति 133,14.

मण्डलोपमर्द 133,11.

मधुराचचार 133,14.

मारण 234,18.

मिणक 78,13.

मन्त्रशक्ति 133,9.

योग 9,21.

रक्ताचकण्ण 133,10.

रसहृषिका 235,20.

रसपाटवाचनोदन 234,20ff.

रससमूह 234,18.

रससिद्धिवेद 22,10.

नातराग 211,23.

शस्त्रव्यापार 133,10.

शिलादक 235,2ff.

IX: Warfare, Navigation and etc.:-

अनीकनायक 187,12

अनीकिनी 83,2.

अमयप्रदानपटह 97,5.

आषकलि 24,21.

आयोधन 342,19.

कंकट 370,10.

कटकविस्तार 262,6.

करकोषलाप्रकरणात् 85,3.

कर्णधार 127,13

कवच 88,20

कृषाण 370,80.

कृषाणिका 92,9.

कामुक 92,10.

कालायसकट 85,3.

कैवर्ततन्त्र 126,19.

कालायसकनन 88,19ff.

सङ्ग 77,1.

गजानीक 227,22.

चक्र 370,8.

चक्रवर्तिसन्ध 215,21.

तनिक 141,1.

तनुत्राण 85,10.

तिरवारि 102,18.

तरुणविद्या 126,10.

तिमिरशिबिर 38,1.

दिपटिलमुष्टिबन्ध 92,8.

बन्धुन्त्र 87,17.

X: Cookery :-

अशोकवर्ति 305,12.

सङ्गवेष्ट 305,12.

दाडिमबीजपाक 238,1.

धनुर्वेद 159,14.

नागर 134,3.

निरन्धननाश 16,6.

नाविकतन्त्र 129,19.

नागवारविद्या 129,20.

मौख्य 114,16.

पट्टि 370,8.

पदाति 323,7.

प्रयाणघाणणापटह 321,23ff.

पट्टसङ्ग 141,1.

प्रास 370,8.

मामिनीमुध 63,16.

रथबन्ध 84,16;371,16.

व्यूह 86,12.

मरकतकपिशीर्षक 215,2.

मल्ल 141,18.

शिरस्त्र 132,21.

समारढका 86,10.

समारपेरी 86,14.

सायक 92,11.

सायक सायक 127,2ff.,129,11.

सन्धसन्निवेश 235,21.

स्कन्धानार 374,21.

हेति 16,6.

बकवान्न 305,12.

कैनिका 305,12.

मोदक 305,12.

सुषकार 174,1.

XI: Politics and Civil Administration:-

वडापटल 242,19.
 वडापटलिक 103,13.
 वन्तःपुरिका 301,4.
 अभिर्णकनिधि 133,13.
 वर्षासूत्र 82,5.
 अध्याय 85,19.
 कनकनेत्र 343,14.
 कारदीकृत 81,18ff.
 कल्पन 112,19.
 कंचुकिन् 352,13.
 काकिणी 406,13ff.
 कावस्थ 246,19.
 कुमारभुक्ति 103,15.
 कांशाध्वदा 81,20.
 गूढगुरुण 15,6.
 घोषाधिन 117,20.
 चारण 237,17.
 जलदुर्ग 276,7.
 इत्र 343,14,
 इत्रधार 233,7.
 तर्जन 15,3.
 ताडन 15,3.
 तिरः शक्त्यः 54,12.
 दण्डाधिपति

दुर्ग 181,18.
 दुर्गसंस्कार 82,15.
 देवाग्रहार 182,1.
 धारपालीजन 419,21.
 धर्मस्थ 15,3.
 धर्मसचिव 232,16.
 निग्रहण 112,21.
 निवासन 112,20.
 षट् 343,14.
 षट्पञ्च 133,13.
 बुराधस् 15,5.
 त्रिणिधिरुण 80,4ff.
~~त्रिणिधिरुण 80,4ff.~~
 त्रतीहार 107,23.
 त्रतीहारपाली 421,23ff,
 त्रतीहारो 80,13.
 प्रधानरत्नाध्वदा 63,10.
 प्रधानान्तर्वाशिक 72,15.
 बन्दी 28,17.
 बन्दिपुत्र 108,12.
 बालपरिजन 309,9.
 बुधिसचिव 33,18.
 भुक्ति 182,7.
 मण्डल 321,15.
 मण्डलग्राम 182,1.
 मण्डलविभाग 182,9.
 मण्डलाधिपति 321,15.

महादेवी 343,15.
 महाप्रतीहार 100,8.
 मातुरातत्र 168,17.
 मारण 15,15.
 मागध 232,18.
 मूर्धाभिनिक्तात्रिय 27,23.
 यामकरिणी 173,20.
 याम्मजघटा 83,22.
 यामांगरदा 28,14.
 रत्नकोशाध्वदा 395,6.
 राज्यनीति 10,12.
 बध्यस्त 291,9.

किष्काणित 427,2.
 वेत्तदण्ड 55,5.
 नेत्रघारा 340,17.
 नेत्रयष्टि 64,14.
 व्यध 15,15.
 शरीररक्षाधिकार 80,7ff.
 शुद्धान्तशब्दावली 72,23.
 श्वेतातत्र 6,24; 88,88.
 श्वेतातत्रिका 233,9.
 शाङ्ख्यप्रयोग 13,1.
 समुत्सारणकेनकदण्ड 403,1.
 सितातत्र 68,12.

XII

सूची: Occultism and mystic sciences :-

अतीन्द्रियज्ञान 51,18.
 अनिलवर्त्मगमन 234,22ff.
 अपराजिताविद्या 30,16.
 अवधान 141,22.
 असुरविनर 235,18.
 वाकाशमनदायिनीविद्या 33,12.
 हन्त्रजालिक 219,9.
 उद्घासन 234,19.
 वाणविधि 14,3.
 कर्णाभिशाचिकाविधान 64,10.
 गायत्री 257,11.
 चण्डिकोपहारपुराण 200,1.
 चिन्तामणिगण 63,20.
 जपध्यानादिकर्म 50,1.

तनुतिरोमान 234,23.
 दक्षिण (याग) 198,23.
 दिग्देवतानलिकर्म 63,20.
 दिव्यशक्ति 42,2; 56,14.
 दुर्गेन्द्र 88,17.
 दुष्टदृष्टि 234,18.
 धारास्तम्भन 234,20.
 ध्यान 255,17.
 नरेन्द्र 235,15.
 परशिव 198,23.
 प्रज्ञप्तिविद्या 169,18.
 बलि 235,18.
 बलिकर्म 305,12.
 बहुविधविद्या 171,8.

मणि 14,3.	रोहिणी (विधा) 400,11.
मन्त्र 14,3.	वशीकरणविधा 22,9.
मन्त्रबदायमार्जन 378,23.	नाममार्ग 198,23.
मन्त्रसाधक 47,8.	विधादेवता 204,13.
महानरेन्द्र 78,14.	विदेयण 234,9.
महामन्त्र 25,3.	विद्यमाश्वमण्डलभेद 89,13.
महावातिक 22,9.	बैताल 49,2.
मायाजाल 56,14.	सिद्ध 24,14.
यातु 376,13.	सिद्धप्रतिमा 235,9.
योग 9,21.	सिद्धगारुडमन्त्र 171,19.
योगनिद्रा 30,2.	सिद्धि 234,16.
योगिनी 87,4.	सुभांकरण 234,21ff.
योगिज्ञान 45,19.	स्तम्भ 234,19.
रक्षामन्त्रमयकवच 33,4.	स्तोम 234,19.

XIII: Miscellaneous :-

वज्राप्रसर्दार्ण 15,15.	चणक 10,6.
वष्टावदकलक 85,2.	नयधूत 372,18.
कनकवर्णा 419,2.	धुज 24,18.
कर्ण 24,18.	लम्ब 24,18.
कामसूत्रविधा 10,11.	वैशिकीकला 10,11.
दोत्राणित 24,18.	सामग्रयोग 110,4.

A P P E N D I X - VA LIST OF MYTHOLOGICAL REFERENCES IN THE TMI : Jain Mythology :-

1. AṢṬĀDAŚADVĪPA (60,7).
2. AṢṬĀPADA where Ṛṣabha, the son of King Nābhi breathed his last. At that time he had rid himself of all the Ghāti-karmans, and was surrounded by thousands of Munis. The mountain is thus immortalized as the place of Nirvāṇa of Ṛṣabha. (405,19-21.)
3. ARHATS; they are said to be more than one hundred seventy in number. (412,9)
4. ĀDITĪRTHA, a sacred place where an image of Lord Ṛṣabha is established. (35,16)
5. ĪKSVĀKU-KULA; the line of Ṛṣabha ; the chief kings of this line are Bharata, Bhagiratha and others. (30,10).
6. Kevalin; the one who has attained Kevala-jnana or Omniscience. (39,23).
7. KṢĪRODA ; washing the Meru-prṣṭha at the time of the Janmābhiṣeka of Lord Ṛṣabha. (226,7).
8. GAṆADHARA ; they were the eleven chief disciples of Lord Mahāvīra. (39,23).

9. CAKRAVARTI-CAKRA; a mystic power attained by the universal monarch; it helps him to subjugate the opponents. (58,8).
10. CAKRĀBHIGHĀTA ; the reference is to an onslaught of ^{kalacakra / 8th Saṅgama} ~~Vajra~~ by ~~Indra~~ on Mahāvīra, who was so much hurt by it as to swoon; even then he only pitied ^{the god} ~~Indra~~. (2,3).
11. CATURVIDHA-SURA-NIKĀYA : the reference is ~~to~~ the four main classes of gods, viz., Bhavanapati, Vyantara, Jyotiṣka and Vaimānika. (39,22).
12. JAGAT-TRAYA : the lower, middle and the higher worlds tied by fourteen cords. (1,5).
13. JINA : the conqueror of passions; the title usually refers ~~to~~ Mahāvīra in connection with the religion he promulgated. Dhanapāla uses the term to connote God Almighty, (1,4); he is free from any worldly ~~and~~ attachments (10,2);.
14. TRIPADĪ VĀK : the religious instruction consisting of the three aphoristic words, viz.; Samyak-jñāna, Samyak-~~ācāra~~, and Samyak-saṅkalpa. (3,10).
15. DADHIMUKHA: a mythological mountain (40,12).
16. NANDĪSVARA-DVĪPA: one of the chief continents surrounded by an ocean of the same name (40,5ff.)
16. NAMI and VINAMI : the two grandsons of Rṣabha ; they approached him with a desire to demand a part in the

regal power (1,9).

17. NABHISŪNU: also called Nabhisūti (1,11;1,16); he is Ṛṣabh, the son of King Nābhi ; he is the first Jina born at the beginning of the Yuga (35,21); his image was established by Indra at Śakrāvatāratīrtha (40,1).
18. PADMA-MAHĀHRADA : the huge lake in which the goddess Śrī resides (61,5).
19. BALA and other haughty demons (35,19ff.)
20. ~~Bharata~~ BHARATA: the first Cakravarti in the Jain mythology and the son of Ṛṣabha (30,10;405,22ff.); he foresaw the future incarnations of the Tīrthaṅkaras and installed their idols in advance on Mount Aṣṭāpada (406,1ff.).
21. MAHĀVĪRA : the last, i.e. twenty-fourth Tīrthaṅkara referred to as the Lord of the Worlds (409,19).
22. MAHODARA: the chief of the Yakṣa attendants of the goddess Śrī (56,12)
23. VIDYĀ-DEVATĀ: they are ~~six~~ eight in number (400,10ff.); they reside on the Vaitadhya mountain (204,13ff.); their names and means of transport are as follows:

(i) Prajnapti	- peacock.	(iii) Mānasī	- swan
(ii) Padmāvatī & Vairoṭyā	- Cobra	(iv) Acyutā	- horse
(iii) Cakrayudhā	- Garuḍa	(v) Mahāmānasī	- lion

(vi) Vajrāṅkusī - elephant ~~animal~~

(vii) Puruṣadattā - buffalo

(viii) Rohiṇi - the animal is not mentioned.

The ~~first~~ second one is referred to by the name "Dharaṇa-mahiṣī", i.e. the wife of god Dharaṇa who is a parallel to the Brahminical Śeṣanāga, the Lord of the Serpents (204,13ff.); these Pradhāna-devīs have many heads and hands and they attend on the goddess Śrī (409,1ff.).

24. VIDYĀDHARA: a ~~new~~ class of superhuman beings possessing superhuman powers to be attained by mystic worship and penance (57,6); they are also called "Khecaras" as they can move in the sky (60,10); their kingdoms are ~~in~~/situated on the northern and the southern slopes of the Vijayardha mountain (204,2).

25. ŚAKRA: the Lord of the Heaven, viz., Indra, who cut the wings of the mountains and defeated the demons 18ff. headed by Bala (35,20); he is also called Purandara (30,21); he built the city of Ayodhyā alias Sāketa for Ṛṣabha (7,21;35,20).

26. ŚAKRĀVATĀRA : the holy place where Indra installed an idol of Lord Ṛṣabha (45,14); the temple is also known by this name (35,17).

27. ŚĀŚVATA SIDDHĀYATANAS : the eternal idols of the Siddhas installed since the beginning of the Yuga on the tops of the mountains (412,12).

28. SAUDHARMAKALPA: one of the divisions of the Heaven (407,1).
29. SVARGA-CYAVANA: the fall from the Heaven at the end of the heanenly life-span (38,8;41,23;44,17); it is accompanied by unhappiness (36,22), and is forboded (407,5), by certain indications⁴ such as beginning of dropping of the eyelids (38,8), unprecedented troubles like the sack of one's city or palace (41,16ff.)
30. HEMĀDRI: another synonym for the Meru mountain, where the Śrī-vrkṣas are supposed to grow in abundance (39,3).

II: Brahmanical and Puranic:-

- L. AGASTYA : his birth in a water-jar (370,20) 151,11); Vindhya mountain increasing day by day (160,17); Agastya commanded the mountain to prostrate before him when he was on his way to the south till he returned. But he never returned, as a result the mountain was much annoyed (151,11;172,15;173,14;343,2ff.;82,10); his extraordinary digestive fire (121,9ff.) in drinking the whole ocean in one great handful (125,15;249,15); the gems of the ocean being thrown out due to the extreme force of the Udāna breath (23,14ff.); water of the rivers and etc. becomes pure with the ascendancy of the Agastya star in the month of

Bhādrapada (56,19).

2. APSARĀ: they are referred to as the courtezans of ~~the~~ Alakā the capital city of Kubera (9,17); Rambhā and Urvasī are chief of them (42,8ff.;172,19;175,4ff.); their attractive beauty (312,20) and the Lāśya dance by Rambhā (42,10).
3. IKṢVĀKU: the wish of his successors to complete one hundred sacrifices (7,21); the line originated from the Sun (58,18); Raghu, Dilīpa, Daśaratha and others belonged to this line and ruled from Ayodhyā (27,17ff.).
4. ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ RṢIS: Saptarṣi(240,2) Saptarṣi-maṇḍala (197ff.); Devaṛṣi (7,12); Siddha (41,3).
5. KAPILA: ~~REFERENCE~~ to the heavenly Ganges (37,13;42,12; 52,2); Sagara's sons and suceessors propitiating her (13,19;9,6); Sagara's son reduced to ashes due to fire of angry Kapila (9,5); the descent ~~and~~ of the Mandākinī (207,8);her marriage with the ocean(206,3ff); her passing to Rasātala (203,7).
6. KĀRTIKEYA: his birth in the Śaravaṇa (21,15); looked after by the Kṛttikās(100,20).
7. KRṢṂA-CARITA: reference to subjugating the Kālīya serpent by dragging him out of the waters of the river Kālindī (52,18ff.);his enmity with Kālayavana (233,19ff.) and ~~Kaṁsa~~ Kaṁsa (16,5); his residence in the midst of the ocean (16,4); Balarāma ~~and~~

diverting the flow of the Kalindī by means of his plough (17,14)

8. KṢĪRASĀGARA: its having been drunk (by whom?) at the start of the Great Churning (37,13); as a person wearing a gem-studded bracelet on his arm (239,9ff.).
9. TRISAṆKU: reference to impurity of the south-eastern direction due to the contact with Trisaṅku (23,20).
10. DEVAS and DANAVALAS: reference to Devatā(10,11), divine couples (40,19) and the assembly of the Lord of the gods (42,9);

Agni as the Kṛṣṇa whose power is enhanced by profuse sacrificial sticks(13,19).

Indra referred to as Bidaujas (14,13), with his thousand eyes (37,14;225,9), and the divine elephant (36,14;43,12;121,14); as Pākaśāsana having messengers to convey him news from the transient world (39,9) and his lordship of the heavens (39,8ff.); reference to his Vajra (14,13) and enmity with Vṛtra (40,9;122,19); references to his cutting off the wings of the mountain with his thunderbolt (46,9;239,17;243,13); escape of Maināka to avoid the blow of the thunderbolt (102,5ff.;122,15;138,20ff.;149,1ff.); consequent pain on the part of Himalaya, the father of Maināka (5,9ff; 203,16); as Purandara (57,11;57,20;59,16); as one who has successfully performed one hundred sacrifices

(7,20;57,17;24,13); his carrying away of the products like Airāvata, Parijata and etc. at the time of the Great Churning of the ocean(54,17); Indra's fear at the penance by others and his attempts at disturbing it by means of enchantments (24,13) and enticements through Apsarās (371,1ff.); reference to his wife as Pulomaduhitā (43,11) and to his son Jayant (43,10) attended by Saṅkrandana (105,14ff.).

Kubera as Vaiśravaṇa (23,21); his lordship of the heavenly treasures (57,22ff.); his direction (242,8).

Kinnaras as Kimpuruṣas (41,4) having horses' mouths (240,13) and singing to the accompaniment of fluit (57,13ff) and being prevented from singing by the Siddhas (41,3).

Gandharvas and their musical concerts (41,2).

Tumburu and his playing the lute in the Gāndhāra-grāma (42,10ff.;57,13).

Reference to Pavana, the Wind-god (308,18).

Yakṣas engaged in drinking feast in the creeper-bowered in heavenly gardens (41,4); referred to by the name Guhyaka (59,18).

Yama as Dharmarāja (24,10), as the Lord of the Pitṛs (308,15) as the Arch-Annihilator or Kṛtanta (52,9); his messengers (40,22);and his terrible roar of wrath (86,9).

Yamī as the daughter of Vaivasvata (120,19).

Yātudhāna (56,11).

Yogini(87,4) looking out for royal skulls in the battle fields.

Lokapāla: their assembly (76,10ff.). ~~and gahlot~~
Vanadavatā (41,6).

Varuna: his conveyance of Swans (141,14) and of
crocodile (276,6) as the Lord of Waters; his function
of releasing the noose (308).

Vetāla (87,7 & 18); their assemblage (90,3).

Śākinī : their conglomeration (93,8).

Ṣaṣṭhīdevī (77,10).

Sadhyas : their assembly (41,3).

11. DIGGAJAS : eight in number (15,20); reference to the
line of Vāmana (151,10).
12. NALA (13,18).
13. NALAKŪBARA (163,10).
14. NĀGAS : Vāsuki and his nether cities (57,21ff.);
Śeṣanāga (15,20;239,9), his lordship of the serpents
(6,23), his thousand hoods (15,17;8,7;203,8), carry-
ing the globe of the earth on his hoods (13,20;54,7);
reference to serpent wives (41,6).
15. PARASURĀMA: his arrows (8,4); the libations of the
blood of Kṣatriya kings killed by him as the requital
of enmity consequent to the murder of his father by
Kārtavīrya Arjuna (51,13ff.) .
16. PĀRVATĪ: daughter of a mountain (313,12;21,15ff.);
captivated the heart of the three-eyed Śiva (^{24,20}~~313,12~~);

her permanent union with Śiva as his left-half (313,12); as Ambikā (24,20); as Kālīkā (155,6); as Caṇḍikā with Kṛpāṇa, Cakra and Trisūla (88,10ff.); breast-feeding her son Heramba (74,7ff); got enraged at Rāmaṇa when he failed to salute her in obeisance (53,11); worhippād for happy married life (9,18;21,15ff;)).

17. PITṚS: their expectation of progeny (20,18ff.).
18. PṚTHU (13,18).
19. PRAJĀPATI: the creator of the worlds (7,22;10,10); self-born one (7,14); Vedhas (36,14); sittāgin the lotus grown from the navel of Viṣṇu and carrying the measuring string in his right hand (399,5ff.); having mouths in every direction (114,1ff.); his being the principal one among the gods (312,19); reference to Brahmāloka (11,6).
20. PRALAYA: the devastation at the time (175,6ff.); the rising of twelve Suns (35ff.;203,9); the rainstorm by the clouds known as Puṣkarāvarta and Saṁvartaka (121,16ff.;239,12;242,10); surging of Kṣīrasāgara (176,13;239,7) and tumult of the seven seas (402,19ff.); and the flood of the Great River of Pralaya (260,2).
21. BHARATAMUNI: the drama directed by himself to the accompaniment of tabour(57,12).
22. MADANA and RATI: his sway over all the gods and even

on Indra (305,13ff.); his encounter with Śiva and his flower arrow (36,6ff.;397,16ff.); reference to Rati (22,15;175,5).

23. MAHĀBHĀRATA INCIDENTS: Yojanagandhā and Pārāsara (129,5); Kṛṣṇadvaipāyana being made famous ~~by~~ and honoured by Yudhiṣṭhira (24,2); Abhimanyu and Cakra-vyūha (89,1); Saupṭikayuddha (94,14).
24. RAMAYANA INCIDENTS: Samitri and Urmilā (204,18); Śatru-ghna (13,20); Śṛtakīrti (13,20); Śabarī who fed Rāma with fruits and roots (418,1ff.); Mārīca taking the form of a deer (135,10); libations to Jatayu by Rāma (135,15); Sugrīva (222,3ff.) and his army of Vānaras (55,7;240,8), its camp on the shore of ocean (135,19); Māruti (371,21); Rāmaṇa the Lord of Laṅka and the Rākṣasas (95,2); his attempt at lifting Mount Kailāsa (239,13ff.); his daring insistence on cutting off his head over again in order to propitiate angry Pārvatī (53,11ff.); his attainment of the boon from Śiva (222,4); Jānakī's aversion to Rāvaṇa (135,12); Māruti crossing the ocean (201,14); the fire of Rāma's arrow in relation to the Ocean (94,22ff.;160,4ff.); Nīla and Aṅgada (55,7ff.); Setu (135,18;159,12); the fight between Rāma and Rāvaṇa (135,20); breaking of the axle of Rāmaṇa's chariot by Māruti (135,23); waking up of Kumbhakarna (136,2); the swooning of Lakṣmaṇa (136,5-6);

- Vibhīṣaṇa's help to Rāma (136,9-11); fire-ordeal of Sītā (136,11ff.); Puṣpakavimāna and Rāma's return to Ayodhyā (136,17-18).
25. RAHU and CANDRA (88,1).
26. YUGAS: Kṛtayuga (11,5;14,21;151,19); Kaliyuga (14,20; 40,22) and its effect of reducing the four Varnas to one (351,11ff.).
27. LOKAS and KULAPARVATAS: Two Lokas (19,1); seven Lokas (175,6); Madhyama-loka (39,7); Punnāma-naraka (21,10); three Kulācalas (204,19ff.); seven Kulāparvatas (15,20); Amaraśaila alias Kanakaśaila alias Sumeru where Kalpa-drumas automatically give silken and bark garments (23,19;24,19).
28. VADAVĀNALĀ (121,11).
29. VIṢṆU and LAKṢMĪ: the beings residing in the belly of Murāri at the time of Pralaya (351,14ff.); Vāsudeva (11,1ff.); Puruṣottama (10,18); Hari (43,9); enemy of the Dānavas (20,5ff.) engaging in fight with Madhu (121,22;122,22), Kaiṭabha (121,22) and Bali (242,17); Acyuta with his conch and the disc (13,9); Hiranyagarbha residing in the lotus growing ~~in~~ from the belly of Dāmodara (206,1ff.); the Tripathagā Ganges originating from his toe (240,13ff.); the lustrous form of Acyuta resting in the milk ocean (120,17); Rathāṅgapāni riding ~~the~~ Garuḍa (86,7ff.); Pāncajanya conch (122,1) the

daughter of Daitya and Kaustubha (122,7); Kamala(43,9).

His AVATARAS: Vāmana or Trivikrama (240,13ff.) and his encounter with Bali (2,18;203,7) the son of Virocana (214,15); Varāha (15,17;15,20;121,17ff.;233,19) in relation to Hiranyākṣa (121,17ff.); Matsya (121,21) rescuing the Vedas (146,9); Kūrma 15,17;121,18) and his connection with Mandara (121,18ff.).

30. VAITARANĪ, the long and wide river beyond death(47,4).

31. ŚIVA: as Ādideva (37,5); Viṣamākṣa (24,20;36,19); Śūlapāṇi (12,2ff.); Tryambaka, his mass of twisted hair and the Trimārgā, i.e. Ganges (43,23;211,19ff.) Īśāna (23,17ff.) and the 8 digit of the moon on his crest (17,18;23,17ff.;121,14;225,22;313,6); Śipiviṣṭa (334,17); Nīlakaṇṭha (351,10) and the Kālakūṭa poison (334,16;351,10;122,6;233,22ff.); Mahākāla (192,4ff.), Mahābhairava (14,10ff.) with his boisterous laughter (14,10;84,19ff.;101,1;203,6;247,60), elephant-hide, and garland of human skulls (14,10ff.); reducing Cupid to ashes (12,2ff.;23,16ff.;104,5ff.;162,22;266,19ff.) by the fire from the third eye (104,5ff.;23,16ff.;266,19ff.;162,22); being won over by the youthful charm of Pārvatī (24,20); reference to the Ardhanārīśvara form (137,10;253,5); Khaṇḍaparaśu and his Tāṇḍava (87,10;239,6); enmity and fight with the demon Andhaka

(5,1;120,14;185,13) and with Gajāsura (185,13); Kirāta (14,8;36,19) and his residence on ~~the~~ Mount Kailāsa (14,8; 17,18;247,7).

32. ŚRĪ; the Goddess-of-Prosperity (10,11;14,5;121,15;122, 5); her birth from the milk-ocean (58,7ff.;57,23ff; 54,5); residing in the lotus (54,7;6,7;408,23);sister or companion of Pārijāta, the celestial tree (58,7), and being worshipped by the emperors (58,8); her attendants are gentle and pleasing with their white garments, cane-staff and white fan of hair (55,5); the demons do not form her retinue (56,9).

33. SAMUDRA-MANTHANA and its PRODUCTS : The Great-Churning of the milk-ocean ~~for the nector~~ for the nector (11,6;34,19; 360,17ff.) 37,17;43,5;54,15;138,19;159,10;248,4;269,16~~2~~; the Mandara mountain serving as the churning-rod (17,16; 76,12;161,12;150,16ff.186,7;204,2;205,23;214,14ff.; 337,12ff.) 221,5ff.;239,17~~2~~, and Vasuki the king of the serpents acting as the churning-rope (122,1;203,2;204,2), the Churning being done by the gods and the demons(221,5ff); Kesava pulling the churning-rope and rotating Mandara (239,17); Lakṣmī (54,5;57,23ff.;58,7ff.^{25,22});Kaustubha (122,7); Pārijāta(159,11;205,20ff.;211,19); ~~Madira~~ ~~Madira~~ Madirā (122,15ff.;161,12); Vadavā (13,9); Kāmadhenu (58,7) or Surabhī (121,13^{211,19}); Apsaras (122,9), Candra

- (122,15ff.;205,20ff.); Kālakūṭa (54,20;122,15ff.;211,19; 250,2); Amṛta (13,9;14,5;37,17;122,15ff.;250,2); stealing away of nector (371,2).
34. SARASVATĪ: sitting in a lotus (14,4;22,15).
35. SŪRYAMANDĀLA : the thighless one (11,1); the brave warriors pass through the Sūryamaṇḍala on their way to final emancipation after boldly facing death in the battle field(96,8).
36. STRĪ-RĀJYA-MANDĀLA : where no male is ever to be found (372,3ff.).
37. SVARGALOKA: Mandāra-manjarī (54,18); celestial female guards (57,5); the garden called Nandana (40,12); the sport garden of Indra (38,6);Cintāmaṇi (58,8); the pool of nector (57,5); The celestial tree,i.e.Pārijāta (58,7); Kalpataru or the wishfulfilling tree (57,1;41,6; 36,18); the wish-fulfilling creeper or a branch of the above tree (42,11ff.;58,8); the Haricandana creeper (57,3)..

** *** * * Q THE END Q * * *** **